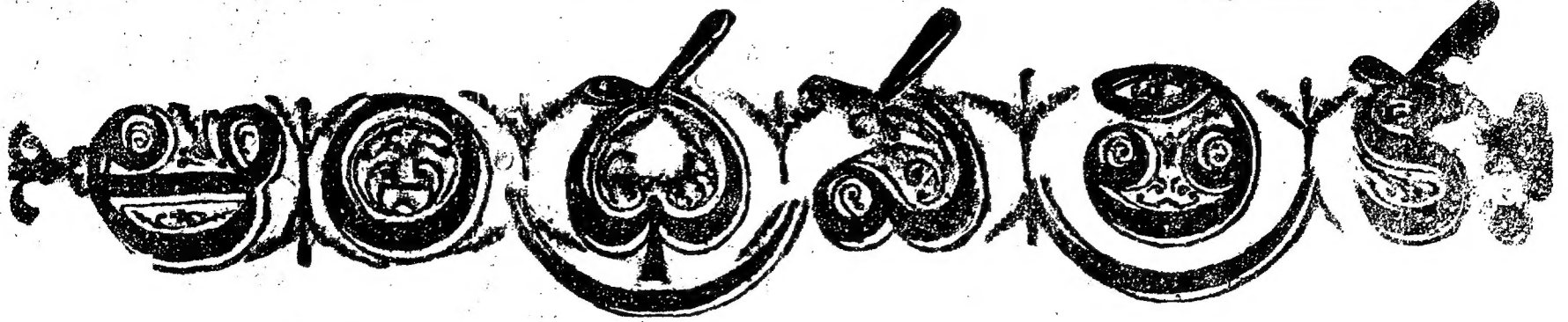

Register No. M. 1118

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

విడికత్రిక 1-8 0-1-8

311223

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరునెల 29-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, ఆశ్వీజమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

No. 150
సంచిక ౧౫౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కిర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కిర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

సకలవర్తకులు, 25 చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

హిందూ ముస్లిమాలు ఐకమత్యము!
సమకాదు, నాటకము కాదు!

ముహమ్మదీయుల మతగ్రంథము

బాతీయ బొన్న త్యము!

కురాను పరీపు

శాశ్వతవాఙ్మయము!

కర్త: చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి.

(రాజమహేంద్రవర కళాశాలయందు సంస్కృతాంధ్ర భాషాధ్యాపకులు)

800 పుటల గ్రంథము: వెల సాధారణప్రతి రూపు 3 లు; ఉత్తమప్రతి రూపు 4 లు.

దయచేసి ఒక పుస్తకమును కొనండి. ఆంధ్రవాఙ్మయమును పోషించండి.

వలయువారు: మేనేజరు, ప్రపంచమత గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,

ఇన్నీసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

మద్రాసు వెన్సెల్లు

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్ సెల్లుయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సెల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగడు. వివరములకు ఈ డిగ్రువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

1964

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు

అపూర్వగ్రంథము

ఆంగ్లమున విరివిగా దేశభక్తుడగు శ్రీ కె. ఎస్. వెంకటేశ్వరస్వామిగారు
రచించిరి.

గుంటూరు స్వాతంత్ర్యబ్రాహ్మణకోడూరు బాతీయ పాఠశాల
లోపాధ్యాపకులు డి. జే. టి. వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్ర
కృతిము.

భావగర్భితము. శైలిమృదుమధురము ప్రతి ఆంగ్లభాషను
చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము క్షరపడును.

వెల రు 1-0-0

మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.

వలయువారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా
కొల్లెగను సంఘ కార్యదర్శికిగాని వ్రాయవలయును.

అగ్నికీడ (బాణసంచా)

రెండవ కూర్పు 8 అణాలు

ఉపోద్ఘాతము బాణసంచా చేయుటలో జాగ్రత్త, తుపాకీ
మందు, బాణసంచాలోని వస్తువులు. దేశవాళీ బాణసంచా ఇం
గ్లీషు బాణసంచా రంగురంగుల వెన్నముద్దలు, ఆకాశబాణములు,
పత్తెలు, తారాసువ్వలు, కేకలు, చిమ్మబుద్దులు, చక్రబాణములు
పొట్టుపైరు, బంగారువాన, వెండివాన, వెనుకీపించు, పాముల
కట్ట, రంగులమత్తెలు, అక్షరముల చిత్రములు, అచ్చెల్లు, గుండ్లు
నీలుబాణసంచా భోగిమంటలు మొదలగునవి.

మంజువాణి ముద్రాక్షరకాల, ఏలూరు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము
కాకినాడ

నర్మలరు నెం 13 రు. 24-9-25

40 వ దేశీయ మహాసభకు ప్రతినిధుల యెన్నికలు

కాన్సులరు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడ గోరు కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు తాము చెల్లించవలసిన నూలు చందాను మార్చిలగాయతు పూర్తిగా చెల్లించి రు 3-0-0 ల రుసుముతో యాక్రింది నమోదాను పూర్తిచేసి తమజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి అక్టోబరు నెల 10 వ తేదీలోపల పంపవలెను.

నమోదా

1. పేరు చిరునామా.
2. తండ్రి లేక భర్త పేరు.
3. ఏ సంఘములో సభ్యుడు.
4. తాలూకా, జిల్లా.
5. వయస్సు.
6. కులము లేక మతము.
7. వృత్తి.
8. స్త్రీయూ, పురుషుడో?
9. తాను కోరు నియోజకప్రదేశం.
10. తాను ఏ సంఘములో సభ్యుడో ఆ సంఘములోని మరియొకరి సభ్యుల సంతకములు.
11. తన సంతకము.

ఈ దిగువబంధనలను ముఖ్యముగా గమనించవలెను

పదునెనిమిది సంవత్సరముల వయస్సు గలిగి జాతీయ మహాసభాద్వైతమును ప్రాతినిధ్యముగ ఒప్పుకొనినవారు తప్ప ఇతరులు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడుటకు అర్హులు కా జాలరు.

ఏ జాతీయోపసంఘసభ్యుడైనను తాను చెల్లించవలసిన చందాను చెల్లించినచేతనే జాతీయమహాసభాప్రతినిధుల యెన్ని కలలోగాని మరియు యితర యెన్నికలలోగాని సమ్మతి నిచ్చుటకుగాని యెన్నుకొనబడుటకుగాని అర్హుడుకాదు.

ఏ జాతీయోపసంఘములో నైనను సభ్యులు కానివారు ప్రతినిధులుగా నుండరాదు.

ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడినవారి చందా పూర్తిగ 6-12-25 తేదీలోగా ఈ కార్యస్థానమునకు చేరనిరూపది 40 వ దేశీయ మహాసభయందు పాల్గొనుటకు అర్హులు కా జాలరు.

ఆయాజిల్లాలనుండి 40 వ దేశీయ మహాసభకు యెన్ను కొనవలసిన ప్రతినిధులను ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క నిబంధనల ననుసరించి జిల్లాసంఘములవారు ఎన్నుకొని ప్రతి నిధుల పట్టికను 6-12-25 తేదీలోగా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులు ఈ కార్యస్థానమునకు పంపవలయును.

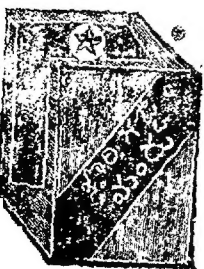
మండపాక రంగయ్య,
కార్యదర్శి.

మిక్కిలి సులభము

ఒక మంచి భీమాకంపెనీని కోరుకొనుట మిక్కిలి సులభము. గొప్ప ఆస్తులను మంచి తాకట్టుక్రింద దాచుకొనునట్లు తక్కువరేటు ప్రీమియమ్, మితవ్యయముతో నిర్వహించుట ఎంతైనా ఆఫ్ ఇండియాలో ఈ రెండును ముఖ్యవిషయములు. వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు ప్రాయము:

ప్రాచీన నెక్రటరీలు, ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు నెం 287, (నెం 2) మద్రాసు.

అదును పుండ్ల మందు

నీళ్లలో తిరుగుతున్న కాలివేళ్లు మధ్యమున కలుగు అదును పుండ్లకు యీ ఔషధము చాల శ్రేష్టమయినది. యింక యితర చర్మవ్యాధుల నును పుష్కరంగా పవ్వును. బుడ్డి 1 కి 6-8-0 తపాలుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అనురావతి యేజన్సీ

సర్కులరును, మద్రాసు.

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ - వేటపాలెం

23-9-25

ఈరోజు సాయంకాలము గం 5 లకు సభ ప్రారంభమయెను. శ్రీయుత నడింపల్లి లక్ష్మీరేరసేంహారావుగారు ఎస్. ఏ. ఎల్. ఎల్. డి. అధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీయుత బుర్రా లక్ష్మణారావుగారు 'చేక్స్'యందు మహా కవియొక్క నాటక కాలమును గూర్చి చదివెరి.

శ్రీయుత వెంపటి సత్యనారాయణగారు పూర్వపు పాం దూరేశమునందలి ఆర్థికపరిస్థితులనుగూర్చి చెప్పెరి.

శ్రీయుత వి. యస్. శర్మగారు ప్రాచీన రాజ్యపరిపాల నమును గురించియు, ముఖ్యముగా గ్రామపరిపాలనావిధాన మును గూర్చియు ముచ్చటించెరి.

తరువాత శ్రీయుత పాలపర్తి సుబ్బారావుగారు, జి. సుబ్బారాయగు ప్రగారును ఆయుర్వేదమున పరిశోధననుగూర్చి ముచ్చటించెరి.

అధ్యక్షుడు ఉపన్యాసములు చేసినపరిశోధనలకు వారి సభినందించుచు, వారి పరిశోధనలు జయప్రదముగా జరుగు నటుల సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించెను. అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

రాత్రి శ్రీ బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారు వ్రాసిన 'చిత్రాంగి' నాటకమును ప్రదర్శించెరి.

24-9-25

నేటియుదయమున గం 9 లకు తిరుగ సభ ప్రారంభమయెను. శ్రీయుత శ్రేష్టిగారు తాము క్రిందటి సంవత్సరము ఆంధ్ర భారతీ తీర్థతరపున కార్యమును గూర్చి సభాసదులకు విన్నవించెరి. ఈ దసరా యుత్సవములలో తమకు సాహాయ్య మొనర్చిన తమమిత్రులను, సభలకోరకు పాఠశాల నిచ్చిన తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారికిని వందనము లర్పించెరి.

శ్రీయుత శేషగిరిరావు పంతులుగారు సభవారికి గలిగిన కొన్ని సశేయములను దీర్చి రాబోవు సంవత్సరమున చేయబోవు పనిని గూర్చి ముచ్చటించెరి. ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ చేయబోవు పరిశోధన కందరును సాహాయ్యము చేయవలయు నని ప్రార్థించెరి. ఈ సభలకు దయచేసిన సభికులకును పై ప్రారంభములనుండి దయచేసిన వారికిని ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ తరపున వందనము లర్పించెరి. అటుతరువాత శ్రీ శేషగిరిరావుగారు, మొన్నటి నెనెలు సభలో నియమింపబడిన ప్రత్యేక సంఘము వారు తమనివేదికమును ప్రకటించినారనియు వారినూచన ప్రకారము ప్రతాపరుద్రయ నాటకమున హాస్యరసప్రదర్శన మును చూపెట్టిన శ్రీ భోగరాజు కృష్ణమూర్తిగారికిని, శే. కోటయ్యనాయుడు గారికిని, ఎలమంచిలినివాసు లగు రామా ప్రగ్గడ ఎస్. వేంకటరావుగారికిని, తగిన పట్టములు త్వరలో పంపబడు ననియు చెప్పెరి.

శ్రీయుత తుమ్మల శివారామమూర్తి చౌదరిగారు, వేటపాలెమందలి యుత్సవములను జయప్రదముగా జరిగించిన యిచ్చటివారికి వందనము లర్పించుచు రసపూరితములగు పద్యము లను జదివెరి.

శ్రీయుత జి. సుబ్బారాయగు ప్రగారు, వెంపటి సత్యనారాయణగారు, హనుమచ్ఛాస్త్రిగారు శ్రీ శ్రేష్టిగారికిని వారికి సాహాయ్యము చేసినవారికిని వందనము లర్పించెరి.

శ్రీయుత శ్రేష్టిగారు స్వచ్ఛంద సేవకుల సభినందించి వారికి వందనము లర్పించెరి. బాపట్ల తాలూకా బోర్డు ప్రెసి డెంటుగారు శ్రీయుత కోన వెంకటరావుపంతులుగారికిని వంద నము లర్పించెరి. స్వస్తివాచనములతో సభ ముగిసెను.

కలరా మాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రూ. 0-8-0

కలరా వ్యాధివలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుట నలన గలుగును. ఈ పురుగులు శరీరములోకి దేరి రక్తమును జీలు పును. దీనిముఖ్యలక్షణములు:- అడీ ర్తి, కడుపులో స్పృశకొప్పి, వాంతులు, విరేచనములు, రోగము హెచ్చినకొలది గంజి నీటివంటివిరేచనములు, మూత్రము బంధించుట, నాడి ఊడించుట, శరీరమందంతట అతిబాధ, దుర్బలము. ఈ కలరామాత్రల లోపల ఇమిడిన వెంటనే విష పురుగుల జంప ప్రారంభించి, వాంతిభేదల తగ్గించి మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టిగలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

అమృతాంజనం డిప్, మదరాసు - బొంబాయి.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ సెప్టెంబరు 29-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0	మొదలు	వరకు
బియ్యముబస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలిని ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 0 0
నెల్లూరిని ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,, ,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	12 8 0	18 0 0
నెనగలు ,, డిటా ,,	11 12 0	12 8 0
నెసలు ,, డిటా ,,	18 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 4 0	16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164 ,,	8 8 0	9 0 9

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0	155 0 0
నెయ్యము 1-కి ,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా1కి ,,	58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	54 0 0	56 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 182 మునుకానూనె	180 0 0	
ఆముదము బా 1-కి ,,	112 0 0	118 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి ,,	100 0 0	
మారపనుపు ,, ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి)బా1కి ,,	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి రు	45,50	
కాళవా ప్రిపాయకట్టు ,, ,,	50,55	
తెల్లము బా 1-కి రు	40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	50 0 0	77 0 8

5. ఇనుము

వట్టారకం బా 1-కి ,,	28 0 0	28 0 0
చదరం ,, ,,	28 0 0	28 0 0
రవుండు ,, ,,	38 0 0	45 0 0

6. లోహములు

నండి 100 కులంకు ,,	72 0 0	76 0 0
బంగారము, కులము 1-కి ,,	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి ,,	18 5 9	
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	256 0 0	260 0 0
రాగి డిటా ,,	278 0 0	280 0 0
అస్కాచక్కర 226 పాకి గలవి	31 0 0	21 4 0

7. దూది

బోండానెమ్మబారన 1-కి ,,	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,, ,,	215 0 0	

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 0 0	
మమర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	4 12 0	
పుట్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
మూళయెనుగ నెం 20 ,,	9 8 0	
వడ్డాణ్ నెం 24 1/2 ,,	9 12 0	
14 1/2 క్విలక్ పడి ,,	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాకె ,,	9 4 0	
నెం 22 ,, ,,	9 12 0	
నెం 12 1/2 బెన్ని చర్మగు ,,	8 0 0	
నెం 14 1/2 ,, ,,	8 4 0	
నెం 12 1/2 అలెన్ను ,,	7 2 0	
నెం 12 1/2 క్విలంబట్టి ,,	7 2 0	
నెం 22 1/2 రంగవిలాస ,,	9 4 0	
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణుడు ,,	7 2 0	

నోటీసు

చెన్న పురి చైనాబజారులోనున్న నెం 21 రు భవనము నందున్న మ. జార్జి లోను (బాంచియందు డాక్టర్ ఆ. లక్ష్మీ పతి, డి. సి., ఎం. డి. & సి. ఎస్. బివగ్ రత్న గారి సలహాన ఆదివారములందు తప్ప తలెమడినములందు ప్రతిరోజు సాయంత్రము 7 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు పొందవచ్చును. మేనేజరు:- ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసిలిమిటెడ్ 19, హరిన్ రోడ్డు, మాంటోరోడ్డు, మద్రాసు

భారతదేశము

ఆర్థికస్థితి

(ముదిగంటి జగన్నాథాచారి)

ఆర్థికస్థితి యనగా దేశముయొక్క రాబడివ్యయములను తెలుపుచు ప్రజాసామాన్య మెట్టిస్థితిలో నున్నారో చెప్పగలుగు అవస్థ. దీనిని బట్టియే ప్రజల సామ్రాజ్యములను, నీతులను, భావములను, యాచార్యవిలాసములను, ఆధ్యాత్మికచింతలను, విద్యాధికములను మొదలైనవాటి నూహించవచ్చును. ఇవన్నియు కొంచె మిందుమిందుగా దానిమీదనే ఆధారపడి యుండును. భుక్తి గడచినతర్వాత నన్ని సందర్భముల కైనను తావుండును మనుష్యుల కొరత నొకగత, చావుబ్రతుకు, సందర్భము. అసంస్కారము, ఇహముపరము, పౌరుషము, తామసము, సత్యము, అసత్యము మొదలగు గుణావగూములన్నియు దీనినాశ్రయించియే యుండును. దేశమునకు నామరూపముల నిమిత్తులకు ఆర్థికావస్థ యొక్క ప్రధానాంగము. సహకారము (Co-operation) కాక పోటీలతో (Competition) నిండియున్న ఇప్పటి ప్రపంచక దేశములలో నిలుచుటకు నీడయుండుటో లేకుండుటో ఈ స్థితినిబట్టియే తటస్థించుచున్నది.

దేశముయొక్క ఆర్థికావస్థను తెలిసికొనుటకు అనేక అంశములను గుర్తించవలసియున్నది. దేశముయొక్క ఉత్పత్తి శక్తి (Capacity for production) 2. దేశములోనికి దిగుమతియగు విదేశీవస్తువుల సంఖ్య వాటి మొత్తము, వాటి వ్యభావము. (3) దేశమునంతటి విదేశీవస్తువుల పోవు వస్తువుల సంఖ్య, వాటి మొత్తము, వాటి వ్యభావము. (అనగా అవి ముడివస్తువులతో లేక తయారై తక్షణమే ఉపయోగించుకొనుటకు పిలుగా చేయబడినవో.) temperature శీతోష్ణస్థితినిబట్టి శరీరములోని వేడి నెట్లు నిర్ధారణ చేయగలమా అట్లే వీటిని బట్టి దేశము యొక్క ఆర్థిక స్థితి తెలియవచ్చును. ఉత్పత్తిసంగతి ముందు ఆలోచింతము.

భారతదేశ మన 800000 పల్లెటూళ్లనుదాయము. ఇవి గాక పట్టణములు కొన్ని వేలు మాత్రము కలవు. ఈపట్టణములను జలగలతో పోల్చినప్పుడు. మూలములనున్న పల్లెలలో తోచుచున్న వస్తుజాలము నంతనదిగ మ్రొంగు శక్తిమాత్రమే వీటికి గలదుకాని ఇవి ప్రత్యేకముగా చేయగల ఉత్పత్తి ఏదియు కానరాదు. ఆకారణముచే భారత దేశములోని పట్టణములన్నియు ఆర్థికముగ దేశమున కవరోధాయకములుగాని లాభదాయకములుగావు. అవి విదేశీవస్తువుల దేశములో నున్న సరకులను తీసికొనిపోవుటకు, విదేశీపు సరకులను దిగుమతి చేయుచు ప్రజల ఆర్థికస్థితిని శోషింపజేయుటకు తోడ్పడుచున్నవిగాని దేశములోనున్న అనేకవిధములైనముడి వస్తువుల నిచ్చుటనే తయారైనవస్తువులుగా మార్చుట కెంత మాత్రము తోడ్పడుటలేదు. పట్టణములలో నివసించువారందరును సాధారణముగ పల్లెలలోనుండి వచ్చినవారే. వీరందరును బుద్ధిబలులతో కొద్దిగనో గొప్పగనో పల్లెలలో మిగిలినవారందరి కన్నను మిన్నయనియే చెప్పవచ్చును. కాని ఆ బుద్ధిబలుల నంతయు ఇచ్చుటివారు దేశముయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధి కుపయోగించుటలేదు. విదేశీయుల వర్తకదోషికులకు వీరు మధ్యవర్తిలుగా నున్నారు. స్వదేశ వర్తకాభివృద్ధిగాని, ఆర్థికాభివృద్ధిగాని వీరంతగా పాటించుటలేదు. పల్లెలనుండి వచ్చు ప్రతిపదార్థమును దిగమ్రొంగు తిమింగిలములేగాని మొదలుతీసికొన్నను తిరుగ ఆర్థికముగ నొసంగు మేనుములవంటి శక్తి వీటిలో నశించినది. పది గింజలు ఇచ్చుటకువచ్చినచో ఒకటియు లేకుండ చేయగల సామంతులేగాని గింజకుగింజను పండించుచు పాటుబడు లేనేటిగ లిచ్చుటగానరావు. ఇక్కడ నాశనమేగాని ఉత్పత్తిలేదు. పట్టణములు భారతదేశముయొక్క ఆర్థికస్థితిని చూపజాలవు. మొదమీద కంటి శరీరముయొక్క బలమునల్ల కాక అసహజస్థితినిబట్టి బయలుదేరునట్లు ఇవియును బయలుదేరినవి.

ఇక 800000 పల్లెలు 27 కోట్ల గ్రామస్థులు వీటి సంఖ్యయే ఆలోచింపవలసియున్నది. భారతదేశముయొక్క ఆర్థికస్థితి విడిమిదనే ఆధారపడియున్నదని వేరుగ చెప్పవచ్చునది. ఉత్పత్తికి సాధనములుమాడు 1. భూమి (land), 2. కూలి లేక పాటు (labour) 3. పనిముట్లులు (యంత్రములు మొదలైన ఉపకరణములు) (capital).—భూమి, పల్లెలలో నున్న భూమి యంతయు ఇదివరకే సాగుక్రింద చేరిపోయెను. ఉన్న భూముల కన్న కొత్తభూముల నెవరును సృష్టించజాలరు. భారతదేశపు పట్టణ సమీక్షకులనుబట్టి వ్యవసాయముకన్న వేరొకవిధముగా

భూమి సుపయోగించుటకు పిలువెడు. వృత్తులన్నియు నశించి అందరును వ్యవసాయమునే చేపట్టుటచే గోష్ఠాదమంతభూమియు కాటగానుండుటలేదు. కొత్తగ వ్యవసాయములోనికి తెచ్చుటకు అడవులు, మన్యపు ప్రదేశములు, కొండభూములు ఇంకను మిగిలియున్నవి. కాని అడవుల సరికివేయుట ఆవరోధాయకము. వాటివల్ల కలుగులాభము లనేకములు గలవు. అట్లు చేయుట వలన వాటివలనకలుగు ఆర్థికసంపదవోక విధముగాతగ్గుచునేయున్నది. వర్షములుకురియుటకు అడవులంతయోతోడ్పడును. ప్రకృతి సంపద తగ్గును. వాయువుయొక్క పరిశుద్ధత నశించును. పశువుల శేతకు ఇబ్బందులు ఎక్కుగా నుండును. అట్లు సాగులోనికి తెచ్చుటకుకూడ చాలకాలము పట్టును. చాలాధనము, యంత్రముల సహాయము కావలెను. ఇవన్నియు చేసినను తినింత లాభముండదని చాలమందియభిప్రాయము. శినిశములు మొదలగు ప్రకృతిసంపత్తు ఎంతయో కలదు గాని Natural resources వాటినిన్నిటిని త్రవ్వించి వేనిచేసికొనుటకు కూడ ఎక్కువధనము కాలము పట్టును. నేటి ఆర్థికాభివృద్ధి కవి ఎక్కువగాతోడ్పడజాలవు. కాని వీటిని పూర్తిగానే త్రవ్వించేయెడల ఆగామిసంతతి వారి కది యెంతయు చేటనియే చెప్పవచ్చును. వీటివైననుదేశములోనే తయారైన వస్తువులను Finished productsగా చేయుట దేశాభ్యుదయముగాని, విదేశీవస్తువులకు పంపుట, గనుల త్రవ్వించుట దేశీయములకు ఆర్థిక దివాళాకే Economic bankruptcy తోడ్పడును. వ్యవసాయమును నూతన పద్ధతులపై నయంత్రోపకరణములతో, ఎక్కువ విస్తీర్ణములు గలబాగులలో చేయుట కొంత అభివృద్ధికి మార్గమును గ్రామములలో విస్తీర్ణమైనబాగులను తయారచేయుటకు ఉమ్మడికృషి (joint labour) కావలెను. ఉమ్మడిగా పట్టుబడి పట్టుకొని నీటినివదలు, పెద్దయంత్రములు, పనిముట్లులు సహాయముతో చాలలాభమును పొందవచ్చును. కాని వ్యవసాయము 365 రోజులు సాగించుటకు పిలువెడు. వైరునుబట్టి ఏ ఆరుమాసములో పనియుండును. పశువులనుపెంచుట (farming) పుష్పములు, ఫలములు కూరగాయలు (gardening horticulture) మొదలగువాటిని వ్యవసాయమునకు సహకారముగా జరిగించినయెడల గ్రామములలో కొంత ఆర్థికవిక్రమ విజయము.

(Labour) పాటు ఉత్పత్తికి ఇదిచాలా ప్రధానమైనది భూమి ఉన్నను లాభములేదు. పనిముట్లులే యున్నను లాభములేదు. వీటిని రెంటిని ఉపయోగించుకొనుటకు మనుష్యులపాటు (labour) అత్యవసరము. కొత్తగా భూమిని సృజింపలేదు. కాని మనుష్యులను, వారి పాటును అభివృద్ధి చేయుట కనేకమార్గములున్నవి. దేశముయొక్క ఆర్థికస్థితి చాలవరకు దీనిమీదనే ఆధారపడి యుండుననుట నిర్వివాదాంశము. మన దేశములో ప్రస్తుతమీ పాటు (labour) చాల శోచనీయమైనస్థితిలో నున్నది. మన దేశములో 38 కోట్ల జనమున్నారు. ఇందులో సగము స్త్రీలు. మిగిలినవారిలో సగముపై 14 వత్సరములలోపువారు. స్త్రీపురుషు లిరువురునుకూడ వారిపాటువల్ల ఆర్థికస్థితిని దేశముయొక్క ఉత్పత్తిసంపదను అభివృద్ధి చేయవలసియున్నారు భారతదేశములోని స్త్రీపురుషు లిరువురు చాలదుర్బలస్థితిలో నున్నారు. పాశ్చాత్యులతో పోల్చినయెడల మనవారి పాటుబడు శక్తి చాల తక్కువయని కొందరియభిప్రాయము. దీనిలో అంతగా సత్యము కాన్పించదు. పగల్గెల్ల ఎంతయెంతలో నైనను పాటుబడుటలో భారతీయులైనవారికి తీసిపోరు. వారు ఎక్కువ కాలముకూడ పనిచేయగలరు. కానికష్టించుచుపనిచేయువానికికూడ ఆరాకలిగానైనను తిండి లేకపోవుటచే మన ప్రజలు కల్కల శిష్టులై యున్నారు. మన ఆర్థికపరిస్థితులు మనదేశపు స్థితిగతులను పట్టియే యేర్పడును. పాశ్చాత్యుల ఆర్థికాభివృద్ధినిబట్టి టను చొప్పించజూచుట తలక్రిందుగా నడుచుటనై నుండును సహకారము ప్రాణదాయకమనియు పోటీ నాశనమేచూపనియు రస్కిన కవి చెప్పియున్నాడు. మన నాగరికత ఈసత్యమును గ్రహించియే ఏపాటి లేకుండ అనేకవృత్తులను కల్పించెను. ఆయా వృత్తుల ననుసరించువారు ఎట్టి పోటీ లేకుండ వంశానుక్రమముగ వారికి చేందిన పనుల నభివృద్ధి చేసికొనుచు సుఖశీవనము చేయఁ జేరి శిశు సభ్యసించుటకు వేరే విశ్వవిద్యాలయములు గాని పాఠశాల గాని అవసరములేకుండ గృహములే ఆపాకర్యములను కలంగజేయుటచే అనేకలాభము లుండెడివి. పనితనమునుండియు ఉగ్రపాలతో పోసిపట్టు ఏదోయొకవృత్తి పట్టుపడుటచే ఆర్థికచిక్కు దానంతటదే విడిపోయెడిది. ఇవికలకు పుట్టినిల్లని వేరుగచెప్పవచ్చునది. వివిధ కళలన్నియు ఈగృహములలోనే ఎట్టి వ్యయప్రయాసలూ అక్కరలేకుండగనే ఈగృహములలోనే పట్టుపడుటచే మన సహజములను దాచుచుండ ముందుములలో తలదులము

బిడ్డలకు అన్నివిధముల కరపబడి వృద్ధినిండెడిది ఇప్పుడు వృత్తులన్నియు నశించినవి. పాశ్చాత్య సంపర్కము భారతాధికస్థితిని తారుమారజేసెను. దీనికితోడు దేశపరిస్థితులను గాని, ఆర్థిక సాంప్రదాయములను (Economic traditions) గాని ఎటగనట్టియు, తమ వర్తక వ్యాపారమునే ప్రధానముగా చూచుకొనునట్టియు విదేశీ ప్రభుత్వము తెచ్చిపెట్టిన మార్పుల మరింత అధ్యాన్నము గావించెను. దేశీయ కళలకు ప్రాత్యసాము లేదు. విద్యావిభావము మారిపోవుటచే (Unproductive labour) నిర్వామును నాశనముచేయు పాటు ఎక్కువాయెను. వృత్తులు నశించుటచే జాతీయపాటు (National labour) ఎంతయో వృధయైపోయెను. నేనకు నేలు స్త్రీపురుషులు పనిపాటులు లేక తిండిలేక అల్లాడుచున్నారు. చింపిరి గుడ్డలకు కూడ నిక్కులేక దిగంబులై యున్నవారలు ప్రతి పదార్థాలలోను పల్లెలలోను కన్పించుచునే యున్నారు. దేశమునకు పుణాదియైన ఏపల్లెను తీసికొనినను వనశిధి స్వప్తము కాగలదు. ఒక్క వ్యవసాయము తప్ప మరేవృత్తియు మనకుగలదు కాన్పించదు. పల్లెలలో స్త్రీ, పురుషులు, యువకులు చాలవరకు పనిపాటులేక యున్నారు చెప్పవచ్చును. నిత్యగృహస్థులు, మలకొంతకాలము గడచినను మిగతకాలమంతయు వృధాయగుచునే యున్నది దుక్కి యెరుగని భూమిలో కలుపు బయలుదేరు నట్లు చేతినిండి పనిలేనపుడు బుర్ర ఊరకొనక దుర్వ్యసనములలో తగుల్తున్నను. ప్రతిపల్లెయందు ఇప్పుడు ఈ సంగతిచే చాటుచున్నది. జూదము, షేక, సోమరితనము పెచ్చుపెరుగుటచే ఆర్థికావస్థ కడు దీనముక నున్నది. దీని నుద్ధరించుటలోనే దేశవాత్య మున్నది. ఇది చేయఁజెట్టులే ప్రతిపల్లెలోను పాట్వోరీపు మిషనులు పెట్టుట సాధ్యమగునా? లేక గ్రామస్థుల నందరను పట్టణముల కనుమతి చేయుట సాధ్యమా? ఇంటిలో అనేక గృహకృత్యములను చక్కచెట్టుకొనుచు పాటు పడువారి కివి యెట్లుపయోగించును? ప్రతిపల్లెలోని ప్రతిస్త్రీపురుషుని, యువకుని తీరికకాలములో (Unemployed time) మాత్రమే పని కల్పించుచు, వృద్ధాప్యముచే బలము తగ్గినను పెట్టుబడితో అవసరము లేకుండ, గుమ్మము దాట నక్కర లేకుండ ఆర్థికముగా నొక్క అడుగైనను, ప్రజాసామాన్యము నంతేను ఉద్ధరించగల శక్తి దేనిలో కలదు? దీనికి రాటుమేళకాముని ను చూచుట కిది చెప్పవలసియున్నది. భారతదేశములో మాటికి 80 మందివరకు కేవలము వ్యవసాయ గుమిదనే ఆధారపడియున్నారు. వారి స్త్రీలందఱను గృహపరిశ్రమగా నుండునదియు ముడివస్తువుగా నుండు పాటులలో పండు ప్రతిని నూలు, వస్త్రముగా తయారుచేయుటను వ్యవసాయదారున కుపాంగముగ నుండునదియు రాటుపరిశ్రమ తప్ప వేరొకటికానరాదు. ఈ పరిశ్రమ నుద్ధరించుటకు తోడ్పడుట యన పాశ్చాత్యసంపర్కము. పూర్వమున్న ఆర్థికస్థితిని స్థాపించి నూతన ఆర్థిక పరివర్తనమును తెచ్చుట, దీనితోపాటు అనేక పరిశ్రమలకూడ నుద్ధరింపజగలవు. మనకు రెండు అవసరములు వాటిగినవి. తెలివి తేటలు, విద్య శిక్షణ కలవారందరును ఉద్యోగములలో ప్రవేశించుచున్నారు. వీరిసంఖ్య ప్రతిఏట వేలకొలదిగ పెరుగుచునేయున్నది. వీరి పాటు (labour) నిర్వాణము నకు తోడ్పడుటలేదు. వ్యవసాయదారుడు కుమ్మరి కమ్మరి నేయువాడు మొదలగు కర్మకారు లందరును మన ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నట్లు వీరు తోడ్పడుటలేదు. వైవారందరును ముడి వస్తువులను (Finished products) తయారై ఉపయోగార్హమైన వస్తువులనుగ చేయుచున్నారు. విద్యాధికులలో ఇదంతమాత్రము కానరాదు. వారికష్టభరితముగా నచ్చు విశ్వర్యములను వీరనుభవించుచున్నారు. వీరును దేశమునకు న్యాయపరిపాలన పోషింపగలరు, విద్య నొసగుట మొదలగు పనులు చేయుటచే నేనచేయుచునే యున్నారు. అను నొక వాదము కలదుగాని శరీరమంతయు కడుపేయెనను, ఆ కడుపు తిరిగి ఇతరవాయువులను పోషించక పోయిననులాభమేమి? శరీరమే శుష్కించినపుడు ఇక లాభమేమి? దేశముకు విద్యము కలుగజేయు (Productive labour) పాటు అవసరము. అది ఇప్పుడు మనదేశములో తగ్గిపోయినది. ఇందుచేతనే ఆర్థిక దివాళా ఏర్పడినది. పెట్టెలో జాగ్రత్త పెట్టిన విలువైన వస్త్రములను చిమ్మెట్లులు తెగకొరుకుటకూడ పాటుగా (As labour) తేర్చవచ్చునా? ప్రస్తుత విద్యావిభావములను మనకు అలవడిన పాటు ఇదియే. దానిలోనున్నలోపముచే (Non productive Labour) నిర్వాముకు వినియోగించనిపాటుమాత్రము తయారగుచున్నది. పారిశ్రామిక విద్యచాలవరకు అభివృద్ధి కావలెను. మానవజీవితము సాగుముకాకుండగను, ఆర్థికసమస్యయొక్కతైతిక, ఆధ్యాత్మిక సమస్యలకూడ గొప్పబడ వలెనన్నను గృహపరిశ్రమ లే ప్రజాసహకారముకాగలవు. తిటివల్ల నీతి చెడిపోవుట కాశము అందవు. సహాయము కలిగి సాక్షులలో గాని, పట్టణ స్త్రీలలో గాని ఆయుర్వృద్ధియు, అందుకొను ముఖ్యము భారతదేశపు సమస్య.

భా. శాసనసభ్యులు - రాజీనామా

వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి అభిప్రాయము
గా. వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు "సర్వము ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-
ప్రభుత్వమువారు అనుక్రమము పని చేసిరి. మన అసమర్థ తజావి సమకాలింప ముందుచున్నారు. ఎవరిలోనున్న ప్రజా ప్రతినిధులు స్వరాజ్యయులు గూడ తమసత్తువను వెల్లడిచేసి, ప్రజలు తమపక్షముననున్న రుజువతయ చలించిరి. వైస్రాయి గారు స్టేటుకాన్సిలు ముగించునపుడు ప్రభుత్వమువారి తరపున సభవారి కృతజ్ఞత వెల్లడింప సమంజసముగానే యున్నది. కాని యాదాద్రిగోళు పలుకులు పరిస్థితులు మరలించును మొనరెను. అట్టి యాధికారముగల యితరసభలవలెనే స్టేటుకాన్సిలుసభ గూడ కొన్నివిషయములలో మంచిను, కొన్నిటిలో చెడ్డను ప్రవర్తించెను. ఎప్పుడు ఎన్నుకొని ప్రతిపక్షముగ ప్రవర్తించినను, వాతీయతకు ప్రతిపక్షముగనుండు ప్రభుత్వ ప్రేరేపణల చేత తనను నింద తప్పదు. రెండవసభను యెత్తెయవలసినది ఉద్ద్యమమునకు నే నంగీకరింపజాలను. ప్రభుత్వమువారును, స్టేటుకాన్సిలు వారును ప్రజాభిప్రాయమును గోల్పోవుట కొకరి కొకరు సహాయపడుచున్నారు. ఎవరిపక్షభ్యులే ప్రజలయొక్క నిజమున ప్రతినిధులని వెల్లడియే కొల్పరాదనుట సహజమే. కాని అట్లుగజావుతేయుట సవరణకా? ఎవరికి సంజేహముగలదు? వాదనకొర కానైనను స్టేటుకాన్సిలు తీర్మానములకుకొంత విలువయొసంగినను యాసభయొక్క తీర్మానములు ప్రజాభిప్రాయములను వెల్లడియేయని యనజాలరు. ఎవరికిని సంజేహములేదనవుడు, వారిసంజేహముల తొలగించ నవసరముండదు. అట్టియొడ యొల్లగకు తెలిసిన సభ్యులునే ప్రకటించుటకు వేరొకజనరలయొన్నిక జరుపునంత ప్రయోగ మనవసరము. కాని యాయొన్నికల గోరువారికి వేరొక తెలంపుండవచ్చును. ప్రజలకు విన్నవించు కొనినపుడు యికముందు 'సాంక్షనులకు' వారి అనుజ్ఞయొందు నట్లుగా కోరవచ్చునని యుపకులు తెలంచెదరు. కొందరు నాయకులు, సేనుకు ప్రవేటివారు అప్పుడే వారి కనుకూలమున అభి అభిప్రాయము వెల్లడియేయటచే స్వరాజ్యపక్షమునందలి బుద్ధి మంతులగు పెద్దవారు వారింపగలరని నమ్మజాలము. కావున యిష్టము తిరిగి యొన్నికలు జరిగినచో, నూతనసభవారు చిట్టచివర యత్నము సాధించుటకు తొందరపడుదురు. పన్నులు మెట్టియేయట, కానసోల్లంఘనము జరుగుట కనకాశముండును. స్వతంత్రులు రాజీనామాచేయుచున్న సంజేహమున్నట్లున్నారు. వీరు నమనంతరపు యొన్నికలో నిజయుగాంచవలెనన్న సాంక్షనుల విధానమున కంగీకరించినట్లు దెలుపవలెను. అదిగా స్వరాజ్యయులకే అన్ని అవకాశము లుండునుగాని వీరి కుండ వచ్చునాట. 1926వ సంవత్సరమున పరిస్థితులు మారిపో గలవాయని యడుగవచ్చును. అప్పుడుమాత్రము యాచిక్కులుండనా? ప్రభుత్వమువారు యా కొద్దికాలములో బుద్ధి తెచ్చి కొందురని యెవ్వరను. అయినను విశేషముగ యేర్పాటు నిశ్చయించు లోవున, దేశము శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగ లేదని ఒక సంఘమువారు యా మధ్య తెలిపిన విషయమును గాంధీ గారిమధ్య అట్లే దెల్పిన పలుకులను మరచిపోజాలము. అల్ప విషయము కొరకు అట్టి నిశ్చితాభిప్రాయమును కాదన జాలము. ప్రజల ఎన్నికలు జరిపెడి శ్రమకు తగియున్నారా యను విషయము తొందరగ నిశ్చయించ జాలము. సత్యాగ్రహము శాంతిపరిస్థితు లుండవలెను. శాసనోల్లంఘనము, పన్నులు మెట్టియేయట యీ రెండుపనులు యప్పుడు ప్రారంభించినను, వచ్చేయేడు ప్రారంభించినను గూడ యొట్టిలా భయలేదు. వేరే మనేకకష్టములలో నున్ననని నేను దృఢముగ చెప్పగలను. విశాచపక్షమువారే గాక యితరులు చాల మందిగూడ యిట్టి అభిప్రాయము గల్గియేయున్నారు. పండిత మోతీలాల్ నగరి సవరణకు వివిధార్థములు దెల్ప హోమమొందరు గారు యొనర్చిన యత్నము, సంస్కరణల విషయమై ఉద్భవ కేరస సభ్యులందరు దేశాభిప్రాయము కలిగియున్నందున నిరంకుశప్రభుత్వమువారి కెంత అయ్యుత్తరగభో? దెల్పుచున్నది. ఈ విషయత్వములయొక్క తిరిగి యొన్నికలు జరిగిన చెడిపోవును. ఇంక నెవ్వరు యొక్కట్లులు సంభవించును.

బొంబాయియందు త్రముల దుస్థితి
పనివాదముదలు స్వగ్రామములకు బోవుచున్నారు
బొంబాయి సెప్టెంబరు 28:- బొంబాయి యంత్రముల దుస్థితి యింత నటులే యున్నది. ఘమా రన్ని యంత్రములు మరలకే నడుచుచున్నవి. నూటికి ఎనుబదిమంది పనివాదముదలు స్వగ్రామములకు బోయితిరి. (ఆ. ప్రె.)

పాశ్చాత్య భౌతిక కాంక్ష

రవీంద్రకపీంధుని నాటకము
మాంచెస్టరు గార్డయను విమర్శనము
డాక్టరు రవీంద్రనాథ ఠాగూరు వ్రాసిన రెడ్ ఓలియం డర్బు అను నాటక సందర్భమున మాంచెస్టరు గార్డయను యీ క్రిందివిధముగ విమర్శించుచున్నది:-
డాక్టరు రవీంద్రనాథ ఠాగూరు తాను వ్రాసిన రెడ్ ఓలియం డర్బు అను కవితా సామగ్రి గల నాటక మెట్లు సత్కరింపబడెనే మాత్రం లేఖను వ్రాసిరి. అందు వారు పాశ్చాత్య ప్రపంచముయొక్క భౌతిక కాంక్షను గూర్చి తీవ్రముగ ఖండించిరి. డాక్టరు ఠాగూరు దృష్టికి గాన్పించుటల భారతీయునకు విరోధియునితోగాని, ఆమెరికా దేశీయునితోగాని సన్నిహిత సంబంధములేదు. అట్టి సంబంధముండుటచేతనే జీవితము సమరసముగ నుండి నూనవజాతియొడ నుదారస్వభావ మేర్పడ గలదు. అది లేకపోగానే ఒక ప్రతీకాభారముపై బడును. దానికి తోడు శాస్త్రము మరలత బలము నిచ్చును. ఈ కష్టము నొక్క ప్రాచ్యదేశమే యనుభవించుట లేదు. ఈనూత్న భారతీయ ప్రతీకాభారముగ నుండుటనుగూర్చి విజ్ఞులగు విరోధియులు సంప్రీతులై యుండిరిని డాక్టరు ఠాగూరు తెలంచునెడల న్యాయ దృష్టితో లేరనియే తెప్పలయును. మనము సృష్టించినటువంటి న్ని మనము ఆపలేనటువంటిన్ని కత్తి మాలతరంగములపై నీ నూత్నతనము మానవుడు కొట్టుకొని పోవుచుండునని విరోధి య ఆమెరికా సారస్వత గ్రంథములు మారుమోగుచున్నవి. అంటిగానీ క్రియానుల నాట నుండియును రాజాకును ప్రజలకును తగాదా యుండనే యుండెను. ఇప్పుడు యీ జనము వందలు లక్షలకొలది యగుసరికి యీ సంరంభ మెక్కువైనది. ఈ లక్షలకొలది మందిని పాలించునాతడు నిరంకుశుడైనను లేకప్రజానియుక్తుడైనను తప్పక పూజ్యదేశమును, భారత కార్యాలయము భారతదేశమునకు దూరముగనుండి యేమియు పనిచేయునట్లు గాన్పించునెడల ఇంగ్లీషువోటరుకు డానింగ్స్ట్రీటుగూడ అట్టేగాన్పించును. మాకును ప్రాచ్యదేశమునకును మధ్య నెన్నెన్నియో సముద్రము లడ్డముగలవు. అందువలన నేమియుచేయ మన ఆకర్షణ మెక్కువగాగలదు. కాని యీ భారమనునది ప్రాచీన ప్రతీచీ దేశములకు రెంటికిని ఒక్కటియే. ఈభారమునం దందరకును సమానభాగమే గలదు. మనస్సుకు సకువుగాకుండ మన మందరమును జూడవలసియేయున్నది. కామ నువెల్లునుగూర్చి ఆలోచించువార మందరమును యామహాభారమును యేమిపెట్టి కట్టివేయుదమా యనియే చూచుచున్నాము. మన మావిషయమున ఆలోచనచేసి తదనుకూలముగ ప్రజాని రాక్షస సంస్థలు పనిచేయునట్లు లేక పేర్కొనవలయు విభేదములేమియు లేకుండ విశ్వాసము, ఉద్యోగము, సంఘాదర్శముగలవా రందర నేకముడేసి పనిచేసిన యెడల సాధింపవచ్చును. రాక్షసులు దిరుగు ప్రపంచములోనైనను మనము మనతోటివారల నాదార్యముతో జూచిన నది వెరవేగలదు. పాశ్చాత్యదేశము ప్రాచ్యదేశమును తన మోచేతి క్రింద నుంచుకొనుచుండునని డాక్టరు ఠాగూరు దెల్పు అంశమును మేముమన్నించుము. కాని మేమే ఆభారమును మోయ జాలకున్నాము. దానితో సంతృప్తిలమై యుండలేదు. మానవాభివృద్ధిపై బలములేదే హింసించబడుచున్నటుల అయిన నాటకము వ్రాసెను. ప్రస్తుతము విరోధాఖండమునందు జరుగుచున్న నాటకమును జూచినయెడల తమకు తో దెన్నియో దేశములు గలవని తెలియగలదు. గతకాలమునం దెన్నియో బలములు విస్తరి విడిగ బయలుదేరగా యిప్పుడు వానిని కట్టివేయువలసి వచ్చినది. పాశ్చాత్యదేశమునందుకన్న ప్రాచ్యదేశమునందు ప్రజలెక్కుడు పరాధీనతయం దున్నాడు. కాని మాస్థితిగతుల నెక్కువగ తెలిసికొన గల్గుచున్నాడు. ఇట్లు నిరుత్సాహ పడుచున్న భౌతిక డాక్టరు ఠాగూరు మాత్రమేగాదు. అమానుష కత్తి బలముగల యీ అడవిలో మానవునకు కొంతసేపి సేర్పకుపవలసిని కోరునది వారొక్కరేగాదు.

నవరణ
గుడివాడ నూర్యనారాయణ, గుడివాడ బసవయ్యగార్ల ప్లేతో ది 22-9-1925 తేది మా దైనికపత్రికయందు రి పేటి లోని "ప్రకటన" లో గుడివాడ నుబ్బారాయణగారు వ్యాధిగ్రస్తులై సుమారు "రి మానముల" నుంచి మరలిపిరితము లేకున్నారు అని పొరబాటున ముద్రించిన దానిని "రి మానముల" మా పత్రికా పాతకముహారముల సహించి ఛదువుకొన బ్రాణము.

హెడ్డాజు పరిస్థితులు

లక్ష్మీయం దఖలభారతమహమ్మదీయసభ
లక్ష్మీ, సెప్టెంబరు 28:- హెడ్డాజు విషయము యి సంతృప్తినుటకు మహమ్మదీయ మహాసభ 27వ తేదిని లక్ష్మీలో రిఫాహి-అమ్ భవనముందు సభ గూడెను. సభకు చాలమంది యన్ని ప్రాంతములనుండి, మల్లాలు, మాలానాలు, బాకికులు యావన్నుండి చేరిరి. బెలూచిస్థానము, సింధు, బొంబాయి, మధ్య, వంగ, పంజాబ్ కర్ణాటకముల నుండియు, తదితర స్థలములనుండియు ప్రతినిధు లనేకులు వచ్చిరి.
సభింపురము రాజాగారు స్వాగతోపన్యాసమున న్యాయముగను, నిష్పక్షపాతబుద్ధితోను హెడ్డాజు విషయము విమర్శించుట కీసభ గూడెననిరి. విచినసాదు పక్షాలంబులగు కొందలు మహమ్మదీయుల కీసభచేయుట యిష్టములేదు. ఇంతవఱకు భారతదేశమున నై బినుసాదు పక్షము వ్యవహారములు మాత్రమే ప్రచార మందుచున్నవి. హెడ్డాజును మహమ్మదీయేతరుల హస్తములనుండి రక్షించుటకే యైబినుసాదు తన పని సాగించుచున్నాడని విప్రుల ప్రచారము జరుగుచున్నది. కాని యీనాడు ను నై బినుసాదు వ్యవహారములను బట్టి యతని దృష్టిలో కొన్ని మహమ్మదీయకాఖలు కూడ మహమ్మదీయేతరులలో గల నీ పోయిరి. భారతదేశమున దతని పాక్షికులు రూటరువార్తల బద్ధములగ యు, సాదుగారు చేయునట్లు న్యాయమునియు చాటుటకు వానుదీయుటలేదు. ఇదంతయు నాంగ్లేయ రాజనీతిజ్ఞుల మాయయని మనకు బోధనేయుదురు. కాని భిలాఫతు సంఘమువారిచే బంపబడిన తీర్థయాత్రకులే యా వార్తలను ప్రతిఘటిం చిరి. వారు పక్షములవలంబించవలసిన బనిలేదు. అంగ్లేయరాజనీతిజ్ఞుల మాయతో నంతకంటె బనిలేదు. కాని వారు సంపూర్ణముగ బయల్పడిరి. కాని యై బినుసాదు మిత్రు లతనిని, నిండింపరాని ధీరుడని దెలుపుదురు. వారి బుద్ధికి పెరిపు హుస్సేను టర్కీకి విరోధముగ నాంగ్లేయులకు సహాయముచేసెను గాన మతద్రోహి యని దోచెను. నిజముగా హుస్సేను కట్టిద్రోహముగట్టుచో, నై బినుసాదు మాత్రమేమిచేసెను? విచినసాదు, వాని యనుచరులు కలీఫాను ప్రతిఘటించిరే. విచినసాదుగూడ నాంగ్లేయులతో సంధి గలదే, పెరిపుహుస్సేనుగారు బనిహుస్సేనుగారి సంతోయుడు, మహమ్మదువారి సంతోయుడు. కావున వారికి మన పవిత్రస్థలములపై నధికారముగలదు. ఏకొద్దికాలమా దక్క మిగిలినకాలమంతయు మహమ్మదు ప్రవక్తగారి సంతోయులు మన పవిత్రస్థలములను పరిపాలించిరి. కావున హుస్సేనుకే వాటిపై నధికారము వహించుటకెక్కువయధికారము కలదు. మన కెవరియందు పక్షపాతము లేదు. కావలసిన దేమన పవిత్రస్థలములు సంపూర్ణాభ్యుదయ పథ్యయందుండి, వాటి చెక్కుచెదరింపకూడదు. మహమ్మదీయ ప్రపంచాభ్యుదయ విషయమున సంకుచితముగ వర్తముల విషయము రానేకూడతని దెలుపుచు మాలానా హజరత్ మొహానీ గారి నధ్యక్షత వహింపగోరిరి.
పిమ్మట హజరత్ ఘోషానిగా రధ్యక్షత వహించి యెట్టి సందర్భములందు హెడ్డాజునై బినుసాదుపాలనమం దుండుట కిష్టము భారతీయులు చూపుగూడదనిరి. ప్రపంచ మహమ్మదీయులసభ చేసి వారినిశీతాధికారముక్రింద నుంచుట కార్యానుకూలము కాదు. ఆ స ర ణ సా ధ్య ము కాదు. అట్టిది బూటకమై యైబినుసాదు అధికారమును బలపరచు పద్ధతిగనేయుండును. విచినసాదు, అమీరు ఆరీ యాభురు కూడ నాంగ్లేయుల పలుకుబడియందు దగుల్కొని యున్నాడు. వారిరువురు కూడ నాంగ్లేయుల ధనసహాయమునొందుట, టర్కీ కలీఫాల నైదురుట్టయందు సమానశ్రీరక్షులే. ప్రస్తుతావధ్యం దై బినుసాదే యాంగ్లేయులవలన సహాయము నందుచుండెనని నాథాభిప్రాయము. నిజముగా నై బినుసా దరనిమిత్రులు చెప్పు సంతటి పాత్రికబుద్ధిగలవాడే ఘోషానీ మక్కామదీవాలపై యాధ్యమనాసి యమీరాల్లియన్ను తెడ్డానైననే చండుచెడల వలసియున్నది. హెడ్డాజుప్రజలు తమదేశమును దామేపాలించుకొనునటులు వదలవలెను. వారికే స్వాతంత్ర్యపరిపాలన ముండవలయును. వాయభిప్రాయమందు హెడ్డాజులో వారిజాతీయప్రభుత్వమే యుండవలెనని హజరత్ మొహానీ గారధ్యక్షోపన్యాసమున నుడివిరి.
అధ్యక్షకోపన్యాసముతో నిన్ను సభముగి సెను. నేటి యందుయము ముఖల కూడెను. తీర్మానములు చర్చింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

బ్రటిషు సింహము

కాలిఫోర్నియానుండి వచ్చిన లేఖ

"ఇందులో నొక అమృతకాగితమును పంపితిని. దానిని ముందుగా మీరు చదువగోరవలెను."

"కన్నడీ అనునతడు అడవిలో నున్న తన కుటీరమున కూర్చుండి యాండ్లను, ఆలెని మనుమరాలు నాలుగొండ్ల యాడు గల పిల్ల యింటికొకట పాడుకొనుచున్నది. ఆర డెండుకో రల యెత్తిచూడగా ఒక కొండసింహము పొంచిపొంచి ఆపిల్లపైనురు కుటకు సిద్ధముగానుండెను. కన్నడీ దైర్యమును చిక్కబట్టి ప్ర క్కనున్న కుపాకిని చివాళున తీసి కిటికీలోనుండి సింహముపై కాల్చెను. గుండు సింహముగుండె చీల్చుకొని పోయినది. సింహ ము చచ్చి పడిపోయినది."

అని యాఅమృతకాగితమునం దున్నది. దీనిని చదివి మీ ఆభిప్రాయమును తెలుపుకు.

(1) కన్నడీ అటుల సింహమును చంపుట ధర్మమేనా? దౌర్జన్యముకానా అది? (2) ఆరడు దౌర్జన్యము నవలంబించి సిం హమును చంపవలెనా లేక అహింసాపద్ధతి నవలంబించి సింహ ము మనుమరాలిని నమలుచుండ గ్రుడ్లు విటకరించుకొని చూచు చుండవలెనా? (3) మృగరాజా! నా మనుమరాలిని రక్షింపుమని ప్రార్థింపవలెనా? (4) బ్రటిషుసింహము భారతదేశమునందలి ప్రజ లలో లక్షలకొలదిగా భక్షించుచుండ మీ రాసింహముయొక్క ఆత్మకు కనికరము కలిగించుటకు ప్రార్థించుచు కూర్చుందురా?"

ఈలేఖలోని ప్రశ్నలలో మొదటి ప్రశ్నకు కన్నడీ సింహమును చంపుటయే న్యాయమని నేను చెప్పెదను. తక్కిన ప్రశ్నలవలన విలేఖరికి అహింసాతత్వమును అనుష్ఠానమును గ్రా హ్యము కాలేదని స్పష్టమగుచున్నది అహింస ఆత్మకును పౌద యమునకును సంబంధించినది గాని భీక్షిని విజ్ఞానమునకును సంబంధించినది కాదు. అహింసకు నిర్భయత్వము ముఖ్యలక్ష ణము. తనయందు ఆత్మ ఎటులనున్నదో సింహమునందుగూడ నటులే యున్నదని కన్నడీ గట్టినమ్మక ముండినయెడలను సింహముపట్ల అతనికి లేకమైన భయము లేకుండనుండిన యెడలను ఆరడు కుపాకికొరకు పరుగెత్తుటకు బదులు వెంటనే సింహము కడకే పరుగెత్తి రెండుచేతులతోను దాని మెడను కాగిలించుకొని సంపూర్ణ విశ్వాసముతో దానిని అనునయించినచో దానిని నాడు చేయగలిగియు యుండును. ఈ పాకిని అందుకొని దట్టించి సరిగా గురిచూచి కా ల్చువరకును సింహము పిల్లను చంపకుండుట అద్భుతమేగాని లే నిచో పిల్లను చంపుటకు చాల వ్యవధానము కలదు. కావున ఆ త్మవిదనునకు అహింసయే ఉత్తమసాధనమగునగాని ప్రపంచము న అహింసాపర్యవసాని దహింసాపర్యవసాని గలవారు మి క్కిలి తక్కువగా నున్నారు. గాని సాధారణముగ సింహా శార్దూలాదులను సంహరించుటయే మానవ ధర్మముగా నేర్పడినది. కాని అహింసా ధర్మముయొక్క ప్రవృత్తమున కిందులన నె ట్టికొరం త యు ను కలగదు. సాధు పుం గ పు లు మహాత్ములు ల లోని రా యు ధు లై యుండురు. వా రేజుతువుకును హానిచేయరు. ఎట్టి అడవివృగములునుగూడ వారికి హానిచేయవు. ఈ విషయము భారతీయులకు ఎంతమాత్ర మును వింతసంగతి గాను. భాష్యార్థదేశచరిత్రలలో గూడ నిట్టి నిదర్శనము లెన్నియోకలవు. కన్నడీ తనమనుమరాలిని కాపా డుట కా సింహమును చంపకుండు నిర్వీర్యుడైయుండినచో అది పట్టిపీరికితనమే యగునుగాని అహింసాధర్మము కాజాలదు. కడ పటి ప్రశ్నను బట్టి విలేఖరికి ప్రస్తుత కాలచరిత్రా జ్ఞానమేమి యను లేదని స్పష్టమగుచున్నది. నేను ప్రారంభించిన ఉద్యమ మున బ్రటిషుసింహమును ప్రార్థించు పద్ధతియేలేదు. భారతీయత తనఆత్మను దర్శింపవలెనను ప్ర ధనయే నాఉద్యమమునకు మూల ము. అనగా ఆత్మకక్షిని వృద్ధిపొందించుటయే. ఆత్మకక్షి పరి పూర్ణముగా లభించినపుడు భారతదేశము ఆంగ్లదేశమునకుసమాన మగు వ్యక్తియేయగును గాన నపుడు భారతదేశము బిచ్చగాని పిలిలో నుండి ధనికునిపిలిలో నున్న ఆంగ్లదేశమును దేహీఅని యాచించుటకును భిములునిపిలిలో నున్న ఆంగ్లదేశము మాటు గుట్టవానిపిలిలోనున్న భారతదేశమునుసీనముగాచూచికాలకన్ము టకును అవకాశము లేదు. ఆత్మబలప్రపూర్ణ మగు భారతదేశము అడుగుటయే తడవుగా ఆంగ్లదేశము అటుల జయవలసియేయుం డును. ఆత్మకక్షి వృద్ధిపొందుటగా అంతిమవరకును బ్రటిషుసింహ ము భారతపుత్రులను భక్షించుచునే యుండును. అది ఎటులను తప్పదు. భారతదేశము కన్నడీవలె బ్రటిషు సింహముపై నురక పోయినను యానివాసము తప్పదు. నీలవనగా కన్నడీకి కుపాకి యున్నది. దానిని కాల్యరీతి అతనికి తెలిసియున్నది. భారత దేశమున కట్టి సాధనమును లేదు. దాని నుపయోగించు పద్ధతి

యును తెలియదు. అట్టిచో దేశము బ్రటిషు సింహముపైని తల తడవోయినచో నది దేశము నవలంబించి చీల్చివేయును. నా పద్ధతి ప్రకారము బ్రటిషు సింహముయొక్క స్వభావమును మార్చుటకు ప్రయత్నింప వలెనే గాని దానిని తలపడనే కూడదు. కన్నడీ పద్ధతినే భారతీయులుగూడ అవలంబింపదలచినచో బ్రటిషు సింహమునందిపుడు కలగుణములలో నేని గర్వ యములని మనము తలచుచున్నామో వానినే భారతీయులు గూడ నవలంబించవలసి వచ్చును. భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము కలుగుటకు రెండు సాధనములు మాత్రమే కలవు. ఒకటి అహింసా సాధనము. రెండవది పాశ్చాత్యపద్ధతియగు దౌర్జన్య సాధనము" (మ. క. గాంధీ-ఎంగు యండియా. 24-9-25)

మతకలహములు

జాతీయ పంచాయితీ సంఘము

మతకలహములను పరిష్కరించుటకు నిరుడు ఢిల్లీనగర మున జాతీయ పంచాయితీసంఘము నేర్పరచి దానికి పేరుకు నేనే అధ్యక్షుడను. ఇటీవల ఢిల్లీ, పానిపట్టు, అలహాబాదు నగరములలో జరిగిన కొట్లాటల విషయమై పరిష్కారముచేయ వలెనని చాలమంది నాకు తంజిమా రులను లేఖలను పంపించిరి. ఈరెండుమతములవారిపైననుగూడ నా కిపు డెట్టి పలుకుబడి యును లేదని నేను స్పష్టముగా వారికి వివరించుచున్నాను. పంచాయితీ సంఘమునకు పలుకుబడి యుండవలెను. సంఘము వారి తీర్పు ప్రకారము ప్రజలు నడుచుకొనవలెను. లేనిచో సంఘ మేమియును చేయజాలదు. ఢిల్లీలో పథ జరిగిన పిమ్మట దేశమున చాల మార్పులు కలిగినవి. ఇప్పుడు రెండు మతముల వారును పోరునకు బాగా ఆయత్నమై యున్నారు. మొదట ఖడ్గబలమును ముష్టిబలమును ప్రయోగించి చూచినగాని వారు పంచాయితీ పద్ధతికి సమ్మతించరు. పశుబలము బడలు పడిన పిమ్మట నీతిబలమునకు నీరాజనము లిచ్చెదరు. నా కక్షిపరిమి తిని నేనుబాగుగా నెరుగుదును గాన ప్రస్తుతము నేను కల్పించు కొనకుండుటయే ఉత్తమము. (మ. క. గాంధీ-ఎంగు యండి యా. 24-9-25)

గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

అక్టోబరు 5 వ తేదీని నీతానగరములో జరుగును గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క సాధారణ సమావేశము నీతానగరం గాతమీ సత్యాగ్రహశ్రమములో 5-10-25 లేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సమావేశమగునగాన సభ్యులెల్లరు తప్పక రాప్రాధీకులు. పాట్నాలో జరిగిన తీర్మా నములప్రకారము సభ్యులెల్లరు నెవ్వెవరు నెలాఖరువరకు మాటు చందాను చెల్లించవలెను. ఈవిషయమును సభ్యులు గమనింప ప్రార్థింతులు.

కార్యక్రమము

- (1) బంధువుల ఆర్థికసలహా జరుగు ఆంధ్రమహా సభలకు అధ్యక్షుల నెన్నుకొనట.
- (2) రాష్ట్రసభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనట.
- (3) పాట్నా తీర్మానములు.
- (4) జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘపురస్కారములు.
- (5) కార్యదర్శి ఉండు శతదినములు.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య

నీతానగరం, (కార్యదర్శి.)

డి ఆంధ్ర కార్యకారము లిమిటెడ్, గుంటూరు ఈ కంపెనీయొ, నిన్న సాయంకాలము 27-9-25 కార్యసాధనములో జరిగిన జనరల్ మీటింగులో, గుంటూరు పట్టణమునకు విద్యుచ్ఛక్తి దీపములు వెగయిరాలు సప్లయ్ చేయు టకు తీర్మానించుకొండిరి. ఈ విషయమునకు పురజనలెల్లరు వారివారి కక్షికొలది ఎక్కువభాగములను దీసికొని, యా యాద్యమమును నెరవేర్చు బాధితులు. ఈ యాద్యమముందు ఇదివరకు భాగములు దీసికొనినవారు ఎక్కువగా ప్లేన్లను దీసికొని స్వరతో కార్యసాధనమునకై తోడ్పడ ప్రార్థించు చున్నాము. ఇదివరకే కార్యకారముయొక్క పని ప్రారంభమయి కొన్నిపనులను చేయుచున్న విషయము ఎల్లరుకు తెలిసిన విషయమే. విద్యుచ్ఛక్తిమాలమున కంపెనీకి ఎక్కువలాభము కలుగును. అప్పుడు భాగస్వాములకు ఉత్సాహము కలుగును. కనుక ఆంధ్రులెల్లరు ఈ ఉద్యమమునకు చేయూత వోసంగ బ్రాధింతులు. ఒకవిలేఖరి

చిత్తూరు జిల్లా కోర్టులో

1901 నం|| O. S నెంబరు 12.

1905 నం|| యెక్సిక్యూషన్ మన్యు నెం. 145.

వాది: సాహుకారు లాడ్ గోవిందదాసు,

కృష్ణదాసువారు (డిక్రిపొందినవారు)

ప్రతివాదులు: కార్వేటి నగరం రాజాగారు,

(డిక్రి బాకీదారు)

నదరు సాహుకారు లాడ్ గోవిందదాసు

కృష్ణదాసువారు కార్వేటి నగరం రాజాగారిపై పొందియుండు డిక్రిని ఆనుసరించి నదరు వాదిగారికి చేరవలసిన బాకీ AAO నెం. 383/22 లో హైకోర్టు వారు 29-4-25 తేదీని చేసిన పుత్రర్పమేరకు యేర్పడిన మొత్తం రూ. 40,95,335-9-3 ను, 30-4-25 తేదీ మొదలు కాగల నదరువడ్డినీ, ఖర్చులున్న నహా బాకీగిగాను అడుగున కనిన సొత్తును పూరా వకేలాటుగాయున్న మరిన్ని 15 లాట్లుగాయున్న యీ కోర్టుప్రదోగ్యగస్తునివల్ల తేది 30-11-25 న యీ కోర్టులో బహిరంగముగా యేలం వేయబడును.

సొత్తు వివరం

మద్రాసునుంచి 60 మైళ్లదూరములో అర కోణం రేణిగుంట మధ్యయుండు కార్వేటి నగరం జమీందారిలో చేరిన నారాయణవనం అను తాలూకా, ఇందులో కొండలు, గుట్టలు, అడవులు వగైరాలున్నవి, అరుణనది, కుశనది, స్వర్ణముఖ అను నదులున్నవి, అనేక చెరువులు, ఊటలు, కాలువలు, బుగ్గలు వగైరాలతోచేరి 232 గ్రామా దులు కలిగియుండు తాలూకా. ఇందులో నగిరి, వేపగుంట, పుత్తూరు, తడుకు, పూడి అను యం. ఆడు యస్. యం. రైలువేస్టేషన్లు 5 వున్నవి. నదరు తాలూకా సంవత్సరమునకు నికరాదాయం రూ. 1, 45, 000 లు. బాజారు వెల 29 లక్షలు రూపాయలు. నదరు తాలూకా 15 లాట్లుగాకూడా యేలంవేయబడును. నదరు తాలూకా యావత్తున్న 15 పాయకట్లు కలిగియున్నది. ప్రతివక పాయకట్టును ప్రత్యేక లాటుగా యేలంవేయబడును. ఒక్కొక్కపాయ కట్టులో 7 మొదలు 34 వరకు గ్రామాదులువుం టున్నవి. ప్రతివక పాయకట్టుకున్న కోర్టువారివల్ల నిర్ధారణ కాబడియుండు మతింపు రు 45,000 మొదలు రు 3,64,000 వరకు యేర్పడుచున్నవి. వివరములు పూర్తిగా తెలియగల యిస్తియారు కాపీని చిత్తూరుజిల్లా కోర్టులోగాని లేక వాదిగారి యొక్క వకీలువార్ల ఆఫీసులోగాని తనిఖిచేసు కొనవచ్చును. ఇంకను వివరములు వాదిగారి వకీళ్లులయిన మద్రాసు మైలాపూరులోవుండు మిస్టర్ పి. సి. సంపత్తులయ్యగారు బి. పి. బి. యల్. వారినిగాని లేక చిత్తూరులోయుండు మిస్టర్ సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యగారు బి. పి. బి. యల్ వారినిగాని కోరి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఆర్. నారాయణఅయ్యర్

డి ప్రి కు జ డ్.

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రాత్రి యొకమాత్రన నేపించిన తెల్లవారి రెండురేతములు కాగలవు. వికారము పుత్తములేదు. నేపాము చెల్లదలేదు. అమ్మతాంజనం డిపో, ఘనరాసు - భాంజాయి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వార్తలు

శాసనసభాసంఘము

శాసనసభలో వ్యవసాయ సహకార పశువైద్యశాలకు సలహాసంఘసభ్యునిగ డా॥ మాధవగారిస్వామి కల్లికోట జమీందార్లుగానీ నియమించిరి.

మరణముల నివేదిక:- సెప్టెంబరు 26 వ తేది లో అంత మరణమువారమునందు వెయ్యిమందికి పాలునకు 36.7 నా॥ మరణించిరి. అంతకు ముందువారము 45.1 నా॥ మరణించెను. 7 నుండి స్ఫోటకమువచ్చి 6 రు మరణించిరి. 2 రు కల రాచే చనిపోయిరి. ఇతర జ్వరములచే 42 రు మరణించిరి.

స్వరాజ్యపక్షము సభ:- తమిళనాడు స్వరాజ్యపక్షము యజమాన్యముక్రింద గోఖలేహాలులో శేపుసాయం కాలము 81 (20-25) బహిరంగసభ జరుగును. ఎ. రంగస్వామి అధ్యక్షుడగును. వి. రామదాసు పంతులుగారు కేంద్ర శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షముగూర్చి ఉపన్యసించెదరు. శ్రీ శ్రీనివాసయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

డా॥ ఆనిబి సెంటుగారి జన్మదినము:- నేడునలువరోము రూలు లీనవారు అధ్యక్షురాలగు డా॥ ఆనిబి సెంటుగారు 79 వ జన్మదినోత్సవము అక్టోబరు 1 వ తేదీ గురువారము 5-30 K. గోఖలే హాలులో జరిపెదరు. డి. బి., డి. రంగాచారిగారు, అధ్యక్షత వహించెదరు. గా॥ వి. ఎస్. శ్రీనివాసకృష్ణ, డి. బి., ఎల్. ఎ. గోవిందరావువయ్యలు, గా॥ వి. రామదాసు సి. జనరాజరావు మున్నగువారు ఉపన్యసించెదరు.

ఉచిత సహకారశిక్షణము:- చెన్నరాష్ట్ర సహకారసంఘకార్యదర్శిగారి టిల్లు ప్రకటించుచున్నారు:- ఉచిత సహకారోద్యమ శిక్షణ తరగతి (అవ్యాప్త కోర్సు) గురువారము 1 వ తేదీ 5-30 K. కెలెలు హాలునందు ట్రైనింగ్ నులో తెరవబడును. గా॥ శివజ్ఞానంపిల్లే, అభివృద్ధికాళి మంత్రిగారు ప్రారంభోపన్యాస మొనంగెదరు.

ధర్మాదాయమున బోధువిచారణ
నెల్లూరు జిల్లాలో బ్రహ్మదేవమునందు శ్రీ కైలాస నాథస్వామి దేవాలయము పరిపాలన విషయమున అర్చకుడు ధర్మకర్తయగు శ్రీ త్రవల్లియనాదయ్య ఆధిపత్యమున్నాడనియు, యందు విషయమున పరిష్కారము చేయవలెననియు, ఇందుల చిన్ననుబ్బారెడి ధర్మాదాయములబోధువారికి ఆర్థి చెట్టు కొనెను. దేవాలయమునకు 70 ఎకరముల పొలముగలదు. ఎనాదయ్య అనుభవించు చున్నాడేగాని వెక్కలనుంచుటలేదని ఫిర్యాదు. బోధుకవిషయము లగు రావు స్వార్థాధిపతి బూర్దూరుగారు, ఎం చెంగయ్యగారు నిన్నును. విచారించి, కొందరు సాక్షులను పరీక్షించిరి. బోధువారు అర్చకత్వమునకు 10 ఎకరములు విడచిపెట్టి, మిగిలినదంతయు దేవాలయ పరిపాలన విషయమున వినియోగించుటకు బ్రష్టిల నియమించుటకు నిశ్చయించిరి. ఇందుకు వాది ప్రతివాదిగూడ నంగీకరించిరి. వాదితరపున కన్నూరి శేషగిరిరావు ఎం. ఏ. వి. ఎల్. గారు వారింబిరి.

“శృంగారము”

శృంగారరసప్రధానము లగు పద్యములను కొన్నింటిని సేకరించి, జి. యస్. కృష్ణ అండు కంపెనీవారు ప్రచురించిన “శృంగారము” అను గ్రంథమును వందనములతో నందుకొంటిమి. ఇందు ఆధునిక కవివర్యులగు వడ్డాది సుబ్బారాయుడు, వేంకటపార్వతీశ్వరులు, రాజా మంత్రిప్రగడ భుజంగరావు, ఉమర్ అలీషా, కూచి నరసింహము, శేషాద్రిశర్మ, సాంఖ్యాయనశర్మ గార్లు మున్నగు ప్రసిద్ధులు రచించిన రసవంతములగు పద్యములు కలవు. బసవరాజు ఆపూరావుగారు మున్నగు వ్యావహారిక భాషాకవులచే రచింపబడిన ముచ్చటయగు భావగీతములు కొన్ని గలవు. ప్రాచీనకవిత్వకాలు రచించిన, శృంగారపద్యములు పొందుపరుపబడినవి. శృంగారరసజ్ఞుల కీసా త మాహావ కరముగ నుండునని నమ్మెదము. అచ్చుకూర్పు ముచ్చటగ నున్నది. డిల 1-4-0 లు మాత్రమే. కలయేవారు జి. యస్. కృష్ణ అండు కంపెనీ, తిహాలపెట్టె నెం 110, మద్రాసు 69 (వ్రాసిన, బడయగలరు.

శ్రీవైష్ణవగ్రంథ మద్రపాక సభ:- ఈసభ 25 వ వార్షికోత్సవము 81, వెంకటాచలముదలి వీధియందు అక్టోబరు 9 వ తేదీన జరుగును.

బందరు యువజనసంఘము:- ఈసంఘము 18 వ వార్షికోత్సవము అక్టోబరు 31 వ తేదీన గాక 24 వ తేదీన జరుగునని కాగ్యవర్తి ప్రకటించుచున్నాడు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము బిల్లు:- ఈబిల్లునుగూర్చిని ఉపసంఘమువారు నిన్న శాసనసభలో సమావేశమైరి. 80 మంది సభ్యులు హాజరయిరి. గా॥ షర్. ఏ. సి. పాత్రోగారు అధ్యక్షత వహించిరి. విషయములు ప్రతికలకుడెటువ పిలువెదరు.

దొంగలు పట్టువడుట:- జూరీలొను సముఖసృష్ట్య రు గా రు ని న న్న సి రు దొంగలను పట్టుకొనిరి. నగరములోను, పెరంబూరులో పోయిన పన్నులు చాల వారినిదొంగకేసవి. ఒకని జూచి, అనుమానము గలిగి పరీక్షించి, వెంటనుండి కామమండగా ఇతరులుగూడ పట్టుపడిరి. వీరు దొంగిలించిన వస్తువులన్నియు తాకట్టు పెట్టుచున్నారు. పోలీసువారు విచారణచేయుచున్నారు.

రాకపోకలు:- టి. ప్రకాశంగారు పొట్టునుండి తిరిగి వచ్చుచు బరంపురం విశాఖపట్నము మున్నగు స్థలములలో దిగి నేడు చెన్నపురికివచ్చిరి.

పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు ఆర్మిచేజిగారు, ఎం. సి. టి. ముత్యయ్యచెట్టిగారు ఆర్. హెచ్. కోర్ట్స్ గారు నేడు వచ్చిరి.

వి. సి. స్కాటు, ద. ఇం. రైల్వే ఏజెంటుగారు కలకత్తాకు, వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరు పిల్లనగారు కోయంబత్తూరునకు నిన్నరాత్రి పోయిరి.

ఎన్నిక తగవులు:- ఎగూరు పోలీసు కోర్టులో నేడు చెంగయ్యరాయనాయుడు(కీల్వాకు ఓటరు)ఇ.ఎల్. అయ్యరు, వి. ఎల్. కుప్పరావు, నరసింహయ్యరు, మరీ ఆరుగురైతెచ్చిన కేసు ప్రారంభవిచారణ జరిగెను. ముద్దాయిలు కొందరు ఓటరులను మోటారులో గొంపోయి ఒక గృహమునందు ఎన్నిక దినమున నిర్బంధించి యుంచిననియు, ఇ. ఎల్. అయ్యరుగారికి మాత్రమే ఓట్టియ్యమని బలవంత బెట్టిననియు ఫిర్యాదు చేసెను. ఫిర్యాదిని విచారింపగా బలవంత బెట్టిన నేరము వదలకొనెను. ఫిర్యాదితరపున తణికాచలం చెట్టిగారును, ముదాయిల తరపున కె. యా. హమరావుగారును వాదించిరి. ఎన్నిక నిబంధనల ప్రకారము కేసు సకాలమున దాఖలుచేయబడలేదని ముద్దాయి వకలు వాదించెను. వ్యాయమాని అక్టోబరు 7 వ తేదీన తీర్పు దివ్వబడుట నిశ్చయించెను.

చెన్నపురి మండల ఆంధ్ర జాతీయోపసంఘము

ఈమండల సంఘము పక్షమున కామ్యూరు దేశీయమహాసభకు ప్రతినిధులగు వెళ్లదలచినవారు అక్టోబరు నెల 6 వ తేదీ లోగ ప్రతినిధి ప్రవేశమును మూడు రూపాయలున్ను, సెప్టెంబరు నెలఖర్చువరకు నూలుచందాయును మండల సంఘ కార్యదర్శికి పంపవలెను. వై ప్రకటనయందు మాచింపబడిన నమోదాప్రకారము అన్నివిషయములు తెలుపు దరఖాస్తుకూడ పంపవలెను.

రా॥ వెంకటరంగారావు, కార్యదర్శి, మండల జాతీయోపసంఘము, 7, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

బొంబాయి మార్కెటు (నేటి 29 వ తేదీ) ధరలు
ఏప్రిలు-మే-బ్రోచి 419-0-0, 419-8-0
డిశంబరు-జనవరి-బ్రూ 408-8-0, 404-8-0

“వాతావరణము అనుమాలుగునుండుటచే ధరలు తగ్గినవి” అని 28 వ తేదీన వార్తాను కంపెనీవారు న్యాయాంగునుండి తిరిగివార్త నంపిరి. (క్రీ.తెను)

ఒక యం. యల్. సి. కి. శిక్ష
కటకము, సెప్టెంబరు 28:- బహుళు కో-ఆపరేటివు బ్యాంకు కేసులో పండిత గోదావరిమ్మ శి యం.యల్. సి. కి కి నెంలు శిక్ష విధింపబడెను. (ఆ. తెను)

రాజా రామమోహనరాయగారి

95 వ స్మృత దినము
రాజా రామమోహనరాయగారి 95 వ వార్షికోత్సవము దక్షిణాదియో బ్రహ్మసమాజ మందిరమున ఆదివారమునాడు జరిగెను. చాలజనము విచ్చేసిరి. కొందరు స్త్రీలుగూడ వచ్చిరి. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీమతి పాలు అప్పస్వామి
ప్రథమమున ఉపన్యసించెను. తాను రామమోహనరాయగారిమతమునకు చెందకుండునను ఆయన నమితముగ గౌరవించిరి. ఆయన చాలకాలము క్రిందటనే మరణించినను ఆతనిఅత్తయ్యవచ్చిటికి జీవించియుండునని ఆమె నమ్మకము. రామగారు సత్యసంధునిగను, నైతికనిగ్రహమునకు పేర్కొనెను. సత్య స్వేచ్ఛాపరుడై తనమతము బోధించు వూర్వాచార సిద్ధాంతము లనమ్మక స్వయముగ అందలి సత్యము తెలిసికొన కృషిచేసెను. ఆండు నిమిత్తమై సంసృతము, ఆరతి కు, పార్శ్వభావల చేర్చెను. అప్పటివరకురహస్యములుగనన్న కాస్త్రములను భాషాంతరీకరణ మొనర్చి బయల్పెట్టెను. తనకుతెలిసిన దంతయు అందరికి చెప్పెను. అట్లు చెబుటలో చాలయిబ్బందు లకు లోనయ్యెను. అప్పటివా రాతని మాటల నమ్ముచెరి. ఆయన విగ్రహారాధన గూడదని గ్రంథము వ్రాయుటచే 18 ఏయేట తండ్రికి విశోధియయ్యెను. ఆయన పట్టు విడువలేదు. చిరోపి యనులతో గలసి సతి తొలగించుటకుగాను గొప్ప ఉద్యమము ను ప్రారంభించెను. స్త్రీలయొక్క నీచస్థితికి విలపించి వారిపద రిండుటకై సతి ఆచారమును తొలగించునని ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించి ఆ కార్యము సాధించెను. ఆయన ప్రజలవిద్యాభివృద్ధికై అనేక పాఠశాలలు స్థాపించెను. కలకత్తాలో హిందూకాలేజి స్థాపించుటకు కారకుడాయన. ఆయన రాజకీయవిద్యాభివృద్ధి యత్నములతో తృప్తిపొందక మతవిషయమునకూడపాటు పడెను. హిందూమతేంద్రాంతములతో తృప్తిపొందక ప్రజలనెక్కువగా సత్యస్వేచ్ఛామునకు ఆధ్యాత్మికాధిక్యతకు మార్గదర్శిగా నుండు బ్రహ్మసమాజమును స్థాపించెను. ఆమతము అన్ని తెగలవారి సేకముజేసి, దేవు డొక్కడే యని బోధించెను” అని చెల్చి సభ్యులెల్లరు ఆయన సిద్ధాంతముల ననుకరించుట ముందదని ఆమె చెప్పెను.

విలియముకింగ్స్టన్ గారు రాజారామమోహనరాయగారి జీవితచరిత్రను; దేశవేషముగూర్చియు విచలముగ ముచ్చటించిరి. ఎల్. వెంకటేశ్వరరావుగారు రామమోహన రాయగారి మతసంస్థను గూర్చియు, ఆయన స్త్రీలహాస్య సేవగూర్చియు ముచ్చటించిరి. అతని నిదర్శనము నందరనుకరింపవలెననిరి.

అధ్యక్షుడు రామమోహనరాయగారి సన్మరణ దేశీయమోనియాడుదు, భారతదేశదౌర్భాగ్యము తొలగి, స్వరాజ్యము నకు చేరువకావలెనన్న ఆయన ననుసరించి అస్పృశ్యత తొలగించవలెననిరి.

వెంకటేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షునకు వందనములర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

మదరాసు జిల్లా విద్యాసరస్వము

ఈ సంఘము సామాన్య సభ నిన్న సాయంకాలము రిప్ప ను భవనములో డా॥ ఎస్. స్వామినాథనుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ముందుగ తీర్మానముల చర్చించిరి.

కార్పరేషనువారు నూతనముగ బడులను స్థాపించునపుడు యిదివరకు ప్రత్యేకవ్యవస్థల పాఠశాలలున్నట్లును లలో సేఫ్టీ చుట్టచే వాటికి నష్టము కలగుచున్నందున కార్పొరేషను వారి విధానము బాగులేదనియు వారి పాఠశాలలను యీ సంఘము వారు గుర్తింపరాదనియు గోరుదు కె. రామసుబ్బం పిల్లెగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. కె. రామయ్యచెట్టిగారుబలపరచిరి.

ఈ విషయమున టీచరు మేనేజరులకు కొంత అయ్యవ్వతగలదు గావున ఈ తీర్మాన ముంగతము కాదని అధ్యక్షుడు తెలిపెను. డి. బి. జి. వారాయణస్వామి చెట్టిగారు తీర్మానమునందలి మొదటిభాగముతో సేకీభవించిరి. కార్పొరేషను వారు అవసరముగ స్థలములలో పాఠశాలల స్థాపింపక అనవసర మగుచోట్ల నిర్మించుచున్నారని చెప్పెను.

ఈతీర్మానము గావించినచో కమిషనరగారి కండ్లుతెరువ బనునని ఆయన కలంపు.

రెవ. సి. హెచ్. మనహనుగారు, ఈ విషయము కుది మనరుగారికి తెల్పువట్టును, యీసంఘమువారు రికార్డు జూచే యని బదులకు చెబుట ధనసహాయము చేయరాదని కోరుచు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. సవరింపబడి యేకగ్రీనముగ నంగీకరింప బడిన తీర్మానము యారీతిగా నున్నది:-

“మదరాసు కార్వోరేషనువారు ప్రత్యేక వ్యక్తులచే స్థాపించబడిన పాఠశాల లెక్కలను నున్నచోట్లనే తాము పాఠశాలల స్థాపించి పేదవారును యితర చోట్ల మానివేయు విధానము విద్యాసంస్థల కొలెయు అపాయకరముగ గున్నదని యీసభవారు దలంచుచున్నారు. కావున కమిషనరుగారు యిప్పుడున్న కార్వోరేషను బడుల స్థలయోగ్యతల విచారించి రికగ్రెజు జేయుచుకొని యితర బడుల కిబ్బంది లేకుండ స్థలముల నిర్ణయించుకొనవలెనని కోరుచున్నారు.

కె. రామానుజం పిల్లెగారు కార్వోరేషను స్కూల్లలో చాల లోపములున్నవనియు యింట్లు క్రిక్కిరిసి యుండు చోట్ల నిర్మించినవియు అట్టి లోపములుగల బడులను రికగ్రెజు జేయరాదనియు కోరిరి. జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి కార్వోరేషను బడులను సునాహుసముగ విడచుచు యితర బడుల కివసరీక్షల జేయుచుండునని తెల్పెను. కార్వోరేషను బడులలో ఆధిగ్రహణలోపము తొలగించవలెనని గోరుచు తీర్మానించడమైనది.

విద్యాసంస్థలందు భవనములకు ఆస్తిపన్ను తొలగించవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు తీర్మానము గావించబడెను. ప్రాథమిక విద్యావిషయమున నిమ్మచాతులపేర్ల జాబితాయొంచ నవసరములేదని నిశ్చయించి జిల్లా విద్యాశాఖాధికారికి దెలియజేసిరి.

పెరంబూరులో కలవలకల్లకొచ్చెట్టి హైస్కూలునకు ప్రాథమిక విద్యానిధినుండి రూ 500 ఒసంగవలెనని కమిషనరుగారు ప్రభుత్వమువారిని కోరియుండిరి. అట్లు యన్య పీలులేదనియు, కార్వోరేషను జనరలు రాబడినుండి తీసికొనవలెననియు, యీ సంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ బిల్లు

సెలెక్టు కమిటీకి కొన్ని సవరణ సూచనలు

రాజమహేంద్రవరపు సభ

రాజ మహేంద్రవరములో పురపాలకసమితి సెలెక్షన్ యంబ లేదీ నొక బహిరంగసభ జయంతి రామయ్యపంతులుగారి అధ్యక్షతన జరుపబడి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము బిల్లునిబంధన లిప్ప డున్నవానియందు కొన్ని మార్పుల గావించుటకు డి. బి. చిత్రపు వెంకట గిరిగారును, పెద్దాడ సుందరశివరావుగారును తిన్నా అప్పారావుగారును, జయంతి గంగన్నగారును భవిషి పాటి సత్యనారాయణగారును ఒక కమిటీగా నేర్పరపబడెను. వీరు నాల్గొసారులు సమావేశమై కొన్ని సలహాలను సెలెక్టు కమిటీకి దెలియజేయుటకు సిద్ధముజేసిరి.

అందు ముఖ్యమగుసవరణ లేవనగా పుస్తక ప్రచురణ సంఘమును చట్టమైన ఒక సంవత్సరములోనే స్థాపింప వలెను. రాజమహేంద్రవరము లేక అనంతపురం అనిగాక విశాఖపట్టణము, రాజమహేంద్రవరము, అనంతపురము మాడును విశ్వవిద్యాలయము కేంద్రములుగ నుండువలెను. వైసు ఛాన్సుల గు వరుసగా రెండు టరములకన్న హెచ్చుండరాదు. సెనెటుకు యీసభవేససభ్యుల నియమించు సభికారము చాన్సులకుగాక సెనెటు సలహామీదనే యుండవలయును. రిజిస్టర్డ్ గ్రాడ్యుయేట్లు సెనెటుకు 15 మందినిగాక 25 మంది నెన్నుకొనవలెను. హైస్కూల్లో హెడ్ మాస్టర్ కు మూడుగాక 5 స్థానములుండవలెను. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడుగ నియమింపబడుటకు అందరు గ్రాడ్యుయేట్లైన యై యుండవలెను. సెనెటుమీటింగులు జరుపుటకు కోరం 25 మందియనిగాక వివసంతుసభ్యులని యుండవలెను. సిండికేటులో నామినేటెడు సభ్యులు యిద్దరుగాక ఒక్కరే యుండి మొత్త 12 గాక 11 మంది యుండవలెను. అకెడమికు కొన్ని ల్యు హైస్కూల్లో హెడ్ మాస్టర్ కు గూడ రెండుస్థానములుండవలెను. దేశభాషను మొదటి అకెడమికుకొన్నిలు పుట్టిన 10 యేండ్లలో పూర్తిగ బోధనాముఖముగ జేసి పరీక్షలకుగూడ నదియే సాధకముగ నుండునటుల జేయవలెను. ఈచట్టము వచ్చిన మూడు సంవత్సరములలోనే పైపెన్సిస్ తెచ్చికలు విషయములునేర్చుకొనేదిని బెట్టవలయును ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రతిసంవత్సరమును యింత యని గ్రాంటు నిప్పునుండవలెను. మొదటి వైసు ఛాన్సుల గు మాడేండ్లుగాక రెండేండ్ల యుండవలయును. వైసు ఛాన్సులకు జీతము 2 వేల కెక్కులకంటె నుండువలయును. చిత్రకలంపే భారతీయములని లిఖితరూపాని భేదములకాక ఇతరములు పుట్టి విశ్వవిద్యాలయపు నిజస్థుని గ్రాడ్యుయేట్లుగా ప్రాధమికవిద్యాలయమునందు ఫీజు చెల్లింపబడుటలేదు.

రాజ మహేంద్ర వరము పురపాలక సంఘము

చెన్నపురి గవర్నరుకు సన్మానపత్రము నీయవలెనను తీర్మానము వీరిపోవుట

అనుకూలురు 11 మంది - వ్యతికూలురు 13 మంది

నిన్న అనగా 28 వ తేదీ సోమవారమునాడు రాజమహేంద్రవరము పురపాలకసంఘమువారి అవసరసభ జరిగినది. గవర్నరు గోశ్వస్తుప్రభువుగారు రాజమహేంద్రవరము వచ్చినపుడు వారికి మ్యునిసిపాలిటీవారు సన్మానపత్రమును సమర్పింపవలెనను తీర్మానము ఆసభలో నుపపాదించబడెను. తీర్మానమునకు అనుకూలముగా 11 మందియును వ్యతికూలముగా 13 మందియును ఓట్ల నిచ్చిరి. తీర్మానము వీరిపోయినది-అని నిన్న రాజమహేంద్రవరమునుండి స్వీయవిలేజిరి వ్రాసెను.

న్యాయస్థానవారల్లు

భార్యయొక్క విలువి హత్యజేయుట

శిక్షను హెచ్చింపవలెనను దరఖాస్తు

(హైకోర్టు)

తన భార్యయొక్క విలువి హత్యయొనర్చెనను నేరము క్రింద వాల్తేరు ఏజన్సీ సెషన్సుజడ్జిచే శిక్షింపబడిన పాడియడు అనువాని శిక్ష నెక్కువ జేయవలసినదని కోరుచు ప్రభుత్వము వారు గావించిన ఆఫీసునందు న్యాయమూర్తి దేవదాసు, న్యాయమూర్తి వాలరుగా ర్లీ డినమున తీర్పుచెప్పిరి.

తనభార్యకు, దమ్ముడు అనువానితో సంబంధము గలదని యుద్దాయికి అనుమానము గలిగెను. ఒకదినమున తాను మరియొక గ్రామమునకు వెళ్లుచుంటిననియు, మరునాడుగాని తిరిగి రాననియుచెప్పి వెళ్లిపోయెను కాని రాత్రియే తిరిగివచ్చి తనభార్యయు, దమ్ముడును వ్యభిచరించుచుండగా జూచెను. వెంటనే ముద్దాయి తనవద్దనుంచుకొనిన కత్తితో దమ్ముడుని నరికివేసెను. అతడు వెంటనే చనిపోయెను. ముద్దాయి తనభార్యను గూడ కత్తితోనరికెను. కాని ఆమె తుదకు బ్రదికెను. ముద్దాయికి ఉద్రేకము గలిగింపబడినపుడు అతడు హత్యజేసెనుగాన ఇది మానీ కాదనియు ఆగ్రహవేషముచే నొనర్చినహత్య యనియు నెంచి నెమ్మ న్న జడ్జి ముద్దాయికి 5 వత్సరములు కఠినశిక్షను విధించెను. ఈ శిక్షను హెచ్చింపవలెనని కోరుచు ముద్దాయికి ఆకస్మికముగ కోపకారణము గలుగలేదనియు, అతనికనుమానము గలిగినప్పటినుండియు, తనంత తానే కోపమును వృద్ధిపరుచుకొనుచుండి ఆలోచించి హత్య ఉద్దేశపూర్వకముగ హత్య జేసెననియు అందుచే శిక్షను హెచ్చింపవలసిన దనియు, పట్టు (పాసిస్టాంటు) వాదించెను.

ముద్దాయితరపున, అతడొక్కొక్కగా కోపముగలిగింపబడినపు డుద్రేకవశుడయి నేరమొనర్చెననియు, పోలీసులకొసగబడిన మొదటి రిపోర్టునందు ముద్దాయికి తన భార్యపై ననుమానము గలదని ఆరోపింపబడలేదనియు, అతడు వేరొక మిష తెట్టి గ్రామాంతరము వెళ్ళుచుంటిని చెప్పినట్లు గూడ లేదనియు, ముద్దాయి వనారాలో పండుకొనెననియు, పులులువచ్చునను భయముచే కత్తి దగ్గరనుంచుకొనెననియు ఉద్రేకవశుడై దానితో నరికెననియు వాదించబడెను.

న్యాయమూర్తి రెండవవాదన నంగీకరించి ఆఫీసును త్రోసివేసిరి.

తండ్రియార్పేట దొంగి

సాక్షుల క్రానుపరీక్ష

తండ్రియార్పేటలో కార్వోరేషను ఎన్నికల సందర్భమున స్వరాజ్యపక్ష ఆభ్యర్థి ఆగస్టు 18వ తేదీన నడవిన భజనయాత్ర గింపు నెదిర్చి, కర్రలతోకొట్టి దొంగియొనర్చిరి. రావాస్వామి నాచారపైనను మరిచడకొందుమంది పైనను దేబడిన క్రిమినలు కేసునందు మరికొందరు సాక్షులునిన్న ముద్దాయితరపు భార్యురు ఎతిరాజుగారుచే క్రానుపరీక్ష చేయబడిరి. సాక్షులను, ముద్దాయిల గుర్తింపు గొరినపు డెల్ల ముద్దాయిలు వారివారి స్థలములందుండి ఆట ఇట నడిపిరి. మొదటి అట్టకు పట్టు బదులు కాపురా అట్టకు పట్టు అనుకూలముగా అనుకూలముగా తన 5, 6, 7, 8, 9 ముద్దాయిల గుర్తించినందు, వారిని తా నిదవరకెరుగననియు,

దొంగి జరిగినప్పుడే ముద్దాయిల జూచితినియు నుడివెను. ముద్దాయిలపేర్ల నతడెరుగదు. ముద్దాయిల పీడకు, అతనిని కొట్టిన ముద్దాయిలను తిరిగి గుర్తించవలెనని గోరగా 5, 6, 7 ముద్దాయిలను సాక్షి గుర్తించెను.

తరువాత సాక్షి అబ్దుల్ రషీదు:-తాను ముద్దాయిల నడి నరకెరుగననియు ఆనరగి మేజిస్ట్రేటుయెదుట జరిగిన పరేడునందు తన ముద్దాయిని మాత్రమే గుర్తించితినియు రాత్రియే 5 వ ముద్దాయిని పట్టుకొని, స్తేమనునందు ఒప్పగించుటచే తాను తిరిగి ఆతని గుర్తించలేదనియు నుడివెను. ఈసాక్షిగూడ 5, 6 ముద్దాయిల గుర్తించెను.

కళప్ప మొదలియారు అను సాక్షి 1, 5, ముద్దాయిల గుర్తించెను. ఈముద్దాయిలను సాక్షి ఇదివర కెరుగదు.

అబ్దుల్ జబార్ అను సాక్షి అడ్డు సవాళ్లకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తాను చూడెయందు నివసించుచుందువనియు 1, 2 ముద్దాయిలు భజనలోనివారిని కొట్టుచుండగా దొంగి జరిగిన రాత్రి జూచితినియు నుడివెను.

జయరాం నాయుడు జ బాబు చెప్పచు 9, 10, 11, ముద్దాయిలను చూడెరుగుననియు భజనలోని వారిని నారు కర్రలతో కొట్టెరినియు నుడివెను. వెంటట రామాను జాలు నాయుడు (పా. సా. 15) ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తాను 9, 11, 12, ముద్దాయిల నెప్పుడు స్వరాజ్యపక్ష ఆభ్యర్థికి వోటుజేయవలసినదనియు 11 ముద్దాయి తప్ప ఇతర ముద్దాయి లెచ్చట నివసించు చుందుకో తనకు దెలియదనియు నుడివెను.

ఈశ్వరయ్యరు, ప్రన్నెలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, దొంగియం దెవరో తెలబడదు కొట్టెరినియు, ఆగలాటాలో ఎవరు కొట్టిరో తాను చెప్పజాలననియు నుడివెను.

మోహిద్దీన్ సాహెబు ప్రత్యుత్తర మొసగు తనను కొట్టిన ముద్దాయిపేరు తనకు తెలియననియు అతనిపేరు బూచికప్ప నాచారనియు నుడివెను. తాను పోలీసువారికి వాజూలమొసగిన విషయమునిజమే. అందు తనను కొట్టినది వీరాస్వామి నాయకరని చెప్పలేదు.

సుబ్రహ్మణ్యనాచారు అను సాక్షి, తాను ఆదికేశవులు నాయకరు పక్షము వోట్లు కాన్వాన్ జేయలేదని నుడివెను. ఎన్నికలతో తనకెట్టి సంబంధములేదు తమాషా జూరుటకు గా నా భజనవద్దకు వెళ్లెను. తాను పెరంబూరు ఎక్కినపులో ఫిట్టు.

రాజగోపాలు అను 10 వ నెంబరు హెడ్లు కాన్స్టేబులు కురునాతె, పరీక్షింపబడెను. అడ్డుసవాళ్లకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తాను ఆదికేశవులు నాయకరుగారికి బంధువుడనుగా ననియు తనది మొదలియారు కులమనియు నుడివెను. మేజిస్ట్రేటుయెదుట, ముద్దాయిల గుర్తించుటకు పరేడు జరిగినప్పు డతడెచ్చట నుండెను తనపైన, ముద్దాయిలతరపు వకట, మేజిస్ట్రేటుతోకెట్టి ఫిర్యాదును జేయలేదు. మేజిస్ట్రేటు, తన నొక-వొ కూర్చిన మనిగాని, పలుమార్లు వెలుపలకు లోనికి రావలదు. గాని ఎట్టి యుత్తరువును జేయ లేదు. అచ్చట నింకను చాలునుండి కానిస్టేబులుండెడిరి. కాని కాన్స్టేబులు లెవరు పరేడు వెళ్లలేదు. అంగణము వెలుపలనేయుండిరి. పరేడు స్పెక్టరు మాత్రమే లోనికి వెళ్లె.

మరిలినసాక్షుల పరీక్షకును క్రాను పరీక్షకును 9 వ తేదీన వాయిదావేయబడెను.

పాట్నా నిర్ణయము:

గాంధీమహాత్ముడు

పాట్నా తీర్మానముగూర్చి గాంధీమహాత్ముడు వెలిసిన యభిప్రాయము కడుసమంజసమై యొప్పుచున్నది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు వివేకముజూపిరని, మహాత్ముడు తలచుచున్నాడు. కాంగ్రెసునం దిరుపక్షములకును భేదభావము సమసిపోవుట గొప్పలాభమనుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసు ప్రవేశమున కొక్కమారు యంగీకారమొసగి, యింకను సంకోచముతో మెలగనేల? ఇటుబహిష్కారమయినను కొనసాగవలయును. అది జరుగనపుడు, కాంగ్రెసు చలనమునందు కాంగ్రెసుపూర్ణముగ పాల్గొనవలయును. స్వరాజ్యపక్షమునందు కాంగ్రెసునం దెట్టిసానము గలదో నిర్ణయించుకొనుటవలస, వీరికిని లాభము లేదు. మహాత్ముడు దేశక్షేమ ములోచించియే, ఇట్టినిర్ణయమునకు త్రోవజూపెను. విద్యాధికులను తమమార్గమునకు దీసికొని రాలేనందుకు మహాత్ముడు విచారించుచున్నాడు. కాని, వారితో విరోధము సాధించుటచేగాక, సఖ్యముమూలమునను, సుహృద్భావముమూలమునను, మహాత్ముడు వారిని ప్రేరేపింప తలపెట్టెను. అభిప్రాయభేదములు గలవారితో నిటులమెలగుట ప్రతిష్ఠకు భంగమని, సామాన్యమానవులు దలచినను, మహాత్ముడు మాట పట్టించుకొరకు దేశక్షేమమునకు విఘ్నము గలుగజేయడు.

కాంగ్రెసునందు జేరి పనిజేయుచున్న పక్షముతోనే సఖ్యపడజాలింప, ఇతరులతో నెటుల సఖ్యపడుటకు వీలగును? అన్ని పక్షములును కలియవలెనను భావము సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నది. పాట్నా సభయందట్టి కలయిక గలుగలేదని జెప్పవచ్చును. జిన్నాగారు చెలిసిన ఆశాభంగమునకు కారణము లేకపోలేదు. కాని, స్వరాజ్య బహిష్కారపక్ష సభ్యుల హృదయము లేకమయినగాని, ఇతరపక్షములతో సంప్రదించుట కవకాశ ముండదు. అందుచే కాన్పూరు కాంగ్రెసు సభలో నిట్టి విశాల సమన్వయమునకు ప్రయత్నింపవచ్చును. పాట్నా సభలో జరిగిన తీర్మానము, సర్వపక్షసఖ్యమునకు త్రోవజూపెనని జెప్పవచ్చును. లిబరలు, స్వతంత్రపక్షసభ్యులు, కాంగ్రెసు వెలుపలనుండిగాక, దానియందు జేరి కృషిసలుపుట వివేకము. లేనిపోని యభ్యంతరముల జూపి, కాంగ్రెసును నిందించుట పాడిగాదు. ఈ లోపుగ ఒండొరులు ఏల పోరాడవలయునో తెలియదు. జిన్నాగారివిషయమున దురభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆదర్శ మొక్కటియై

నపుడు, సంయోగము సుసభ్యముని ఎంచవచ్చును. కాంగ్రెసునందు మితవాదులు వీడిపోయి, అధికారవర్గమును నమ్ముకొనుటచేతనే, ప్రస్తుతదుస్థితి సంభవించినది.

ఇకనైనను, ప్రధానరాజకీయసంస్థయందు వినయముతోజేరి, ప్రజలపై తమ కభిమానముగలదని, మితవాదులుజూపుట వివేకము. పాట్నా సభ తీర్మానము ప్రకారము, బహిష్కారవాదు లైవరయినను మిగిలియున్నయెడల, వారి యభిప్రాయములకు తీరినిభంగము కలిగెనని జెప్పవచ్చును. కాని అందుకెవరును విచారించబనిలేదు. దేశక్షేమము నిమిత్త మిట్టి యభిమానత్యాగమును సంపూర్ణముగ గావించవలసిన యవసరముగలదు. మహాత్ముని నడవడియే ఎల్లర కాదర్శప్రాయముగ నుండగలదు. దూరమూలోచింపక, మామూలు హేతువాదమునుబట్టి మహాత్మునిచర్యలను విమర్శించువా రెటులచెలిసినను, అతడింతవరకు అవివేకముగ ప్రవర్తించెనని జెప్పటకు వీలులేదు. వెనుక బద్ధులీనిర్ణయమును, ఇప్పుడు పాట్నా నిర్ణయమును వెనుకంజవైచినటుల గనుపించినను, మహాత్ముడు దేశపరిస్థితులను భావ్యభివృద్ధిని బాగుగ విచారించియే యిటుల గావించెనని, ప్రాజ్ఞులంగీకరింపకమానరు. నిర్మాణకార్యక్రమము పాట్నా తీర్మానమునందు వెనుకబడినను, నూలువడుకువారి పంపుము కాంగ్రెసునం దంతర్భాగముగ నెలకొల్పబడెను. నూలువడుకుట యవసరమని భావించువారందరును దానియందు జేరి, ఆ సంఘమును జయప్రదముగ నిర్వహించవలయునని మహాత్ముడు గోరుచున్నాడు.

మహాత్ముని కోర్కె ఎంతవరకు నెఱవేరునో జెప్పజాలము. నిరుత్సాహ పరిస్థితులనేకము ప్రబలి యున్నవి. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమున కనుగుణ్యముగ జాతీయ నిర్మాణము జరుగుచున్నగాని, ప్రయోజనము లేదను సంగతిని దేశబంధు దాసు గారు బాగుగ గుర్తించుటచేతనే, గ్రామ పునర్నిర్మాణమును చేపట్టనెంచిరి. కాని దాసుగారుజూపిన దూరదృష్టిని, ఇప్పటి ప్రముఖులు జూవెదరని తోచదు. నూలువడుకుటకు సమ్మతించక బోగ, ఖద్దరుభారణమునకు గూడ అభ్యంతరము జూపుటవలస, భావిస్థితి ప్రోత్సాహకరముగ నుండజాలదు. కాంగ్రెసుసభలు జరుగు సమయములందు మాత్రము కద్దరు భారణవిధిగ సూచింపబడినది. ఈ నియమము సయితము అసభ్యముగ నున్నదని, మహారాష్ట్ర పత్రికలు దెలుపుచున్నవి. స్వదేశ విత్తన సృతిక సయితము మనస్ఫూర్తిగ నామోదించుటలేదు. ఏవిధమగు కట్టుబాట్లుగాని, నియమములుగాని నిలిచియుండగూడదని కొందరి యభిప్రాయము. ప్రస్తుత సందర్భముల జూచిన, రాబోవు కాంగ్రెసు సభలో కద్దరు భారణము గూర్చిన స్వల్పనియమము గూడ దొలగుననియు, ప్రత్యామ్నాయముగ నిలిచియున్న నూలుచందాగూడ తొలగి కేవలము డబ్బుచందా మాత్రము నిలచుననియు తలంపవచ్చును.

అట్టితరి, కాంగ్రెసు సభకు గాంధీ మహాత్ముడొసగిన నూతన దృక్పథము పూర్తిగ యడుగంటును. బహిష్కారములతోబాటు నిర్మాణ విధానము గూడ తొలగిపోయి, కాంగ్రెసు సభ 1920

సంవత్సరమునకు పూర్వమున్న స్థితికి రానచ్చును. అసహాయవాదుల కిట్టిస్థితి నిరాశబుట్టించినను, అభివృద్ధి కిది చిహ్నమని వాదించెడి మహారాష్ట్ర పక్షమువారి యూహకు సరిపోవును. మితవాదులు కాంగ్రెసు సభలో జేరుటకుగల యాటంకములన్నియు దొలగి పోవును. ఈ సందర్భములను గ్రహించెడివారు, యొక ప్రశ్న నడుగవచ్చును. గాంధీ మహాత్ముడు తన యద్భుత శక్తివలన నిర్మించిన సాధమునంతను, తన హస్తములతోనే కూల్చుట న్యాయమగునా? సర్వమును ఉపసంహరించుకొనుట పాడియా! ఈ ప్రశ్న పలువుర మనములను వేధించుట న హా జము. అసహాయోద్యమముకొరకై అర్పణజేసి, స్వప్రయోజనములను విడనాడి, దేశసేవయందే నిమగ్నులయిన యువకులనేకు లేమి జేయవలయును? తమ విశ్వాసములను విడనాడవలయునా? చలనరహితులుగ నిలిచియుండవలయునా?

ఈ విషయమునగూడ, మహాత్మునిమార్గము నవలంబించుటయే శ్రేయస్కరము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమ మొక్కవిధముననే నిలిచి యుండునని జెప్పట కేరికిని సాధ్యపడదు. అమృతనరపు కాంగ్రెసుకు పూర్వము, మితవాదులకోర్కెలను వ్యక్తపరచుచున్న దేశీయమహాసభ, పిమ్మట జాతీయవాదుల దృక్పథమును సూచించసాగెను. కలకత్తాలో ప్రత్యేకకాంగ్రెసుసభ జరిగిననాటినుండియు, అసహాయతీర్మానములు గావించబడుచుండెను. నేడు బహిష్కారముల నన్నిటిని వదులుకొని, నిర్మాణవిధానమును వెనుకబడవైచి, పాట్నా సభ స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగ నామోదించెను. రాబోవు కాంగ్రెసు సభలో, శాసనసభలలో సంపూర్ణసహకార మొనర్పవలయునని తీర్మానింపరని ఎవరుజెప్పగలరు? మంత్రిపదవుల సంగీకరించుట యత్యవసరమనియు, ప్రతిష్టంభన కార్యక్రమము జయప్రదముగ కొనసాగదనియు, స్వతంత్రపక్షమువారు చాటుచున్నారు. మద్రాసు రాజధానిలో నీవిషయమై యభిమానము బెరుగుచున్నది. స్వదేశవిత్తన సృతిక సయితము, రామలింగారెడ్డిగారి యభిప్రాయములను త్రోసి వేయక బాగుగ నాలోచింపవలయు ననియు, స్వరాజ్యపక్షమువారిని హెచ్చరించుచున్నది.

అందుచే, కాంగ్రెసు సభాకార్యక్రమము దేశకాల పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండుట సహజము. ఇందుకు బహిష్కారవాదులు విచారించబనిలేదు. కాంగ్రెసుసభ నిర్మాణ కార్యక్రమమును ప్రధానముగ నెంచనంతమాత్రమున, దానియందు విశ్వాసము గలవారికి పని లేదని ఎంచవలదు. నిర్బంధముగ నూలువడుకుట లేకబోయినను, విచ్ఛిన్నముగ జేయుట కవకాశ మెంతైన గలదు. మహాత్ముడు సూచించినటుల, నూలుచందా విఫలమగుటకు, నూత్రపు లోపము కారణము గాజాలదు. నూలువడుకుటకేగాక, మరియేవిధముగ కష్టపడుటకును, భారతజాతీయంకను సంసిద్ధత జూపకుండుటయే ముఖ్యకారణము. ఏనిశ్చయము గావించినను దానిని తుది వరకు కొనసాగించు ఓపిక, ప్రజల కింకను గలుగలేదు. వాదోపవాదముల పట్లను, ఉపన్యాసముల పట్లను యుండెడి యుత్సాహము కార్యదీక్ష

యందు గనుపించదు. ఇందుకు నిదర్శనములకొరకు దూరము బోనక్కరలేదు. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును నిలుపుటకై కృషి జరుగుచున్నదా! కద్దరును సర్వత్ర వ్యాపింపజేయుటకు దృఢనిశ్చయము వ్యక్తమగుచున్నదా! జాతీయవిద్యావ్యాప్తి విషయమై పట్టుదలగలదా? పంచాయతీల నిర్మాణము జరుగుచున్నదా? రాజకీయమనిన, ప్రభుత్వమువారిని వేడుటమాత్రమే యనుభావ మింకను తొలగలేదు. స్వశక్తివలన స్వరాజ్యమును స్థాపింపవచ్చుననియు, స్వశక్తి జాతీయ జీవితమునందలి వివిధ శాఖలలోను వ్యాపింపవలెననియు, సమృద్ధి మింకను గుదురలేదు. ఇట్టి సమృద్ధిమును ప్రజలలో వ్యాపింప జేసి, స్వయం కృషిపట్ల యభిమానము బుట్టించుటకు అసహాయవాదు లికమీద పాటుబడవలయును. సిద్ధాంత ప్రతిపాదనముల మూలమునను, వాదప్రతివాదముల మూలమునను యిక్కడ సాధ్యపడదని మహాత్ముడు గ్రహించియే చూలువడుకువారి సంఘమును స్థాపించెను.

మహాత్ముడు తన కాలమునంతను యిందుకై వినియోగించునని నమ్మవచ్చును. కొందరు శాసన సభలలో జేరి ప్రతిఘటించుచుండ, మరి కొందరు వెలుపల జాతీయనిర్మాణమునకై కృషిసలుపుచుండురు. నిర్బంధముగగొక విచ్చిక్షముగ కృషిసలుపుటవలన, పలువురు వారిమార్గము ననుసరించుటకు కుతూహలము జనించును. అన్నిప్రదేశములందును నూలువడుకుసంఘములను స్థాపించి పాటుబడుచుండవలయును. రాటమునందు సమృద్ధిము లేనివారిలో కలహించి ప్రయోజనములేదు. రాటమునకును స్వరాజ్యమునకునుగల సంబంధమును నిదర్శనపూర్వముగ జూపుచో, వారును తోడ్పడక మానరు. సాత్వికనిరోధము కొంతకాలమునకయి నను అవసరమగునని ఎల్లరంగీకరించుచున్నారు. అందుకు జాతీయనిర్మాణ మవసరమును భావము గూడ ప్రబలియున్నది. రాటమే, ఏతన్నిర్మాణమునకు ప్రధాన సాధనమని అసహాయవాదులు నిరూపించుట ముఖ్యము. గాంధీమహాత్ముడు మానముగ పనిచేసి, అనుకూలఫలితమును జూప నెంచి యున్నాడు. వారి సిద్ధాంతములు రుచింపనివారు గూడ, అనుకూలఫలము గలిగినపు డామోదింపక బోరు. అందుచే, స్వరాజ్యపక్షమువారును, తదితర పక్షమువారునుగూడ కాంగ్రెసునందు స్వేచ్ఛగకృషి సలుపుటకు ఏలగుచున్నది. ఆకారణము చేతనే, పాట్నా నిర్ణయము వివేకమును సూచించుచున్నదను సభిప్రాయముతో ఎల్లరేకీభవింపక మానరు. నిరుత్సాహ పరిస్థితులమధ్య ఆకారణము బ్రవేశించి, అంధకారమును బోగొట్టుచున్నది.

మహాత్మునకు విజయము గలుగు గాక!

బర్హా బహిష్కారచట్టము సంగీకరించుట బహిష్కారచట్టము నామోదించి, బర్మా శాసనసభ శాశ్వతావమానమునకు లోనయ్యెను. బర్మాసభ్యులు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడి, భారతీయులను వెడలగొట్టుటకు సమ్మతించిరి. ఇంత కన్నను క్రూరమగుచట్ట ముండబోదు. దక్షిణాఫ్రికాలోనయినను యంతటిదారుణచట్టమును గావించలేదు. బర్మా హిందూదేశమునం దొకభాగముగ నెంచుచున్నారు. అట్టితర, బర్మానుండి భారతీయులను వెడలగొట్టుటనేమనవలయునో తెలియకున్నది.

ఏదియో యొకనేరమును జేసిరిని చెప్పి, భారతీయులను తరిమివేయవచ్చును. జామీను శిక్షయి ననుచాలును. ఇంతకన్నను విరుద్ధము వేరుండునా? బర్మాసభ్యుల గాంచిన జాతీయగును. అధికారవర్గము పుట్టించిన విభేదమును గమనింపక, వీరు అంధులవలె ప్రవర్తించిరి. భారతీయుల హక్కులను భంగపరచినపిమ్మట బర్మానుల హక్కులు సురక్షితముగ నుండుననుట కేవలము భ్రమదప్ప వేరుగాదు. హిందూదేశమునుండి బర్మాను విడదీయవలయుననిన అటులనే గోరవచ్చును. అందుకు దగిన ఏర్పాటును సూచింపవచ్చును. అంతియగాని, ఇట్టి కృత్రిమముగు చట్టములను నిర్మించుటవలన, బర్మా తీరని యఙ్ఘాతికి లోనగును. భారతీయులు దూరదేశములందే గాక, దగ్గరగూడ నెట్టి యవమానములకు గురియగుచున్నారో గ్రహింపవచ్చును. భారతీయుల నిస్సహాయతను సూచించుట కింత కన్నను వేరు నిదర్శనముతో బనిలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిపుడేమి జేసెదరు? భారతీయుల హక్కులను కాపాడెదరా? నూతన నిర్బంధచట్టములులోనికి రాకుండ ప్రోద్బలపరచెదరా? ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యీచట్టమును నిరాకరింపగలరు. రీడింగు ప్రభువుగారు, తమ చేతి క్రిందనున్న రాష్ట్రము నందయినను జోక్యము దీసికొందురా? ఈసమయమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చలనము జూపలేని, భారతీయుల విశ్వాసము పూర్తిగ నశించును.

నానారాష్ట్ర సంఘము : ఆసియా ఖండము

నానారాష్ట్రసంఘమునందు, సిరసభ్యులు గాని వారిలో ఆసియావాసుల నెవరిని ఎన్నుకొనలేదని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. చీనావంటి పెద్ద దేశమునకు ప్రాతినిధ్యము లేదు. బ్రేజిల్, ఉరుగ్వే, షెక్స్పిస్లావికా మున్నగు స్వల్పదేశములకుగూడ ప్రాతినిధ్యముగలదు. పర్షియా దేశమునకు చోటులేదు. నానారాష్ట్ర సంఘము యూరపియనుల సంఘమని తేలివది. ప్రపంచ వ్యవహారములను నిర్ణయించుటకు, యూరపియనులు మాత్రమే అర్హులనిలేయను. ఆసియా వాసుల వ్యవహారములను ఇచ్చవచ్చినటుల త్రిప్పటకు వీరి కధికారము గలదు. మరి యొక విషయ మాలోచింప వలయును. నానారాష్ట్ర సంఘపు ఆర్థిక స్థితి మిగుల ప్రోత్సాహకరముగ నున్నటుల దెలియుచున్నది. 9, 395, 721 బంగారు ప్రాంతనాణెముల ధనము మిగిలియున్నదట. 4,332,423ల బంగారుప్రాంతముల వర్కింగు క్యాపిటలుక్రింద ప్రత్యేకింపబడెనని దెలియుచున్నది. ఇంతసొమ్ముకు తగిన ఫలము గలుగుచున్నదా? సొమ్ము విశేషముగ మిగులుచో, బీదదగు హిందూదేశము చెల్లించవలసిన కప్పమును తగ్గింపగూడదా? నానారాష్ట్ర సంఘపు కార్యక్రమమును జూచిన, కేవల ఆర్థాటముతప్ప వేరేమియు గనుపించదు.

ప్రాంతు: అమెరికా

ప్రాంతు, ఋణమును తగ్గించుకొని అనుకూలపరిష్కారము జేసికొనవలయునని, ఫ్రెంచిఆర్థికమంత్రులగు కెయిలాగారు గంపిడాశతో అమెరికాకు బోయిరి గాని, వారి యాశలంతవరకు సఫలము గాలేదు. యుద్ధసమయమునందు ప్రాస్తు గావించిన

అద్భుత త్యాగములనుగూర్చి పొగడి, అమెరికావారి సానుభూతిని సంపాదించుటకు కెయిలాగారు ప్రయత్నించిరి. అమెరికాకిప్పుడు ముఖ్యముగ కావలసినది ధనము. ప్రధాన దేశములన్నియు అమెరికాకు ఋణపడి యున్నవి. తన్మూలమున అమెరికా విశేష సంపదతో తులతూగుచున్నది. అట్టిస్థితిలో తనకు రావలసినసొమ్మును అమెరికాబుద్ధి పూర్వముగ వదలుకొనునా? ప్రాస్తు కప్పములో మునిగియున్నప్పుడు అమెరికా నైస్వస్థహాయముజేసెను గావున, వెనుకటిత్యాగములను వివరించి లాభములేదని, అమెరికనుప్రముఖులు బలుకుచున్నారు. కెయిలాగారి సూచనలన్ని త్రోసివేయబడెను. ఇప్పుడు వారి కేమియు దోచుటలేదు. అమెరికా కనుకూలించెడి మరికొన్ని సూచనలను వారు గావించెదరట. వానినయినను అమెరికా యంగీకరించునో లేదో చూడవలయును.

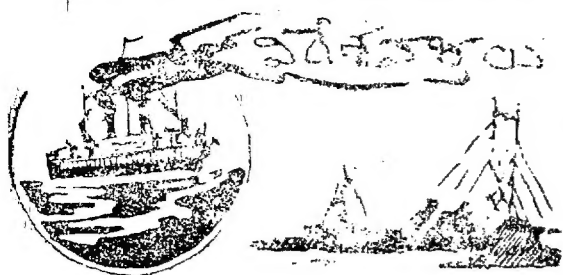
శాస్త్రిగారు: రాజనామా

రాజనామా నియవలదని, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులను హెచ్చరించుట వింతగాదు. రాజనామానిచ్చిరేని, పన్నుల నిరాకరణము శాసనోల్లంఘనము మున్నగునవి తలస్థించునేమో యని శాస్త్రిగారు భయపడుచున్నారు. దేశాభిప్రాయము శాసనసభా తీర్మానమున కనుగుణ్యముగ నున్నటుల వెల్లడియైనను, లాభమేమని శాస్త్రిగారుడుగుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభ్యుల హితము నెటులనయినను వినరని, శాస్త్రిగారికి సమృద్ధి. అట్టితర, రాజనామాలవలన, శాసనాతిక్రమణము త్వరలో సంభవించునని వీరు భావించుచున్నారు. దేశమందుకు సంసిద్ధముగ లేదను విషయమై వీరు మహాత్ముని ప్రమాణముగ గైకొనుట విచిత్రము. మహాత్మునివాక్యము లిందుకొరకయినను ఆక్కరకు వచ్చుటమేలే. శాస్త్రిగారి యూహప్రకారము ఎంతకాల మయినను పాలకులకు మొరలిడుట తప్ప, వేరుమార్గము నవలంబింపగూడదు.

చత్రపురం తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

నిన్న 28 వ తేదీని ప్రకటించబడెను
అధ్యక్షుడు విశ్వనాథరావు (ఎం.ఎల్.సి) గారికంటే కల్లికోట ఎన్టీలు ఉద్యోగియగు బలరామస్వామినాయుడుగారికి 195 ఓట్లు హెచ్చుగావచ్చినవి. దాసుగా రోడిపోయిరి. వాయడుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. దాసుగారు కల్లికోట ఎన్టీలు నుండి యిక ఎన్నుకొనబడుట కవకాశములేదు. క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన ఏడుగురు సభ్యులను విద్యాధికులేగాన యికముందు బోర్డు వ్యవహారములు ప్రజలకు లాభకరముగా నుండురీతిని సంస్కరింపబడును అని నేడు చత్రపురము నుండి కే. ఎం. పాలు గారు తిరివార్తనపిరి.

ఒడలు
బొంబాయి నెప్టెంబరు 28:—'రాజ్యపు' ఒడ లండను 17 వ తేదీ తపాలులో ఏడెను రేపు 27 వ తేదీ సాయం కాలము గం 6 లకు వదలెను. మామూలుగ బొంబాయికి అక్టోబరు 2 వ తేదీ యుదయము గం 4 లకు చేరును.
'రావల్పిండి' యొడ లండను 24 వ తేదీ తపాలులో మార్చి 26 వ తేదీ యుదయము గం 5 లకు వదలెను.
లాయిడు బ్రిస్టిన్ కంపెనీ 'జినీవా' యొడ యేడెను రేపు 26 వ తేదీని వదలెను. బొంబాయికి అక్టోబరు 2 వ తేదీ చేరును. ప్రయాణికులు బల్గార్డు రేవులో దిగుదురు.

నానాజాతి సమితి

అసెంబ్లీ సభ్యుల ఎన్నికలు

జెనీవా, సెప్టెంబరు 28:—ఈ సంవత్సరపు అసెంబ్లీ సభ్యుల ఎన్నికలలో ప్రేమితులు 45 వోట్లు ఉరుగేకు 40 వోట్లు 'స్వేయి'నుకు 35 వోట్లు స్వీడనుకు 34 వోట్లు బెల్జియముకు 32 వోట్లు జెకోస్లావియాకు 35 వోట్లు వచ్చెను. ఈ 6 రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు ఈ సంవత్సరము అసెంబ్లీయందు సభ్యులుగ నుండెదరు. ఈ ఎన్నికలలో చైనాకు 26 వోట్లు, పర్షియాకు 9 వోట్లు నెదరులాండుకు 8 వోట్లు వచ్చుటచే ఈ మూడు రాష్ట్రములకు ఈ సంవత్సరము ప్రాతినిధ్యముండదు.

ఆర్థిక విషయములు

సమితివారి ఆర్థికపరిస్థితులకు సంబంధించిన నివేదికను అసెంబ్లీయందు నేటిదినము ఆమోదింపబడెను. 9895721 బంగారు ఫ్రాంకులు నిలువయున్నది.

ఆర్మీనియను సమస్య

ఆర్మీనియనులనుండి వచ్చినవారి కొక రిపబ్లికును స్థాపించుటకు అసెంబ్లీవారు అంగీకరించిరి. ఈనూచనను ఆమోదించుచు నాన్నుగారు మాకెనానుసతి, రాబర్టు సెసిలు ప్రభువుగారు ఉపన్యాసములిచ్చిరి. ఆర్మీనియనుల రిపబ్లికు స్థాపించుటకు కొంత మొత్తమును ఋణముచేయుటకు కూడ తీర్మానింపబడెను.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతి)

పర్షియాలో నల్లమందు ఉత్పత్తి

పర్షియాలో నల్లమందు ఉత్పత్తి విషయమై పరిశీలించు ఒక విచారణ సంఘమువారి నావేశమునను పంపు విషయముపై చర్చ దీసెనట. సమావేశమువరకు ఆంధ్రుల చేయబడెను. విచారణ సంఘపు ఖర్చులలో కొంత భాగమును పర్షియా ప్రభుత్వము వారు భరించెదరా అను విషయమును ఈలోపుగ సమితి కార్యదర్శి తెలిసికొనెదరు.

బానిసత్వము

రాబర్టు సెసిలు ప్రభువుగారు బానిసత్వమును ప్రపంచమునందటను అంత మొందింపవలయునని ఉపపాదించిన తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. ఈతీర్మానము సమితికిచేరియున్న ప్రభుత్వము లన్నిటికిని, ఆఫ్ఘనిస్తాను, ఈక్వెడరు, యునైటెడ్ కింగ్డమ్, ఈజిప్టు, జర్మనీ, మెక్సికో, రషియా, నూతన ప్రభుత్వములకు పంపుటకు తీర్మానింపబడెను. ఈతీర్మానముపై ఈ ప్రభుత్వములవారు తమ అభిప్రాయములను 1925 సంవత్సరము జూన్ 1-వ తేదీలోగ పంపెదరు. అన్ని విషయాలకు బానిసత్వమును అంతమొందించుటకు అన్ని రాష్ట్రములలో ప్రయత్నించవలయునని సమితి వారు కోరుచున్నారు.

నానాజాతిసమితి మరల దీసెనట సెలలో జెనీవాయందు సమావేశమున.

సిరియాపరిస్థితులు

ఫ్రెంచివారి విజయము

పారిసు, సెప్టెంబరు 27:—నూదానుండి ద్రూసులు వెనుకకు తీగి వచ్చుచున్నారనియు, నీటి సౌకర్యములను పొందుచేయుచు గ్రామములను తగులపెట్టుచున్నారనియు వీరటు నుండి తంతివార్త వచ్చింది.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతి)

నూతన సంరక్షింపబడిన పిమ్మట ఫ్రెంచివారి మొసఫిరాకు వెళ్లిరి. నూదానునందు నీళ్లు లేనందునను నేనలకు ఆహార పదార్థములు కావలసి యుండుటచేతను ప్రాన్సువారు రట్టు చేయవలసి వచ్చెను. త్వరలో ప్రాన్సువారు మిగత జాతులను అణచుటకు పూనుననెడ నీయు తంతివార్తలల్ల తెలియుచున్నది.

మొరాకో యుద్ధము

స్వేయినువారి ఏర్పాటులు

జెనీవా, సెప్టెంబరు 27:—మొరాకోలో కోల్డునీ యుద్ధము కి ముగియనుట పిట్టలు ముజారి చేయబడినదని

పెట్టిటు పరిసియను పత్రిక మాడిడు విలేఖకుడు తంతివార్త పంపుచున్నాడు. ఇంతేకాక మొరాకోయందలి స్వేయినురాజ్యమునకు అబిదిరును ప్రధాన వగరముగ నేర్పరుచుటకు జెనరలు డిరిచేగారు దుద్దేశించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

మాడిడు, సెప్టెంబరు 27:—జెనరలు డిరిచేగారు మ్యాటచేరిరి.

అల్బానోస్ వీ మరునందు అల్బాసిమానుకు ప్రయాణమున చున్నారు.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతివార్త)

ఫెజా, సెప్టెంబరు 28:—టాబ్రజువేశమున గొప్ప గాలి వాన కురియుచున్నది. అనగా వర్ష కాలము ప్రారంభమైనది. అందుచే ఫ్రెంచివారి ఏర్పాటులు కొనసాగుట కష్టమునను. మోసానునది ఎల్లువ వచ్చుటచే పెల్లిగ్రాపు తీగలు తెగిపోయినవి. ఆ ప్రదేశమునందు తంతివార్త వార్తలు పంపుటకు పిలువబడుచున్నది. రిప్పలు సమయము కనిపెట్టి ఫ్రెంచివారి నెదిరించుచున్నారు. తూర్పురంగమున ఫ్రెంచివారు శత్రువుల నోడించి మరికొంత ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనిరి.

ఫ్రెంచి మొరాకో రెసిడెంటు జెనరలు మార్షలు లూటిగారు తనకు వేరుకొంగు మియ్యవలయునని ప్రాన్సు ప్రభుత్వము వారిని కోరినట్లుగా పరిపాలనసంఘమునందు తెలిపిరి.

మోసలు తగాదా

తుర్కీవారికి బ్రిటిషువారికి భేదము లేర్పడుట

లండను, సెప్టెంబరు 26:—మోసలుకు విచారణసంఘమును పంపువిషయమై బ్రిటిషువారు గావించిన నూచనలను ఆంగ్లోరా ప్రతినిధియగు రష్టిచేగారు లూచరుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. తుర్కీవారి సరిహద్దులలో విచారణ సలుపు విషయమై ఆంగ్లోరా ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపరని వ్రాసిరి.

ఈతేఖకు కలనలు ఆమెరిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తుర్కీవారిట్లు పట్టుదల పహించియుండుటచే బ్రూసల్సు లైనుకు దక్షిణప్రదేశమున జరుగు విచారణయందు టర్కీవారు పాలుగొనుటకు పిలువబడియు, టర్కీవారి పరిపాలన విషయమై ఈకమిషనునా శబ్ది విచారణ సలుపరనియు తెలిపిరి.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతి)

పేగు సెప్టెంబరు 28:—పేగునందలి అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమువారు మోసలునుండి విదేశీయులను తరిమివేసిన విషయమై విచారణ సలుపుటకు ఆక్టోబరు 2 వ తేదీన ప్రత్యేక సమావేశమును సలుపుటకు తీర్మానించిరి.

విచారణసంఘము

నానా జాతిసమితివారు నియమించు విచారణసంఘమునందు మువ్వరు సభ్యులు యుండెదననియు, జెకోస్లావీయా ప్రతినిధి కమిషను అప్పకొనుటకు నుండుననియు తెలియుచున్నది.

సెక్యూరిటీ పార్టు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతి)

సెక్యూరిటీపార్టు మహాసభ స్విట్జరులాండునందు లోకాకోర్టు నగరమున ఆక్టోబరు 5 వ తేదీని సమావేశ మగును.

కార్మికులు-కమ్యూనిస్టులు

లండను, సెప్టెంబరు 25:—కమ్యూనిస్టులు కార్మిక సంఘములందు సభ్యులుగ నుండగూడదనియు, కమ్యూనిస్టు సంఘములు కార్మికపక్షమున చేరియుండగూడదనియు తీర్మానము లెవరుపూలులో ఈ నెలఖరున జరుగు కార్మికపక్షపు మహాసభయందు దుపపాదించబడును.

ఫ్రెంచివారి ఋణములు

లండను, సెప్టెంబరు 24:—ఫ్రెంచివారి ఋణముల విషయమై అమెరికాలో జరుగుచున్న కమిషనరల సమావేశమున కాలానుగుణి స్థితి సందిగముగ నున్నదని ఆంగ్లేయవార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. శీఘ్రకాలములో అప్పులను చెల్లింపజాలమని ప్రాన్సు ప్రతినిధులు తెలిపిన ప్రాన్సు ఆర్థికబలమును అమెరికావారు సందేహించెదరు. కాలానుగుణ మరల కొంత ఋణమును సొందవలయునని ఉద్దేశించుచుండుటచే ప్రస్తుతము ఆఫ్ఘలు చెల్లింపజాలమని చెప్ప వారు సాహసంపరు. అట్లు కాక అప్పులు చెల్లింప ప్రాన్సువారు పూనుకొనిన ఇంగ్లండు అప్పుపయమై ప్రాన్సువారు అంగీకరించిన షరతులనే అమెరికా అప్పుల విషయమై అంగీకరింపవలెనని అమెరికా వారు కోరెదరు.

లా ఆర్డరు తల్లకిందగుట

బ్రూసుగారి ప్రకటన

సిడ్నీ సెప్టెంబరు 26:—బ్రూసుగారు నేవనలు అసోసియేషను కన్వెన్షను దుపన్యసింపుచు ప్రషియా విపత్తుకన్న అధికముగ విపత్తును ఆస్థిలియా ఎదుర్కొనవలసినట్లే ననియు లా ఆర్డరులు సెడరులు రాష్ట్రములవారు ఉల్లంఘించు చున్నారనియు చెప్పిరి. డిపోర్తేషను చట్టములను అమలునందుంచవలయునని ఆస్థిలియా ప్రభుత్వమువారు కోరగ న్యూసౌత్ వెల్సు నందలి కార్మిక ప్రభుత్వమువారు కేంద్రప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులను నిర్లక్ష్యము గావించిరి.

ఎన్నికలు

మెల్బోరను సెప్టెంబరు 26:—ఎన్నికల ప్రచారము జరుగుచున్నది. మంత్రులు తమ నియోజకవర్గములందు ప్రచారము చేయుచున్నారు.

ఇటలీ నైమనికుడు డివినిడోగారు సెప్టెంబరు 26 వ తేదీని టోక్యో చేరిరి.

దక్షిణాఫ్రికా నేటిపుల

యిబ్బందులు

జెనరలు హెర్జుజుగూకి ప్రభ

నేటిపులను వేరుజేయు విధానము

మాంచెస్టరు గార్డియను ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: దక్షిణాఫ్రికా నేటిపు వ్యవహారములను నడుపు నుద్యోగమును జెనరలు హెర్జుజుగూకు వహించిరి. ఆ విధానమునందు నూత్నకణమును బయలుదేర దీసి నెమ్మదిగ పనిజేయ మొదలుపెట్టిరి. కేపురాష్ట్రమునకు ఆగ్నేయముననున్న పెద్దనేటిపు రిజర్వుట్రాన్స్కాల్ మాట్లాడుచు ఆయన నేటిపు ప్రదేశముల కేదో విధమున స్వపరిపాలనావిధానమును నూచించెను. ఈప్రదేశములందు ప్రస్తుతమున్న ట్రాన్స్కాల్ యను విధానమే వర్తింపజేయబడును. నెమ్మదిగా నేటిపులకే బాధ్యత యొక్కువజేయబడును. దీనితోబాటు ఇప్పుడు పెట్రోలియాలో జరుగునేటిపు కాన్ఫరెన్సుపార్లమెంటుగా మారి నేటిపులనుంచి చెడ్డలజ్జాచుచుండుటలు ల జేయవలెనని ఆయనతలంపు. ఈ పని తలపెట్టిన దంతయును నేటిపులను వేరు జేయుటకేయని దానిముఖముననే గాన్పించుచున్నది. ఆయన అందులకే గట్టిపట్టు బట్టెను. నల్లవారు తెల్లవారును మిత్రభావముతోనే వేరువేరై అభివృద్ధి గాంచవలెనని ఆయనమునుస్సులో నున్నది. ఆయన ట్రాన్స్కాల్ ప్రయాణము జేసినచోట్ల నెల్ల నుపన్యసింపుచు నేటిపులు వారివారి ప్రదేశములం దభివృద్ధి గాంచవలెననియే తమయాశయ మున్నటుల చెప్పిరి. నేటిపులతో నే వారి నను స్యలను పరిష్కరించు మార్గము నాలోచించుచు నేటిపులకు విద్య గర్భపును వారి ప్రదేశమునందే పరిపాలనావిధానమున బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టగోరును. ఈ పద్ధతుల ననుసరించుటవలన ఆయా ప్రదేశములు ఆచారముల గాపాడుటయు, తెల్ల ఉద్యోగిలతో సంప్రదించుటయు నేర్పడి ట్రాన్స్కాల్ యితర లోట్లను యేదో విధమున బాధ్యతాయుతప్రభుత్వ మేర్పడ గలను. నేటిపుల కామాత్రము లాభము చేశారగలను మరియొక విషయము గలదు. ప్రధానమంత్రిగారు తన కార్మిక మిత్రులును ఆలోచించిన యీ మార్గము లన్నియును అభివృద్ధి గాంచినయెడల నేటిపునకు కేపురాష్ట్రమునందు గల నియోజకాధికారము పోవును. కరిశ్రమలందు తెల్ల వారితో పోటీ ఆసక్తి కుండ పోవును. ఈ జేరము నకు గట్టి నిరోధము రావచ్చును. ఇదే తెల్లవారిని నల్లవారి వేరుజేయుట యేవిధముననైనను జాతీయవిధానమునగాని కార్మికవిధానముగాని కానేరదు. దూరదృష్టిగల్గి విశాలముననున్నదైన దక్షిణాఫ్రికేయుడగు బోతాగా రివిధానమును ఆలోచించిరి. దీనినితో సేయజాలము. దీనికంతకును ముఖ్యమైనములము భూమియే. అవిషయమై యంతవరకు జాగ్రత్తగ రిచారించలేదు. యుద్ధసమయమున యూనియనులో తెల్లలవారల ప్రదేశముల సరిహద్దుల నిర్ణయించుటకు నియమింపబడిన బోమంటువిచారణసంఘము దక్షిణాఫ్రికాలో 13 వంతులు 45 లక్షల నేటిపుల కిచ్చి 87 వంతులు 15 లక్షలమంది తెల్లవారి కిచ్చిరి. ఈపద్ధతులమీద నెట్టి అభివృద్ధియును సాధ్యమగుదు. కాని మరియొక యుగము తెల్లవారి కియ్యగూడదని గోలపెట్టుటకు నేటాలులో సభలుచేసి పనిజేయుటకు భూమి మాటయేచెప్పవలయును. జెనరలు హెర్జుజుగూ గారభివృద్ధిశీయ బోధింపిన విధానము వివాదభూయ్యముగ నున్నది. నెమ్మదిగా సాగునని తలంపజాలము.

బర్మీయులు కానినేరస్థులను వెడలగొట్టించు బిల్లు

బర్మా శాసనసభలో ఆమోదింపబడినది

తీవ్రమైన ఖండనలు

రంగూను, సెప్టెం 28:— బర్మీయులు కానినేరస్థులను బర్మానుండి వెడలగొట్టించు విషయమై సేడు బర్మా శాసనసభలో ఒక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడి మూడు గంటలకు పైగా చర్చ జరిగి పిమ్మట ఆమోదింపబడినది. 56 గరు అనుకూలముగాను 15 మంది ప్రతికూలముగాను ఓటిచ్చిరి. ఈ బిల్లుకు మూల్యాదిన ఇండియను సభ్యులును కొంతమంది అధికారతీరయారవియనులును కూడ తీవ్రమైన ఖండనలు చేసిరి. సప్టి మెంటరీ గ్రాంటులు కాంక్ష నై 1924-25 సంవత్సరపు స్టేటుమెంటు (అసలు ఖర్చులను అంచనాలతో పోల్చి తెలుపు పట్టిక) నివేదించబడిన పిమ్మట నేరస్థులను వెడలగొట్టు బిల్లుపై సెలెక్టు కమిటీ రిపోర్టును హోం మెంటరు దాఖలు చేసెను. అట్లు చేయుచు హోం మెంటరు యు మేయింగుగా రిట్లు చెప్పిరి:—

గుర్తుపట్టుటకు వీలులేకుండ ఈ బిల్లు మార్చినదయ్యెనని ది. ఇందులో కొన్ని నేరములను గురించి మాత్రమే తెలుపబడినది. ఈ నేరములలో నొకడు దోషి యని నిర్ధారణ చేయబడిన పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు రిట్లు చేయవలెనని తలచినయెడల ఆట్టి వాడు దేశమునుండి వెడలగొట్టబడుచున్నాడు. రెండవ షెడ్యూలులో మరికొన్ని నేరములు కలవు. దాని ప్రకారము రెండవసారి దోషియని నిర్ధారణయైనచో ప్రభుత్వమువారు చర్య దీసికొనెదరు. ఈ బిల్లు హైందవులకొర కుద్దేశంపడెననిదని ఆజంగారు పారబాటుగా అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని అది అట్లు కాదు. దుర్మార్గులెవ్వరైనను అట్టివారు బర్మాలో నుండగూడదని యే అభిప్రాయము. ఇందువలన ప్రైయిట్టులో చుట్టిపెట్టబడుచున్నట్లునంటి చీనావారు మొదలగు నిరర్హతులకు కూడ నష్టము రావచ్చును. మిరేదో అనుకొనుచున్నారు. కాని యీ బిల్లు కఠినతరపెట్టుట కెట్టికారణమును కాన్పింపదు.

చర్చ

బిల్లును గురించి విచారించుటకై పెట్టబడిన తీర్మాన మామోదింపబడిన పిమ్మట చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. హైందవ సభ్యులందరూ చర్చలో పాల్గొని తీవ్రముగా ఖండింబడు భారతీయుల కిది అవమానకర మనియు కాలనీలలో భారతీయుల స్థితిగూర్చి ప్రభుత్వమువారు పోరాడుచున్న ప్రమత సమయమున ఇటువంటి శాసనములు గావించుటకు అవసరము కాన్పించదనియు చెప్పిరి.

గుట్టపు పండితుల తీర్మానము విషయమై శనివారమునాడు తమపక్షమునకు జరిగిన అవమానమువలన జాతీయపక్ష మయొక్క ప్రధానవిషయ నివాసి యను పదముయొక్క నిర్వచనమునుగూర్చి సవరణ లేవలసియుండియు తీసికొనిరా లేదు.

ప్రతిభుటనము

ఆజంగారు బిల్లున కడు పెట్టుచు నిట్లు చెప్పిరి:— బర్మాలో భారతీయులు ఎక్కువమంది దియ్యబడుటవలన ఈ బిల్లు భారతీయులను వెడలగొట్టుటకే యుద్దేశంపడెననిదని అనుకొనకరవచ్చు. ఈ బిల్లువలన కలగలభయము స్పష్టము. కీడు మాత్ర మధికము.

జి. కే. మునీ గారిట్లనిరి: (భారతీయుడు):— ప్రభుత్వము వారి బిల్లు మూలము గ భారతీయుల నవమాన పరచుచున్నాడు. దీనితో పోల్చి చూచినట్లయిన సమస్త ప్రయోజనముల బిల్లే చాల నిరర్హమైనది. ఈ బిల్లును గావించవలసిన యవసరమును ప్రభుత్వము వారు కనబరపలేదు. భారతీయు లందరిని ఒక్క సారిగా వెడలగొట్టుట అనుకొన్న నిట్టి కుయుక్తుల బమ్మట కన్న ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగా ఏల చెప్పరాదు? ఈ బిల్లును తలపెట్టి వారే వైమమ్యములను కలుగ చేయుచున్నారు.

ఈవాదనలన్నియు వట్టి నిరర్థకము లనియు యీ బిల్లు వలన కలుగు నష్టములు భారతీయులకే యూరపియనులకును అట్లేనని చెప్పి అధికారకార్యదర్శి బిల్లును జులవరచెను.

పి. యస్. చౌధురీ (భారతీయుడు) గారు బిల్లుకు అసవరము కనబడలేదనియు దానిని నిరాకరింపవలసిదనియు చెప్పిరి. భారతీయులకు సంపూర్ణమైన పౌరసత్వపు హక్కులను సరిపాడుకొనే ని ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్న యామోదింబడు ఓ హైందవ రాష్ట్రములో నిట్టి కఠినమగు బిల్లును గావించుట ఏమాత్రమును బాగుండలేదని హాఫీ (భారతీయుడు) చెప్పిరి. బర్మీయేతరులకు నివాసస్థానము తేర్చరముకొనుటకు భారతీయులు లీయకుండ నిట్టి తీర్మానములను దెచ్చుట తేలవమనగాము.

హార్టరు యస్. యస్. పరేఖ్ (భారతీయుడు) గారు రిట్లు నిరి:— ఈ బిల్లు హిందూ దేశమున కవకీర్తి చెచ్చుచున్నది. ఈ బిల్లునిప్పుడు పెట్టుటకు కారణము లేదు. ఇది కేవలము భారతీయులను వెడలగొట్టుటకే యుద్దేశంపడెననిది.

బిల్లును బలపరచుట

ఇంతతయు వట్టి ఆందోళనయని ప్రధాన కార్యదర్శి బ్రాండుగారు చెప్పిరి.

అందులోనున్న మంచి విషయములకై బిల్లు మామోదింతునని హార్టరు బాయ్స్ (జాతీయవాది) గారు చెప్పుచు జాతీయవైమమ్యములను పెంచినందువలన ఏమియు లాభము రాదనిరి. హైందవసభ్యుల వాదనలన్నియు నిరర్థకము లనిరి.

హైందవసభ్యులు చేసిన ప్రతిభుటనమును గూర్చి తెలిపినచేట్టవరకు హైందవపక్షపక్షి కొలాండి (భారతీయుడు) గారు శోరరి.

తెక్కలు చూచినయెడల నేరముల కన్పింట్టిని బర్మీను లేగాని భారతీయులు కారకులు గారని చెప్పుచు నారాయణ రావుగారు బిల్లున కడు పెట్టిరి.

జాతీయవాదియు నిప్పుడు కాన్పిలు కార్యదర్శియు నైన ఖాగారు బెంగాలులోని గూండా ఆక్రమణ గురించి తెలియజేయుచు బిల్లును జులపరచిరి. భారతీయులకు ప్రత్యేకముగా జాతీయ పక్షమునా లేమియు చేయలేదు గాని సంఘమున కంతటికిని చేయవలసినదంతయు చేసినని వా రనిరి.

దీనివలన భారతీయవర్తకులకు చాల నష్ట మనియు బిల్లు ఎవరికొరకై యుద్దేశంపడెనదో కనబడుచునే యున్నదనియు చెప్పి రావదానీ (భారతీయుడు) గారు అడ్డుపెట్టిరి. భారతీయులును యూరపియనులును సహకారము వహించి పనిచేయుచుండుటవల్లనే బర్మాలో రాజకీయభివృద్ధి కనబడుచున్నదనియు నీ బిల్లువలన జాతివైమమ్యము తేర్చడుననియు చెప్పి సర్ ఆడమ్ రిట్టిగా రడ్డుపెట్టిరి.

జాతీయపక్ష నాయకుడు యుబాపోగారును స్వతంత్రవాది యుబాదూన్ గారు యీ బిల్లు వలన సాధారణముగ భారతీయుల కేవలమురాదని చెప్పి జులపరచిరి. హిందువులకొర కుద్దేశంపడెననిదని కాదని చర్చను ముగింపుచు హోం మెంటరు చెప్పెను. బిల్లు ఆమోదింపబడినపిమ్మట అమలులో పెట్టుట కష్టమని అయిన చెప్పెను.

తుదకు బిల్లు అంగీకరింపబడినది. 56 గరు అనుకూలముగాను 15 గరు మాత్రము ప్రతికూలముగాను ఓటిచ్చిరి. అధికారతీరయూరపియను సభ్యులందరు హైందవులతో పాటు బిల్లుకు వ్యతిరేకముగ ఓటిచ్చిరి. కేసెలు బర్మీయులను ప్రభుత్వమువారితో కలిసి బిల్లుకై ఓటిచ్చిరి.

రంగూను పోర్టు సవరణ బిల్లు అంగీకరింపబడినది సవరణలు ఓడిపోయెను

పిమ్మట అధికారభర్తలు సెలెక్టు కమిటీవారు సవరణ జేసిన ప్రకారము రంగూను పోర్టుసవరణ బిల్లును ప్రవేశపెట్టెను. యూరపియనులు కాని వాణిజ్య సంఘములను తెలుపుటకై నలుగురు కమిషనరు లుండవలెనని యీ బిల్లు చెప్పుచున్నది. బర్మా వాణిజ్యసంఘము వారెన్నుకొను యిద్దరికై యీసంఖ్యను తగ్గింపవలెనని బాయ్స్ గారు తెచ్చిన సవరణ ఓడిపోయెను. వ్యతిరేకముగా 38 మందియు అనుకూలముగా 29 మందియు ఓటిచ్చిరి. రంగూను మ్యునిసిపల సంఘమువారు రెన్నుకొను సంఖ్య ఒకరినుండి యిద్దరికి హెచ్చింపవలెనని హార్టరు బాయ్స్ గారు తెచ్చిన సవరణ ఓడిపోయెను. యు. హాఫీ (బర్మావాణిజ్య సంఘము) గారు యూర పి య ను లు కా ని వా ని జ్య సంఘము ల ను తెలుపు నలుగురు సభ్యులలో ను బర్మాసంఘమునకిద్దరును ఇండియను వైనా సంఘములకు చెరియొకరును ఉండవలెనని మూడవ సవరణను తెచ్చిరి. ఇదియు నోడిపోయెను. చివరకు బిల్లు ఓటుకు పెట్టబడి అంగీకరింపబడినది. 38 ఓట్లు అనుకూలముగాను 29 ఓట్లు ప్రతికూలముగాను వచ్చెను.

సభ ముగిసినది

తిరిగి నవంబరు 17-వ తేదీన ఎన్నికలు జరుగును. ఆ రోజునగా వ్యవహారములయందు ముగిసెను. సభ అక్టోబరు 10 తేదీన రద్దు గావించబడవలెననియును నవంబరు 17 తేదీన తిరిగి యెన్నికలు జరుగవలెననియును అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను. ప్రస్తుత సభయొక్క కడపటి సమావేశము జరిగినది. సభ నిలిపివేయబడినది.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర సభా ప్రతినిధులు

గోదావరి జిల్లా

అక్టోబరు నెలలో బందరులో జరిగిన ఆంధ్ర రాష్ట్ర సభాసభకు గోదావరి జిల్లానుండి ప్రతినిధులుగా నుండగోరువారు 4-10-25 తేదీలోగా మాతాశాలయమునకు వెంటనే దరఖాస్తులను పంపవలెను. 5-10-25 తేదీని సీతానగరములో జరుగనున్న జిల్లా కాంగ్రెసుసభలో ప్రతినిధులు నిర్ణయింపబడుదురుగాన 4 వ తేదీకి అందులగున దరఖాస్తులు పంపగోరుచున్నాను. దేశీయమహాసభయొక్క ప్రభుత్వాత్రము నంగీకరించినవారు మాత్రమే ప్రతినిధులుగా నుండ నర్హులు.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య,

కార్యదర్శి, గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము, సీతానగరం.

నోటీసు

కడప డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కౌన్సిల్లో

1922 సం॥రం సెప్టెంబరు 550 రు

E. P. No 168/1925

వాది:— తిరుమణ్యం సూరయ్య సాకికా కామలాపురం.

ప్రతివాదులు:— సముద్రాజు వెంకటసుబ్బయ్య చనిపోయినందు వారసుభార్య 2 సుబ్బమ్మ సాకికా కర్నూలుజిల్లా శిరిసెళ్ల తాలూకా బాచాపురం.

పై నంబరులో డిక్రీ పొందిన తిరుమణ్యం సూరయ్య ఈ క్రింద వివరించిన చనిపోయిన ప్రతివాది సముద్రాజు వెంకటసుబ్బయ్యయొక్క కడప తాలూకా భూమాయస్థల గ్రామం పాలంలోని

సంఖ్య బాబువారి డిక్రీ నెం. యల్ కెం. తరం. సుమారు క్రయం

1 సర్కారుపుంజ 762 11-48 0-15-0 రు. 10-0-0

2 డిటా డిటా 461 0-94 1-3-0 రు. 20-0-0

యీ ఆస్తిని జప్తీచేయించి ఏలించేయించను మన్నిచేసుకోగా విక్రయప్రకటనయొక్క మరతులను నిర్ణయించుటకు గాను 3-10-25 తేదీకి వాయిదా యేర్పాటుచేయబడియున్నదని యందువలన తెలియజేయడమైనది.

కడప 25-9-25 సి. సరసింహోచార్యులు,

వాది నక్సీలు.

IN THE COURT OF THE CITY MUNSIF AT BENARES DISTRICT, BENARES.

SUIT NO. 1037 OF 1925.

Chella Subba Rao PLAINTIFF.

versus

Gannavarapu Suryanarayana at Present resident of Kshemeswarghat, Benares City DEFENDANT.

To Gannavarapu Suryanarayana,

dwelling at Kshemeswarghat Benares city
WHEREAS Chella Subba Rao has instituted a suit against you for Rs. 175/-, you are hereby summoned to appear in this Court in person or by a pleader duly instructed and able to answer all material questions relating to the suit, or who shall be accompanied by some person able to answer all such questions on the 6th day of October 1925 at 10 o'clock in the fore-noon to answer the claim; and, as the day fixed for your appearance is appointed for the final disposal of the suit, you must be prepared to produce on that day all the witnesses upon whose evidence, and all the documents upon which, you intend to rely in support of your defence.

Take notice that, in default of your appearance on the day beforementioned, the suit will be heard and determined in your absence.

Given under my hand and the seal of the Court, this 19th day of September 1925.

HAZARI LALL, MUNSARAM.

లోకసంచారము

ఎన్నికల వివరాలు

ముజ్జేండ్ల నిండినవి. తిరిగి ఎన్నికలు జరుగునట్లు కాదు. మున్నున్న కాంగ్రెసు ముజ్జేండ్లలోను ముఖ్యమైన జాబితాకారు. ఈతూరి మనపార్టీలోనివారి సేవరినైన నిలుపవలెనుగాని బయట వారు పనికి రారని ఇద్దరు ముగ్గురు ప్రముఖ లోకసంచార గ్రూపుండి మాట్లాడుచుండిరి. ఎవరిని నిలిపిన బాగుండునని యొకరనిరి. మనకు పెద్దవాడు హలాయుధ పెట్టిగారిని అవకలరీ పెద్ద కైండునెస్ మొదలగువారిని నిలిపిన బాగుండుననిరి. ఇట్లు జరిగిన కొన్ని కృతుల సకాలములో వీరి నామినేషనులు దాఖలు అయినవి. ఆపై డి. వై. రుమన్ గారికి వేషపుట్టింది. కాంగ్రెసు పార్టీ యిట. నాకెదురు కక్షయిట వీరెల్లుగలుతురో చూతమని శివము ఎత్తినది. వైకోత్తై వైకోలు, కబురులపై కబురులు, ముగ్గురినీపల్ నాకరుల రాకలు జరుగుచున్నవి. ఈభకార్యమునకు ముందు పశుపునకుమతో పిధిగడపను కృంగారిండునట్లు ఆపై డి. ఈరాకపోకలతో వార్డు కృంగారము ప్రారంభమయెను. ఈరాకలెందుకే? ఈ యుద్ధమునుండి హలాయుధ పెట్టి గారిని మరలించుటకు పాతన్నే హితులే నిలిపియుంచుటకు- కొందరు హలాయుధ పెట్టిగారిని పోషదనిరి. ప్రయత్నము మానఁదనిరి. పెట్టిగారు ఘట్టివారే. ఎన్నికలలో జాదాక పిధిలోనికే వచ్చినారట. ఇట్లుండ మాల్లు, గడ్డపారలు, జవానలు, ఓవర్సెర్స్ ప్రత్యక్షమై పిధులు పరిశేయుచుండిరి. ఇన్నాళ్లకు పంటపండింది కాబోలు! ముగ్గురినీపల్ వారు బహుశ్రద్ధతో పని చేయుచున్నారని ధ్రిమింపజేయుటకు కాబోలు ఈ అదాహుడి యని ప్రజలు పలుకుటకు తలంపజొచ్చిరి. హలాయుధ పెట్టిగారు పగటిపూట యిట్లు తిరిగి వోట్లకు సంపాదించ ప్రయత్నించుచుండిరి. వైరుమన్ గారు తమ పాతన్నే హితులకై నేపీతుల ముఖము వార్డులో కాన్వింపనీయకయే, తామే వారికిగాను వార్డులోని ప్రముఖులనురప్పించియు తాము స్వయముగావచ్చియు ప్రయత్నములు సలుపుచుండిరి. పగలు వచ్చిన బాగుండవనియు హలాయుధ పెట్టిగారు రాయబారములు ఈవ్యవహారంతంతయు రాత్రియందు జరుపుచుండిరి. వార్డుంతయు నొకమాటమీద నున్నది కొందరు విభీషణాయలు అటునిటునుగులాడుచుండిరి. మాటలు మూటలలోనికి దిగినవి. పురోహితులు, మేస్త్రీలు చీటికంట పాస్ వారులు ఎవెట్లుయిరి. వోట్లగర రిక్కులరకు పెరిగినది. వోట్లు కాల్పులాడే వోట్లంటే ఎరుగనిది దుడ్డు యి నేనేగాని యిల్లువదిలి రావన్నది, పోటాపోటీలమీద వోట్లు విలువ ఎల్లరకు బోధపడినది. దబ్బు ముందర నేపీతి ము, బంధుత్వము, పెద్దరికము అన్నియు ఎగిరిపోయినవి. ఎన్నికలుకేసే. ఇకనేమచూడండి తమానా. మనిషిని పఠకరించెందుకులేదు. పీపాయలన్ని పట్టివై పోయివాయి. నీధులలోకి వంటరిగా వస్తే దండు తాతేమోనని ప్రాములు అరచేతులతో నున్నాయి. నాకేమిభయము? అరగుమీద పండుకొని నిద్రించుచున్న వాని పరి నటిండుచు- లోకసంచారము చేయుచున్నాను. తను తను వోట్లకు తిరిగిపోకుండ నిద్రగ అయినా తేకుండా తెల్లవార్డు కాపలాలు కాయుచుండిరి. ఎట్లనో తెల్లవారింది. పిధులయందు ధూళిరేచుచున్నది. మోటార్లు భోరుమని మోగుచున్నవి. జబ్బాలు పరుగులిడుచున్నవి. ఎన్నడూ సద్దులేని పిధులకుటనే అక స్వాత్రు గ గ లి గి స ర గ గొ గ ధ్వ ని కి పిల్లు తారుమారుచుండిరి. కాళ్ళివారు కాళ్ళిలను త్రాచుచుండిరి. స్త్రీవోట్లకు కృంగారిండుకొనుచుండిరి. అమృతయ మోటారిక్కి పోవుచున్నదే! అంబయ్య జబ్బాలో పోవుచున్నాడే యి అమృతయ్యలు విస్మయంతై జూచుచుండిరి. తాయయ్య నిడివిపోతానన్నవారి కన్నపై సుకు మోటారు, జబ్బా-కూడా వెళ్ళినది. మోటారిక్కినివారి మనస్సు తిరి పోయింది. నాకుమాత్రం యామోత ఎప్పుడు తగ్గనా చెవుల దడ యెప్పుడు చల్ల బడునా యనిపించెను. ఎన్నికల ప్రారంభం ఇక గంటకు జరుగును. వైరుమన్ గారు దయచేసినారు. కాంగ్రెసు కొందరు విచ్చేసినారు. పోలింగు ఆఫీసరుగారు వచ్చినారు. గుమాస్తాలు పరిశేషించినారు. చుట్టూ జనముమూగినారు. వచ్చే జబ్బావస్తూయున్నది. పోయేమోటారుపోతూవుంది. అశ్శిల్లులు, ఏవెట్లు, సహాయులు ఎల్లరు హాజరై వారు. రంగము పూర్తిఅయినది. హంగు అంతా సిద్ధమైంది. వైరుమన్ గారికి సలా ములిపిన సలాములు, గుడ్ మార్నింగులమీద గుడ్ మార్నింగులు, నమస్కారాలమీద నమస్కారాలుసాగినవి. ఎర్రతలపాగలవారు ప్రత్యక్షమై. ఈ జవాన్ల మార్పుండుమటకు కూర్చోలేట్లు భగవంతునిగృహ మనిషిమీద మనిషి యెక్కి చిక్కిన మాత్రా

పున్నారు. ఏమి కనపడుతుంది? లోపల జరిగే వాటకం! సభ్యులకు, ఏవెట్లకు, వైరుమన్ గారి యిష్టలకు తప్ప వైరుమన్ కేమియు కన్పించదు. ఒకరిమొగము ఒకరు చూచుకొనలేదు! ఒకరిని ఒకరు త్రోసుకొనలేదు! ఓట్లకు వస్తూయున్నారు. విదెంటి ఫయింగ్ ఆఫీసరుగారు వెంబరువేసి చీట్లు యిస్తూవున్నారు. గుమ్మమువద్దనున్న వారు తమ పక్షమునకు చేరిన వోట్లను కొందరించి లోనికి పంపుచున్నారు. ఎదుటిపక్షమువారికి శ్రీ రంగవీరులు చెప్పమా లోనివారు బయటకు రానిండెయ్యాలంటూ అడ్డగించుచూ కాలమును నృకపుచ్చుచున్నారు. పోలింగు ఆఫీసరుగారు పెట్టిన అక్షేపాలపై అర్జులలను వేయకయే తమ పనిని సాగించుచున్నారు. వాదముల దోవనవాదములున్నవి. పరుషవాక్యములేవో జరుగుచున్నవి. పనే మోసాగుచున్నది. వ్రాతపచ్చిన వోట్లకు తమ ఇచ్చవచ్చిన వారిపేరు కెదురుగా X మార్కులు వేయుచున్నారు. కొందరు తెలియనివారు కాగితము మీద మార్కు పెట్టుటకుమార్గా దస్మతుచేసి పోవుచున్నారు. కొందరు తెలిసియు తెలియనివారివలె నటించి పోలింగు ఆఫీసరు తాముచెప్పిన పేర్లకు ఎదుట సరిగా మార్కుచేయునో లేదో యని పరిశీలించుచున్నారు. నిశానిదారులము గనకనే పోలింగు ఆఫీసరుగారి దయకు పాత్రులమైతిమి. మనము చెప్పినవోకాకైతే వారు మార్కుచేయునది వోకాకై కాకుడదాయని కొందరు విలెర్కించు చున్నారు. అట్లే జరిగెనులే. అని కొందరు రనుచున్నారు. వైరుమన్ గారు అటునిటు తిరుగుచున్నారు. చుట్టూ మీటుచున్నారు. బోవోరు లందుకొనుచున్నారు. కనుకైగలు చేయుచున్నారు. నెమ్మదిగా ఫలాని వారికి వోట్లుచేయండిని రహస్యముగ మాట్లాడుచున్నారు. ఈ అవస్థలన్ని స్వలాభముకొరకే - తన పార్టీ సభ్యులు వచ్చిన తనకు చెరుకుకొరి నిలుచునుగాదా? కరణం మునపలు నాపట్టి యిరే ఎట్లా కొట్టుతావో చూస్తానురా మొగుడా యన్నట్లున్న ఈ విచిత్రము లన్నియు చూచుచుండనే ప్రార్డు సె తిమిదికి వచ్చెను. కడుపులో ఎలకలుదూరి త్రవ్వ నారంభించినవి. అంతట నాదోషను నేను పోయి భుజించి తిరిగి వస్తేని. మధ్యాహ్నం 3 గంట లయినది. గుమాస్తాలు అలసిపోయి యుండిరి. విడివిడికొయింగు ఆఫీసరిచ్చే వెంబరు స్లిప్సులేకా కడలవు. లోనివారు బయటికే రారు. వోట్లకు వోట్ల నివ్వవలసినవారు చాలమంది దిగబడియున్నారు. వైరుమన్ గారేమో గడియారము జూచుచున్నారు. 5 గంట తెప్పపెనునా? గేలుబందు ఎప్పుడు చేతునా యని ఎరుగుచూచుచున్నారు. ఆలస్యము బుద్ధిపూర్వకముగా చేయుచున్నారు. గవర్న మెంటుకు తంతి యిచ్చిన బాగుండునని కొందరు రంటున్నారు. ఎట్లనో అట్ల 4 1/2 గంటకు వోట్ల నిచ్చువారు మిగలరైరి. పని ముగిసినది. 5 గంటలైనది. జనము వెలుపలకు వెట్టివేయబడిరి. వైరుమన్ గారు వోట్లను లెక్కించిరి. కాంగ్రెసుపక్షము వారికే జయమని గగనస్వరముతో చాటిరి. ప్రత్యేకము నొడ్డిత్రోవనుదాటిరి. బయటనున్న జనము ధక్కుమేడనే జయమన్నట్లు నేయనిధనవదను లోనర్చిరి. గల్పనవారిని బహునిధుల శాఖించిరి. పోలింగు ఆఫీసరుగారు వోట్లకాగితములపై నీరియ్యలే నొంబరునీయక ఓట్లరేఖలలోని నొంబరు వేయుటచే తామెవరికి వోట్లువేసినది తెలిసికొని వైరుమన్ గొంప పీకేవేయనని కొందరు భయపడుచుండిరి. వోట్లలెక్కించినతర్వాత పెట్టెనీలుచేయకపోవుటచేతనే గదా, మనమెవరికి వోట్లువేసింది తెలిసికొని యిచ్చినదబ్బు కక్కమునున్నారని కొందరు విచారించుచున్నారు. జయమిది రాజలసినవారు వచ్చిరిగాదా? మార్గములయినా ఎన్నికలమూలమున బాంధవ్యముగా? నాయుంటిముందరపు విస్తరాకలు నిలుచుటలేదు గదాయని నాకుసంతోషముగా వచ్చుచున్నది. స్వలాభమునకై ఎట్టి అవినీతిపాలుగావలసి వచ్చుచున్నది! నీతి ద్రవయెడ వీగి వనము ప్రభువుగనున్నది యి పంటలు జూచినవారికి చదివినవారికి బోధపడవచ్చును. (లోకసంచారి)

వాయువు నొప్పులకు మందు
పీసా 1-కి రు, 1-0-0
అకసాత్ముగాగాని, గాలిలోగాని, తినుపదార్థములలోగాని, మార్పులన 1 జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్ళసంధులలో నొప్పులు 3. కీళ్ళుబిగిడియుట, 4. సంధులయందు ఉబ్బు, 5. శ్రమలకు పీలులే నటుల సర్వాంగము బిగిడియుట మొదలగునవి ఈవందును కొన్ని పూటలు త్రాగిన తోడనే సంధులయందు పోటునొప్పులు పోయిశరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. భాగ్యుల స్థలముల వేడినీటి తోగాని, ఇటుక సాడుముతోగాని గాని అమృతంజనమురాయ వలెను.

అమృతంజనం డిపో, మదరాసు - భొంబాయి.

వాతావరణసితి

1925 నవంబరు 29-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలో అత్యధికవర్షము గలిగిన గ్రామము	ముఖ్యజిల్లాలో అత్యల్పవర్షము గలిగిన గ్రామము	ముఖ్యజిల్లాలో అత్యధికవర్షము గలిగిన గ్రామము	ముఖ్యజిల్లాలో అత్యల్పవర్షము గలిగిన గ్రామము	ముఖ్యజిల్లాలో అత్యధికవర్షము గలిగిన గ్రామము
గోపాలపురం	92.3	78.0	...	28.08	44.86
విశాఖపట్టణము	89.2	81.3	0.40	17.65	37.09
కాకినాడ	92.2	80.9	...	29.98	...
మచిలీపట్టణము	90.7	79.8	...	21.66	41.59
కర్నూలు	96.8	76.4	...	12.51	26.01
బళ్లారి	91.9	69.0	1.78	7.82	20.51
కడప	94.1	77.8	...	18.50	31.28
నెల్లూరు	95.2	78.9	...	8.80	37.98
మద్రాసు	92.5	78.8	...	11.89	50.74
కడపూరు	90.3	75.4	...	15.86	52.94
నీలము	94.5	74.0	0.65	14.08	39.80
కొయంబూరు	89.6	71.6	...	7.08	22.29
తిరువనాపల్లి	99.2	77.9	...	12.68	38.18
నాగపట్టణము	91.4	78.4	...	4.87	54.88
మధుర	95.4	78.1	...	14.17	38.58
పాంబూ	89.9	79.9	...	0.26	37.00
తిరునల్వేలి	1.89	28.84
తిరువేంగుడు	88.8	75.8	0.58	22.32	64.51
కొచ్చి	87.2	78.6	0.77	59.94	114.51
కాలికట్టు	89.6	74.6	1.82	99.62	117.16
మంగళూరు	88.6	72.6	0.24	117.66	125.68
తెంగుకూరు	85.7	68.8	1.65	14.88	35.87
మేరకార	78.6	62.0	0.74	104.71	125.46
కొడగూరు	65.0	58.2	1.58	28.82	62.18

సర్కారులు:—విశాఖపట్టణములో 0.40 అంగుళములు వర్షముకురిసినది. ఆకాశమునందు మేఘములులేవు. కాకినాడ యందుమాత్రము ఆకాశము స్వల్పముగ మేఘావృతమైయున్నది. గోపాలపురమునందు 3 1/2 డిగ్రీలు, అధికముగను, విశాఖపట్టణమునందు 4 డిగ్రీలు అధికముగను, కాకినాడయందు 2 1/2 డిగ్రీలు అధికముగను యున్నది.

డక్కను:—బళ్లారిలో 1.78 అంగుళముల వర్షముకురిసినది. ఆర్ధ్ర బళ్లారిలో అధికముగనున్నది.

కర్నాటకము:—ఆకాశము శుభ్రముగనున్నది. ఆర్ధ్ర తక్కువగున్నది. శీతోష్ణసితి సమముగనున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్షపాతము

సిమ్లా సెప్టెంబరు 28:—నూతన పశ్చిమవాత సంచలన మునను యు త్తరమునందు వర్షము కురిసెను. ఈవాత్యభాగ మందు జడివానలు కురియుచున్నవి. అస్సాము ప్రాంతము, నంగదేశము, బ్రహ్మదేశము, ఉత్తర పాంచాలము, కాశ్మీరము, సశ్యమోత్తర ప్రాంతము, దక్షిణ హైదరాబాదు, మైసూరు, హవరాసు, దక్కను భాగములందు వర్షము సాధారణముగ నున్నది. బర్మా, బొంబాయి, దక్కను మలబారు, మదరాసు నైర్వృతి ప్రాంతములందు కుహరములు పడెను.

మైసెస్సింగు 3, బీజపూరు, గల్బర్గా 2, తిరువేంగుడు 1, బళ్లారి 2 అంగుళములు.

మాచన—పంజాబులో హావనమున్నది. (అ. ప్ర.)

బెంగాలీయువకుల అరెస్టులు

బరూను, సెప్టెంబరు 28:—సుమారు అరడజనులందరి బంగాలీయువకుల నరెస్టుచేసి పోలీసువారు వారియిండ్లను సోదాచూచిరి. దుర్గపూజానిమిత్తమై వారు శ్రోత్రగా కాకి వచ్చినవారు. కొన్ని బండిపోట్లు చోరీనీరముల సంబంధములో వీరిని అరెస్టు చేసినట్లు తెలుపబడినది. (అ. ప్ర.)

**భీమవరము తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాల
సంఘముయొక్క ఆవసరములను**

30-9-25

ఈసభ భీమవరము తాలూకా రాయవర గ్రామములో ఈనెల 19 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలకు క్రియారత్రి అక్టోట పీఠరాసుకరావుపంతులు బి. ఏ. గారి అధ్యక్షతన జరిగినది.

సభకు తాలూకాలోని 90 స్కూళ్లనుండియు మొత్తము 300 ఉపాధ్యాయులలోను 157 గురు హాజరైరి. తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షుడు ఉపాధ్యక్షుడు, నిడమర్రే లక్ష్మీనారాయణ గారు (సభ్యుడు) గ్రామములోని కొద్దిమంది ముఖ్యులను సభకు హాజరైరి. సభ సరిగా 2 1/2 గంటలకు ప్రారంభమైనది. క్రియారత్రి అక్టోట పీఠరాసుకరావు పంతులు గారు అధ్యక్షులుగా నెమ్మొనరిరి. ఆనంతరము బందారు కృష్ణయ్యగారు (ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు) ఈ ఆవసరములను సభకు హాజరైరి. ప్రారంభముగా ప్రోత్సాహముపొడ తమ యిట్లుండులను వారికి నిశ్చయముకొనుటకుగాను పిలువబడినదియు, ప్రస్తుతము పరిస్థితిని రాకరగివాదులు సభ్యులుగాను అధ్యక్షులుగాను ఉండుటవలన పాలకులకు ఉపాధ్యాయులకు గల అభిప్రాయములను ఒకరికొకరు వెల్లడిచేసికొని కష్టములను బాపుకొనుటకు తీరుననిచెప్పిరి. ఉపాధ్యాయులతరములు మిక్కిలి తక్కువగానుండుటచేతను స్వగ్రామమువిడిచి ఇతర గ్రామములకు బదిలీయగుటచేతను, ఉపాధ్యాయులు పడుకొన్నటులు తా-బోర్డువారు ఆలోచించి తగుసదుపాయములు చేయవలసినదని కోరిరి.

తరువాత కార్యదర్శి తననివేదికను చదువుచు గతసంవత్సరములలో సుపాధ్యాయులు సరిగా చందాలనిచ్చుట లేదనియు ఆచందా ఈయనియెడల పనిజరుగుట దుర్లభమనియు, బాకీయున్నవారి పేరులు నలుగురిలో వెల్లడిచేయవలెనని యున్నను తా నట్లు చేయుటవలన అట్టివారికి చిన్నతనముగా నుండునెమోయని యాలోచించి తాను మానివేసినదియు ఇకముందునుండియైనను ఏ సాలు చందా నాసాలున నిచ్చుచుండవలయుననియు కోరిరి.

ఆనంతరము అధ్యక్షులు, విద్యుత్తనగా నేర్చుకొని నము కలిగి యుండుట వలన కల భావము ప్రస్తుత విద్యావిధానములో భాగండు లోపములు పరిపాలనావిధానములో నున్నది. పూర్వము విద్య ఉపరపాదకు ఎన్నడును ఉపయోగపడెయ్యండలేదు. పూర్వపు గురుశిష్యసాంప్రదాయములో ఇప్పటివలె భాగ్యులకు ఎక్కువ గౌరవమిచ్చి చీదలను ప్రోత్సహించెను. క్రీస్తు యును బీద బ్రాహ్మణుని కుమారుడైన కుచేలుడును గురువుగారి వద్ద కొకవిధముగా విద్యగరిరి. ప్రస్తుత రాజకీయ తంత్రములలో విద్యాభివృద్ధిబొందుట కష్టముగాని సాధ్యమైనంతవరకు మన బాలరకు బాగుచేయుటకు మనము ప్రయత్నించవలెను. ముఖ్యముగా ఉపాధ్యాయులు గమనించవలసిన విషయమేమనగా వారు గ్రామములలో పొట్టుటలుపెట్టి ఒకరితరపున తేరి బాలురకు పాఠములుదెప్పట మాని కొట్టువెంబడిని తిరుగుట మాని చేయవలయును. ప్రస్తుతములో మనతాలూకాలో ధృఢపు అధికారము చాలతక్కువ. మీరు కోరెడికోర్కెలు భారీకి అందుబాటులో నున్నవియె యుండవలెను. ప్రెసిడెంటుగారు మీ తీర్మానములచరకు రాకమునుపే కొన్నిసంగతులు మీకు చెప్పవలెయున్నాడు. కాన సావకాశముగా వివరించుచున్నాను. శ్రీయంత బాపిరాజుగారు (తా||బో||ప్రెసిడెంటు) తాను యీ ఆవసర సభకు పిలువలసినదని చెప్పివచ్చుడు ఉపాధ్యాయుల కష్టములు తమకును తమకష్టములు ఉపాధ్యాయులకు వెల్లడిపరచుకొని తగిన సదుపాటుచేయవలయునని ఆయుద్ధేశ్యముతోనే తమకుండు సందేహములు నివారణకొరకై ఉండిరినియు, చాటిలో కొన్ని నిప్పుడు తీర్మానములుగా తెల్లరియి, ఉపాధ్యాయులకు గల కష్టములలో కొన్నిటిని తొలగించుటకు తమకు లోభిభావము ముచ్చటించెదమనియు చెప్పిరి. వారికి ఉపాధ్యాయులకు తక్కువమర్యాద. ఏలవ వారిమీదనే దేశముయొక్క పురోభివృద్ధి యాధారపడియున్నది. వారిలో ఎవరైనను ఎప్పుడైనను తనకు వ్యతిరేకముగా పనిచేసినప్పటికిని అది మనస్సునందుండుకొని సావకాశము చిక్కినప్పుడు అపకారము చేయు నుద్దేశములేదు. ఉపాధ్యాయుల జీతములను వృద్ధిచేయుటకు ఆలోచించి ప్రైవింగ్ కానివారికి రు 15 లును, అయినవారికి రు 17 మొదలు 20 లు వరకును గ్రేడు ఏర్పరుచుటకు ఆలోచించుచున్నాము. అంత కన్న ఎక్కువ చేయుటకు ప్రస్తుతము పిలువడదు. ఏలవ నూతనముగా 30 పాఠశాలలు స్థాపించుటకు ఆలోచనలో నున్నది. ఇది

వరకును 90 లోను తేర్చిన మొత్తముమీద మరి 24 గ్రామములకు తప్ప మిగిలిన అన్ని గ్రామములలోను పాఠశాలలుండును. ఇదివరలో ఈబోర్డు ఆదాయము 90 వేలలో రు 50,000 పాఠశాలల నిమిత్తము వ్యయపరుచబడుచున్నది. ఇప్పుడు మరి 15 వేల రూపాయలు ఆవసరమును.

ఇక మీరు ఆలోచించవలసిన రెండవసంగతి ఏమనగా, ఉపాధ్యాయులకు జీతములు అభివృద్ధిచేయుటకు సర్వీసా, సమర్థతా లేక ఉత్తరాలైన పరీక్షలు పీటిలో చేసినట్టి పీటిలో ఏయొక్కటి అయినను అందుయెడల అశ్వాసము జరుగును. నేనెరిగినవారిలో సర్వీసున్నవారు అసమర్థులుగానున్నారు. అట్టివారిని ఏమిటి పంపినను మారుటలేదు. నాయభిప్రాయమునుబట్టి జీతము లభివృద్ధి చేయునపుడు ప్రేమాదును ఆలోచించవలసినదనియు.

(1) కమ్యూరము వడ్డము స్కూళ్లలో ప్రవేశపెట్టుటవలన బాలరకు ఇదివరకు చెప్పుచున్న పాఠములు తగ్గించవలెనా? లేక బడి పనిచేయుకాలమునకు ఆనంతరము అనగా తెరవక పూర్వము, మూసినచేత, బాలరకు నేర్చుచు మిగిలినకాలములో ఇతరులకు నేర్పవలసినదనియు?

(2) తా||బో|| నుంచి ఏములు స్కూళ్లకు తేరుటలు? నాలు తిరిగి తా||బో|| చేరుటెట్లు? నెలకురెండు నునకు జవాను చే ఏకులను పంపిన అది ఉపాధ్యాయులకు పంచి వారివద్దనుంచి వడకెన నాలు తీసికొని ఆజవానుద్వారానే ఆఫీసుకు పంపిన విలసనని తలంచెదను.

(3) రాట్నములను సరిగా పనిచేయించనివారికి శిక్ష లేమైననుండవలెనా? ఏవిధము మామూలు స్కూలుపనిలో లోపములున్నట్లు శిక్ష లేవిధముగానుండవలెనా? బదిలీ చేసినయెడల చాలామొనరిగా భావించుచున్నాడు. ఉద్యోగములో జీతపపుడై బదిలీయందునను మాట ఉపాధ్యాయులు మరువకూడదు. వారిని ప్రాసఫరచేయునపుడు నేను ముఖ్యముగా నాలోచించునది పాఠశాల యభివృద్ధియే. ఉపాధ్యాయుల పాకర్యము అంతగా ముఖ్యమైనదిగా నేను పాటింపను.

(4) ఖద్దరు బట్టలు కట్టుకొనవలసినదని చేసిన హెచ్చరిక ప్రకారము ఖద్దరు తాము కట్టుటవలనను బాలరచే కట్టించుట వలనను ఏవిధములైన నష్టములైననున్నవియో అవి ఏవి?

(5) ఉపాధ్యాయులు బాలర హాజరుపట్టి చేయవలయు మోసము ఎక్కువగా జరుగుచున్నది. సాయంకాలము వచ్చినవారికి రానివారికి కలపి హాజరుచేయుచున్నాడు. సకాలములో చేయుటలేదు. ఇట్లుబడిన గట్టిగా శిక్షించబడు రన్నసంగతి జ్ఞాపకముచుకొనుటకు మిమ్మందరను కోరుచున్నాను.

(6) స్వగ్రామములలో పాఠశాలలలో నున్న యుపాధ్యాయులను వారిని గురించి ఏమాత్రమైనను రిపోర్టులవచ్చినయెడల వారిని తక్షణ బదిలీచేయుటయో లేక ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నున్నచో సహాయోపాధ్యాయుడుగా మార్చుటో జరుగునని తెలుసుకొనగోరెదను. ఇది ముఖ్యముగా ముమ్మలను గ్రామములోని కక్షలలో సంబంధము కలుగజేసికొనకుండవలెనని కోరుచున్నాను. స్వగ్రామములో నున్నవారిలో కొందరు న్యాయవిధముగా ఎల్లకనులలో సంబంధము కలుగజేసికొనుచున్నారు. అట్టివారిలో కొకరకు రాని సీతారామయ్యగారు అయ్యన్న నాయుడు గారి తరపున ఏజంటుగా కూడ పనిచేయుచున్నారు. నేను అధ్యక్షపదవికిరాగానే నెలపు తెట్టి యున్నాడు. వారిని బర్తరపు చేయుటకు నా కధికారమున్నను నా స్వవిషయములకు చేరిన ఆయనంతల ఆయనే ఇక ముందు సరిగా నడచుకొందురను ఆశచేతను ప్రస్తుతములో నూరకుంటిని. ఇకముందట్టిని వానోట్టినులోనికి వచ్చినయెడల కఠినముగా శిక్షించవలెను.

(7) ఇప్పుడు స్కూళ్లలో వాడుచున్న వాచకపుస్తకములలో నీతిబాహ్యమైనట్టియు దేశోపా మైనట్టియు పాఠము లున్నవి. చాటిఫానే దైవభక్తియు దేశభక్తియు పురిగొల్పునట్టియు నీతిమంతమైనట్టియు పాఠములను నేర్పింపవలెనని మిమ్ములను కోరుచున్నాను.

(8) మీరు జీతపు బిల్లులు వగైరా వ్రాయవలయు బిల్లులు తెనుగులో నున్నను ఆంగ్లమున పూర్తిచేసి పంపుచున్నాడు. దేశభాషనే వాడవలసినదని ఇదివరలో ఎన్నిమారులు హెచ్చరించి నను అట్లు చేయుటలేదు. ఇకముందైనను ఆంగ్లభాష మాని మాతృభాషనే వాడుటకు ప్రయత్నము చేయుడు.

(9) పంచమపాఠశాలలలో బ్రాహ్మణ్యక్షత్రియవైశ్యులు ఇంకను ఉపాధ్యాయులుగా నెట్లులేదు. వారు వెళ్లినగాని ఆ స్కూళ్లలో విద్య బాగుపడనేరదు. గాంధీమహాత్ముడుచెప్పిన అస్పృశ్యతా దోషము తగ్గించుటకు వీలు కలుగదు. అందుచే అట్టివారిని ప్రాప్తపాఠశాలకు గాను వారికి ప్రత్యేకముగా జీత

మునభివృద్ధి చేయవలెనని యున్నది. అట్టి యభివృద్ధి ఎంతకాలము యునో ఆలా చేసినయెడల మీలో నెనరు వెట్లుదుకో నాకు తెలుపగోరుదును.

(12) ఈమధ్యఉపాధ్యాయుల మార్పుల విషయములలో కొందరికి కష్టము కలిగియుండవచ్చును. కాని పాఠశాలాభివృద్ధిని మనస్సునందుంచుకొని బాలికాపాఠశాలలలో నున్న యువకులను బాలర పాఠశాలలకు మార్చి అందున్నవృద్ధులను బాలికా పాఠశాలలకు మార్చి యున్నాను. ఏలవ బాలికా పాఠశాలలకు సాధ్యమైనంతవరకు స్త్రీలనేఉంచుట న్యాయము. కాని వారు దొరకనందున ముసలివారైనను వేసిన బాగుండు పని అట్లు చేసియుంటిని.

(13) మీరందరను ముఖ్యముగా గమనించవలసిన విషయము మరియొకటి యున్నది. అది ఏమన మీరు తాలూకా బోర్డు ఆఫీసు చుట్టును తిరుగుట మానివేయవలెను. ఇదివరలో ఇతరవృత్తులలో నున్నవారు అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్ష పదవులలో నున్నవారివృద్ధు వారికి తీరికలేక గుమాస్తాలమీద ఆధారపడి వారి ఆర్థికమీద సంతకములు చేయుచుండినను ఇప్పుడు స్వయముగా చూచి చేయుచున్నప్పుడు గుమాస్తాల కెంతమాత్రము ఉపకారము చేయుటకు సావకాశము లేదు. ఇదియేకాక మీరు వారిని పలుమారు చూచుచుండినచో మీవలన ప్రతిఫల ముపేక్షించి కాగితములు కూడ నాలస్యముచేయవచ్చును. రెండువిధములను గూడ మీరే నష్టపూర్ణుడగుగదా ఇకముందునుండి ఆఫీసు చుట్టుగాని అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్షులచుట్టుగాని తిరుగుట మానివేయుడు. దేశములో పూర్వపు గురువులవలె శిష్యులయందు తగు క్రేద తీసుకొని వసివు, విశ్వాసు, శాసకు, రామదాసు మొదలగు గురువుల నాదర్శులుగా నుంచుకొని పనిచేయుడు. మీకున్న ఇబ్బందులను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించుటకు ప్రయత్నము చేయుదును.

తా||బో|| అధ్యక్షుల ఉపన్యాసానంతరము ఈ దిగువ తీర్మానములు అంగీకరింపబడినవి.

(1) ప్రస్తుతపు తరీఫీటులనుబట్టి ఇప్పుడెప్పుచున్న జీతములు జీవాధారమునకు చాలవు. కనుక ఉపాధ్యాయుల సమర్థతలను బట్టి కనీసము రు 20/- లైనను చేయించగలందులకు కోరుచున్నాము.

(2) ఇప్పుడు జీతములు ఆరస్యముగా ముట్టుచున్నందున ఇకముందు నుంచి త్వరలో ముట్టుటకు తగిన ఏర్పాటుచేయించి ఆఫీసు బిల్లులు ఉపాధ్యాయులబిల్లులు ప్యాసయినచే కాని ఫ్యాసు చేయించ కుండగలందులకు తా||బో||వారిని కోరుచున్నాము.

(3) ప్రస్తుతము విద్యావిధానము అసంతృప్తికరముగా నున్నందున ఇకముందు విద్యావిషయములో మార్పులు జరిగించి సరియైన వాచకపుస్తకములు పెట్టగలందులకు తా||బో|| ద్వారా గవర్న మెంటును కోరుటకు తీర్మానించడమైనది.

(4) ఖద్దరును దేశములో వృద్ధిచేయుటకు గాను బాలరచే కట్టించుట ముఖ్యవనరము కనుకను, ఉపాధ్యాయులు కట్టించినచే బాలురు కట్టుగదాన ఉపాధ్యాయు లందరు ఖద్దరునే ధరించగలందులకు కోరడమైనది.

(5) తా||బో||వారు ఉపాధ్యాయులను విద్యావిషయలోపములకు బదిలీ చేయునపుడు విద్యాభాగ్యాధికారులతో సంప్రతించి చేయగలందులకు కోరడమైనది.

(6) పాఠశాలలోని బాలరకు నాలువడుకుటను ప్రోత్సహించుటకు గాను వారిలో వారికి నాలు పోటీపరీక్షలు పెట్టి బహుమతుల నీయవలసినదని కోరుచున్నాము.

(7) ఉపాధ్యాయులకు జీతములు 1 వ తీర్మానములో ప్రకారము వృద్ధిచేయుచు స్వగ్రామములో గాని చుట్టుప్రక్క గ్రామములలో గాని ఉంచవలసినదని తా||బో||వారిని కోరడమైనది.

(8) 1925 సం|| పూర్వము బ్రయినింగ్ అయిన వారిని వ్రాయుటగోడు బ్రయినింగ్ అయినట్లు ఎంచి స్కేలు యప్పించగోరుచున్నాము.

(9) ఖాయమైన ఉద్యోగములను తక్కువ గ్రేడులోనికి మార్చకుండా ఉండవలసినదని కోరుచున్నాము.

(10) ఉపాధ్యాయులను బదిలీచేసినప్పుడు బ్రావిలింగ్ అలవెన్న ఇప్పించగలందులకు కోరుచున్నాము.

(11) భీమవరం నెంటరు ఉపాధ్యాయులు అచ్చుపారములను సప్తే చేయించమని కోరిన తీర్మానమును ఈసభవాడు నిరసించుచున్నాడు.

(12) వైద్యసహాయమునకు జ్వరము, దగ్గు, గ్రహణివగైరామాత్రలు ఉచితముగా తా||బో|| ప్రెసిడెంటుగారు ఇచ్చుచు నున్నందున అని గ్రామములలో పంచిపెట్టుటకు ఉపాధ్యాయులకు కోరడమైనది.

(18) పంచమ పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులుగా పని చేయుటకు సమ్మతించిన బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య ఉపాధ్యాయులకు కనీసము రూ 30/- లైనను వేతన మిప్పించవలసినదని తా|| బోర్డువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఆరవ తీర్మానము నా|| బోర్డువారు తా|| బోర్డు అధ్యక్షులు విద్యాభ్యాసకారుల ఇష్టప్రకారము తాము బదిలీలు చేయవలయు, ఏలన వారు ధనము పుష్కలముగా నాభివృద్ధిచేయువారనియు, ఉచితముగా ప్రజాసేవ యొనర్చు తమకున్న ఎక్కువ కావనియు, తాము చేయునదన్నియు బాగుగా నాలోచించి చేయుదుమనియు చెప్పిరి.

ఏడవ తీర్మానమునకు మామిళ్లపల్లి సర్వసారాయణ గారు ఆక్షేపించుచు, బదిలీలు లేవనగా ఉండుననియు తా|| బోర్డు అధ్యక్షులు మొట్టమొదటనే బాబుర విద్యాభివృద్ధి యొక్క ముఖ్యమనియు ఉపాధ్యాయుల సౌకర్యములు పెంపొందించునుమనియు, ఉద్యోగములో జేరిన ప్రతివానికిని బదిలీ తప్పదు. అందుచే మనము జీతముల అభివృద్ధికి మొరదెట్టవలెను కాని బదిలీలు మాన్పించ నవసరము లేదనిరి.

అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసమును తా|| బోర్డు అధ్యక్షులను ఉపాధ్యాయులను చాలినంత జీతముల నీయవలసినదనియు, బాబురకు పాఠశాలను వరలినవెనుక జీవనోపాధి కొరకు వృత్తులను నేర్పవలసినదనియు, ఖద్దరు, నేయులు వడకుట నేర్పినవో, జీవనోపాధికి సహాయకారిగా నుండుననియు, పంచమ పాఠశాల సభివృద్ధిచేయుటకు బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య ఉపాధ్యాయులు లుండుట అవసరమనియు అందుకుగాను అట్టివారిని తగినంత ప్రోత్సహించవలసినదనియు కోరిరి. ఉపాధ్యాయులను ఖద్దరు అభివృద్ధి చేయుటకును, మాతృభాష వాడుటకును, జేతభక్తి నెలకొల్పుటకును మూలాధారములు పాఠశాలలే గాన అట్టి పాఠశాలలకు మూలపురుషులగు ఉపాధ్యాయులు తమ వడవడిచే తమ శిష్యులకుగూడ మంచి యలవడు నట్లు చేయవలెనని ప్రోత్సహించిరి.

సభాధ్యక్షులకును, తా|| బోర్డు అధ్యక్షులకును, అటకు విచ్చేసిన తదితర ప్రేక్షకులకును, శ్రమపడి తాలూకా యుపాధ్యాయుల నాహ్వానించి కార్యక్రమము నడిపించిన రాయకుడు రుఫీ రాఘయపాధ్యాయులను వందనములతో సభ ముగిసినది.

రాబోవు సంవత్సరమునకు సభ చిక్కిల సర్కిలుపాధ్యాయులు ఆహ్వానించిరి.

* * * * *

సంస్కృత సాహిత్య సభ, బందరు

బందరునందు జరుగు ఆంధ్ర సభలతోపాటు అదే కాలమున సంస్కృత సాహిత్య సభను జరుప, పలువుర యాశయ మొందున్నది. మా సంకల్పము నెరవేర, పలువుర సంస్కృత భాషాభిమానులతోపాటుతో నీ సభను జరుప నిశ్చయించి సభాసమావేశము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగునట్లు సర్వప్రయత్నములజేయుచున్నారము.

ఏ జాతియైనను తన ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును నిల్పుకొనుటకు భాష ప్రధానసాధన మగుచున్నది. భరతఖండమునందలి జాతిధర్మము వైదికధర్మము. వైదికధర్మమున కధారము సంస్కృతభాష. శాస్త్రములును కళలును సంస్కృతభాష యందున్నవి. ఇతిహాసములన్నియును సంస్కృతముననున్నవి. అసేతుహిమాచలము గల దేశములందలి వివిధభాషలకును సంస్కృతమే మాతృభాష. ఆచారభేదము లున్నను అభిరుచులు భేదించినను ఆందరమున సమానము వైదికధర్మమును నిర్వహించి భాషయే. భరతఖండమునందలి జనులందరి నొక్క జాతిగ జేయ జూచిన దీభాషయే. ఆ భాషయెట్లు తీరించెనో, జాతీయతయు నట్లేతీరించెను. మరల మన జాతిమతధర్మముల నుద్ధరింపవలెనన్న గీర్వాణభాష ప్రాచీనమునందలి గాని వేరుపాఠములేదు. ఈ భాష యొక్క యావశ్యకమును గమనించినవారు పెక్కుమంది కలరు. కాని దీనిని మరల వాడుకలోనికి తెచ్చుట కవకీర్తవ్యమని తలచుచున్నారు. కాని సంస్కృతము మృతము కాలేదు. మూర్ఖతప్రాయముమాత్ర మైనదనియును, తగుకుపచారములచే నుజ్జీవితుము కాగలదనియును బ్రాశ్చీ కాశీకృష్ణాచార్యులవంటి మహాశయులు కొందరు రుజువుచేయుచున్నారు. సంస్కృతభాషను ప్రచారములోనికి తెచ్చుటకు యావచ్చుకొని ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. ఇట్టి ప్రయత్న మే దోమంతలను జరుగవలసినదనియు, గీర్వాణభాష యెప్పుడు ప్రచారములోనికి నడుచునో, అప్పుడే మనజాతియొక్క నిజస్వరూపము ప్రత్యక్షమగును. ఇట్టిమాతృభాష నుద్ధరింపవలెనని వట్టివారు ప్రయత్నములు చేసిన లాభములేదు. ప్రస్తుత మాభాష ప్రత్యేకకాలమున విజృంభమున, కొలది ప్రత్యక్షమగుచు

మాత్రము నిలిచియున్నది. అట్టి ప్రధానులగు పండితులు సమావిష్టులై యాలోచించి తగు మహాయులచే మాతృభాష నుద్ధరింతురని కోరుచున్నారము.

సభాకాలము, అధ్యక్షుని నామము మందు తెలుపబడును.

బందరు గాయత్రి అనంతరామ శర్మ, 24-9-25 వల్లభనేని వేంకటరావు చౌదరి, కార్యదర్శులు.

సంస్కృత సాహిత్య సభాహ్వన సంఘము.

* * * * *

సంస్కృత సాహిత్య సభ సంస్కృతపరిక్షలు.

రాబోవు నెలఖరన బందరునందు జరుగు సంస్కృత సాహిత్యసభ కనుబంధముగ నీ పరిక్షలు జరుగును. అందు త్రములుగ నుత్తీర్ణులగువారి కీ దిగువ నుదాహరింపబడిన బహుమతులివ్వబడును. ఆంధ్రదేశమునందలి, సంస్కృత పాఠశాల విద్యార్థులను ప్రోత్సహించి పోటీపరిక్షల కంపుటకు, పాఠశాల పాధ్యాయులను ప్రార్థించుచున్నారము.

పరీక్షానియములు

(1) పండిత కాశీకృష్ణాచార్యులుగారి "బాలబోధిని" మూడుభాగములు. మొదటి పక్షాపత్రము.

(2) (క) భాషాంతరీకరణము. (ఖ) వాక్యరచనము. రెండవ ప్రక్షాపత్రము.

(3) సంభాషణ.

బహుమానములు

(1) మొత్తముమీద మొదటి వారుగ నుత్తీర్ణులగువారి కీ, యిరువది రూపాయలు ఖరీదుగల బంగారుపతక మివ్వబడును.

(2) స్త్రీవిద్యార్థినులలో మొదటివారుగ నుత్తీర్ణులగువారికి పదిరూపాయల వెలగల బంగారుపతక మివ్వబడును.

(3) మొత్తముమీద రెండవవారుగ నుత్తీర్ణులగువారికి, పది రూపాయలు ఖరీదుచేయు బంగారు పతకము బహుమాన మివ్వబడును.

(4) మూడవవారుగ నుత్తీర్ణులగువారికి, సంస్కృత వాక్యరచనామాయణము బహుమాన మివ్వబడును.

నియమములు

(1) పరిక్షకు పదునెనిమిది సంవత్సరముల వయస్సుకు మించని స్త్రీపురుషులందరూ రావచ్చును.

(2) ఒక పరిక్షాధికారిని, సహాయ పరిక్షాధికారిని సభా నిర్వాహకులు నిర్ణయింతురు.

(3) బహుమతులు సభాగ్రాసనాధిపతిచేగాని, వారి చేత కొనినవడిన మరియొకవిద్యాయనునిచేగాని బాలకులసభాంతముం దివ్వబడును.

(4) మొత్తముమీద మొదటివారుగ స్త్రీవిద్యార్థిని పరిక్షలో నెగ్గినవో స్త్రీలకు ప్రత్యేకించిన బహుమానము రెండవ వారుగ నెగ్గిన స్త్రీ విద్యార్థినికి జేందును.

(5) ఏనందర్థములో నేవిద్యార్థికిగాని విద్యార్థినికిగాని రెండు బహుమానములు చెందవు.

ఈ పరిక్ష లిదివరలో నీ గ్రంథముల జదివిన విద్యార్థులకు మాత్రమే వినియోగించును. ప్రత్యేకము జదివి మాజరుటకు వ్యతిరేక లేనందుకు చింతిలుచున్నారము. పరిక్షకు పోటీచేయు విద్యార్థులందరూ నాబుగణాల బిల్లులను నరభాషతోనందవలెను.

గాయత్రి అనంతరామ శర్మ, వల్లభనేని వేంకటరావు చౌదరి

బందరు 24-9-25 కార్యదర్శులు.

మరా:—ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల నీదిగువవిలాసమునకు నంపవలెను.

కార్యదర్శి, సంస్కృత సాహిత్య సభాహ్వన సంఘము. ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల, బందరు.

నవరాత్ర మహోత్సవము:—చెన్నపట్నాం, కర్ణాటకమునీపేటవిధిలో బ్రహ్మశ్రీ దొడ్డి వేంకటాచలయ్య గారు కడచిన నవరాత్ర ప్రతిసంవత్సరము, చేయురీతికే మిక్కిలి విమర్శగా జరిపిరి.

ప్రతిరోజును, సాయంకాలమునందు, గోధూళికాల మందు శ్రీ శారదాంబామృత, అర్చనచేసి, మిక్కిలి బాహుళ్యముగా వేదపారాయణను, మంత్రప్రవృత్తును జరిపిరి. విచ్చేసిన విత్తులకు పుర్యాద సోనరించి పంపిరి.

అగపట్టుట లేదు

నామేనట్లుడు మోరికాపరస్తుడు చింతా పీఠభద్రము అను కుర్రవాడు దేవాంగడు వయస్సు పదకొండు సంవత్సరములు. చామనచాయ, పొట్టిగానుండి లావుగానుండును. ఇతను 2 మాసములనుంచి కన్నించుటలేదు. ఏగ్రామములో నెనను కనిపించినయెడల కేరడిగువ అడ్డెనుకు తెలియబర్చి మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను. మేమే వచ్చి తీసుకువెళ్లుతాము.

కాశిన సుబ్బన్న, పాతబండారలంక, అమలాపురముతాలూకా, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

కీ|| శే|| పరిమి అప్పన్న నాయుడుగారు

తరిమి- అప్పన్న నాయుడుగారి శిశు 18-వ తేదీని గోదావరి మండలములో జేరినకడియపులంకలో వారిస్వగృహమున స్వర్ణములెరి పీఠ చిరకాలము మేల్కొనగరములో వాణిజ్యమొనర్చి, దనముతో బాటు యశోధనమును నార్జించిరి. దీనజలయం దధికకారుణ్యము కలిగి, వారలకు పలువిధముల తోడ్పడుచుండెడివారు. మరియు, దేశాభివృద్ధిప్రదము లగు సకల ద్యమములయందును వీరికి నాసక్తి మెండు. ఇట్టిసత్పురుషుడు నలువది ఏండ్లనను నిండకమున్నె మరణించుట విచారకరము. పరమపిత వీరియాత్మకు కాంతి ప్రసాదించుగాత!

కోలా- ధర్మారావు

యూనియనులనుండి తాలూకాబోర్డునకు

ప్రతినిధ్యము

24-9-25 ఆంధ్రపత్రికలో తాలూకా బోర్డులలో యూనియన్ బోర్డులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముయొక్క ఆవశ్యకతనుగూర్చి, యలమర్రు యూనియన్ బోర్డు సభ్యులు, ప్రచురించిరి. దీని యవసరమును గుర్తించియు నూజిపేట పెడన యూనియన్ బోర్డువారు తదనుగుణ్యమైన తీర్మానములను ప్ర్యాసు చేసిరి. పెడన బోర్డువారి తీర్మానముపై గవర్న మెంటు వారు సానుభూతినికూడ కనుపెప్పిరి. ఇక జరుగవలసినది చట్టమును మార్పుటయే.

(ఇనుగంటి గోపాలరావు.)

నర్సాపురంతాలూకా ప్రార్థనోపాధ్యాయుల సభ

ఈనెల 20 తేదీని నర్సాపురం తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాలోపాధ్యాయ సంఘ ప్రత్యేకసభ మొగల్గుటలో జరుపబడినది. ఆసందర్భముందు మాజిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు మాగ్రామస్థుల యొక్కయు ఉపాధ్యాయుల యొక్కయు ఆహ్వానముపై ఇచ్చటకు విచ్చేసి ఉదయసభకు అధ్యక్షతవహించిరి. ఉపాధ్యాయుల తరపున శ్రీయుత బూరుగుల పూర్ణయ్య శర్మగారు స్వాగతపంచరత్నముల సమర్పించిరి. గ్రామస్థుల తరపునగూడ ఒక స్వాగతపత్రము సమర్పింపబడినది.

శ్రీయుత పొన్నపల్లి సుబ్రహ్మణ్యంగారు మాగ్రామమందు మాధ్యమికపాఠశాల స్థాపనావశ్యకతను గూర్చియు నర్సాపురం కాశీపట్నంలోడ్డు మరామత్తును గూర్చియు విన్నవించిరి. ఈసందర్భముననే మాతేజస్సుగార్లు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు వారగు శ్రీయుత భమిడిల శ్రీనివాసరావు గారిచేత కాశ్రిగారు మాధ్యమిక పాఠశాల స్థాపననుగూర్చి ఉత్తేజకరమగు సుపన్యాసమిచ్చిరి.

శ్రీ జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు సమాధానమిచ్చుచు పాఠశాల శిక్షకులములోనే స్థాపించవలసినదని ఇచ్చుచున్న సెలక్షన్ ఉపాధ్యాయుల సర్వీస్లలోంచి సహాయము చేసేదవలెను గోడ్డు త్వరలో మరామత్తు చేయుటకు ప్రయత్నింపవలెనని సెలవిచ్చిరి.

తరువాత ఉపాధ్యాయ సంఘసభ మైలకోన్నత పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు మహారాజశ్రీ సి. ఎన్. రెడ్డివారి అధ్యక్షతకీంద సమావేశమై ఉపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధికిని 1925-26 నుంచి రూ 4/ అల్లవెన్ను కొరకును శ్రీతాలూకా బోర్డువారిని కోరుచు తీర్మానములు చేయబడినవి. అధ్యక్షులగు రెడ్డిగారు అన్ని డిపార్టుమెంటులవారికి ఎట్లో జీతములు హెచ్చుచేయుచు ఈ ప్రాథమికోపాధ్యాయులకు లిండ్లకై సను సరిగాని జీతము లిచ్చుమండుట పాడిగాదనియు వేతనములను తప్పక హెచ్చుచేయవలయునని సెలవిచ్చిరి.

అంతట మా తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత గ్రంథి వేంకటరెడ్డిగారు ఉపాధ్యాయులు తమలోటులగుర్చిన తీర్మానములను చేయలేదనియు, కొంత ఎల్లవెన్ను ఇచ్చుటకు బ్రయత్నింతు మనియు సెలవిచ్చిరి. అంతట అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసినది.

వార్తాంతరేఖలు

భీమునిపట్నం

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు

భీమునిపట్నం పురపాలక సంఘములో జ. గోపాలస్వామిగారున్న మిలి వాసుదేవరావుగారు పోటీలేకనే సభ్యులైరి. ఇందు మొదటివారు కాంగ్రెసుపక్షపు అభ్యర్థి. వీరు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులు. రెండవవారు స్వతంత్రపక్షమువారు.

"చెడుగుడి" పోటీదరితు, వెండిగిన్నె బహుమతి

వారంధినములనుండి ఈ గ్రామమున "చెడుగుడి" పోటీ పరీక్ష జరిగినది. అందుకు 11 పక్షములవారు పోటీకి నిలువబడిరి. తుదకు కడపటి ఆట 25-9-25 తేదీ సాయంత్రము జరిగినది. సదరు ఆటకు "కోవిలయూనియన్" సి" అను పేరుగల పక్షమువారున్న "మినవరీ బోర్డింగ్ క్రిస్టియన్ పక్షమువారున్న నిలిచిరి. సదరు పోటీలో "కోవిలయూనియన్" అను పక్షమువారు జయమునుపొంది వెండిగిన్నెను బహుమతిగ బడసిరి. క్రిస్టియన్ పక్షమువారు కూడ అతిపై పుణ్యముతో ప్రజలను సంతోషపరచుచు ఆటను ఆడిరి. ఈపోటీ పరీక్ష ప్రతి సంవత్సరమున దసరా రోజులలో జరిపించగలందులకును, శరీర వ్యాయామములను వృద్ధిపరచుటకు ప్రోత్సాహము నిచ్చుచుండగలందులకును యీ పురవాసులను కోరుచున్నాను.

మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

1-10-25 తేదీనుండి ఒకబడి మూడవ తరగతి ప్రయాణీకులకు మాత్రమే తెనాలి బెజవాడ స్టేషనులకు మధ్య తీసుకొని పోవునట్లు యేర్పాటు చేయబడినది.

Table with 3 columns: No., Train Name, and Fare. It lists train numbers 153 and 154, train names like 'తెనాలి బయలుదేరుట పగలు' and 'తెనాలి చేరుట సాయంత్రము', and corresponding fares.

ప్రస్తుతము తెనాలినుండి పగలు 1 గం 30 నిమిషములకు, గుంటూరు నుండి పగలు 2 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరి పోవునట్లు బండ్లకు బదులు సాధారణమైన బండి మొదటి, రెండవ, మూడవ తరగతి ప్రయాణీకులకు తీసుకొని తెనాలి గుంటూరు స్టేషనులకు మధ్యపోవును.

నచ్చనిచో! సామ్యువాపసు చేయబడును!!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్ఫుటము, భావస్ఫుటము, గ్రహస్ఫుటము, అష్టకవర్గ, పాదశత వర్గ, ద్వాదశభావస్థలితములు, దశాంతర్దశాస్థలితములు, మున్నగు పెక్కుసాంకేయములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈ గ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇమడ్చబడినవి. ఇది యింటిజ్యోతిషగ్రంథము. ధృవ 20 0. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

గోల్డ్ యిండియన్ బుక్ షాపులయము, 2181 కళింగోట, విశాఖపట్నం.

తెనాలి

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 26:—28 తేదీన తెనాలి పురము ఎన్నికల సంరంభమున మునిసిపాలియం. గత యెన్నికలలో నెప్పుడును ఇట్టి యాత్రాహూమ పట్టుదల మేముచూచియుండలేదు. తెనాలి తాలూకాబోర్డు యెన్నిక లీసారి చాల పట్టుదలతో జరిగెను. తెనాలి ఫీర్స్ కీసారి యిద్దరుకమ్మవారు నిలిచివారు. అంగల కుదురువా ప్రత్యేక లగు కడియాల వీరయ్యగారును చినపాలెం కాపురస్తులు వాసిరెడ్డి కోటయ్యగారును అభ్యర్థులు, వీరిలో కోటయ్యగారు ఈ సర్కిల్ వారుగారు మరునా డాపెట్టెలు దెరవబడి వోట్లు లెక్కింపబడెను. కడియాల వీరయ్యగారు 300 వోట్ల భేదముచే గెలుపొందిరి.

తాలూకాబోర్డు సభ ఉపాధ్యక్షుని యెన్నిక 25-9-25 తాలూకాబోర్డు సామాన్య సభ క్రియంత కొసరాజు రామయ్య చాదరిగారి యాజమాన్యమున జరిగెను. ముమారు 18 మంది సభ్యులు హాజరెరి.

ప్రారంభమున బోర్డున కుపాధ్యక్షుని యెన్నిక విషయము దీసికొనబడెను. క్రియంత రామయ్య చాదరిగారు ఏలయుపాధ్యక్షుని యెన్నిక అప్పుడు గావలెనో విశేషముగ దెల్పిరి.

ఈ తాలూకాబోర్డు 1 వ అట్టిబరులో సంత్యముగను. అప్పుడే యిప్పుడెన్నుకొనబడిన నూతన సభ్యులతో క్రొత్త బోర్డు అమలులోనికివచ్చును. అట్టి సమయములో చట్టప్రకారము బోర్డు వ్యవహారముల నడుపుట కొకయధ్యక్షుడుండవలెను. నూతన సభ్యులలో నెవరును ఆ తేదీకి ప్రమాణముల దీసికొని యుండరు గనుక పదవుల స్వీకరించుటకు వీలుండదు. అదియును గాక యిప్పటివారలలో నెవరినయిన ఉపాధ్యక్షుడుగ నియమించిన వారుండగలరు. అట్టివారలలో క్రియంత చదలవాడ ఉమామహేశ్వరరావుగారు రద్దులు. వారు యిటీవల వారిస్థానము నకు రాజీనామానిచ్చి తిరిగి యెన్నుకొనబడిరి. వారు 12 వ సెప్టెంబరున జరిగిన సభలో ప్రమాణమును గూడ తేసియుండిరి. అందుచే వారిస్థానము 1 వ అట్టిబరున భాళిగాదు. వారు బోర్డు వ్యవహారముల నడపుటకు వీలుండును. అట్లు చేయనిచో జిల్లా బోర్డుధ్యక్షులు వారికివచ్చుమైనవారిని తెంపారెరి ప్రసిద్ధింతును నియమింపవలసియుండును. అట్టి పరిస్థితులు సంభవించకుండనే బోర్డువారు ఉపాధ్యక్షుని యెన్నుకొనుట యుచితము. అదియునుగాక జిల్లా బోర్డుధ్యక్షులు నామినేటు చేయు ప్రసిద్ధింతుగూడ ప్రమాణమును ఆతారికులు వాటికి గైకొనియుండదు. అందుచే నది చట్టవిరుద్ధ ముగను. దానిని తప్పించుటకై యెన్నిక జరుగబడెను. కాని చర్చ ప్రారంభించక పూర్వమే జస్టిస్ పక్షమునకు జేరిన భూపతి నారాయణరావునాయుడు చవాకుల వెంకటకృష్ణయ్యనాయుడు, యీ కోటయ్యనాయుడులేచి యెన్నిక లిప్పుడు జరుగగూడదనియు, దానికి వారి యసమ్యుతి దెల్పుచున్నారమనియు, 1 వ అట్టిబరున నూతనబోర్డు రానుండగా, నూతన సభ్యులకుగూడ నుండగా, వారికట్టి యవకాశమును నివ్వక ప్రాతవారు దీసికొనుట పాటిగాదని దెల్పుచు అధ్యక్షుని తన డిస్సెంటును వ్రాసుకొనవని కోరెను. అధ్యక్షుడు దాని సంగీకరించలేదు. తరువాత వారి యసమ్యుతిని వ్రాసియిచ్చి దానిని పుస్తకమందు వ్రాయుమని గోరిరి. దాని కధ్యక్షులు ఒప్పుకొనిరి. తదుపరి ఉపాధ్యక్షుని యెన్నుకజరిగెను. క్రియంత చదలవాడ ఉమామహేశ్వరరావుగారు అందరిచే నేకగ్రీనముగ నెన్నుకొనబడిరి. వెంటనే క్రినారాయణరావుగారు సహచరులతో సభను వదిలి వెడలిపోయిరి. తరువాత కొంతసేపటికి నాటి సభ ముగిసెను.

స్టీలు నెట్ వెలి

2263

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నమెంటు కలెక్టర్లు గారైన రామన్ మినగారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రిక వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గజ్జయుండి, తినివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ జంషధమును వాడితిని. గజ్జ పోయినది. మొండి గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి"

బుడి 1-3 ధర రు 1-0-0.

టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

ఆంధ్రపత్రికా నిర్వాహక

సమావేశము

ఆంధ్రదేశ ప్రత్రికా నిర్వాహకులకు మనవి.

ఆంధ్రదేశములో సుమారు 80 తెలుగు దినపత్రిక, వార, పత్రిక, మాస, పత్రికలు గలవు. ఈపత్రికలు నిర్వహించుటలో దేశసేవయందు గల యుత్సాహము. మానవసేవయందు గల ప్రేమ భాషాభిమానము మనలను ప్రేరేపించినట్లు మీకు విశేషమే. ఈనూతన శకముతో నీపత్రికలు చేయుపనులు చేయవలసిన పనులు అనేకములు గలవని మనవి చేయుచున్నాను. మన పత్రికలు దేశకల్యాణమునకు లోడ్డు నని తెలియజేయ నక్కరలేదు. దేశము దగ్గము చేయుటకును సహితము పత్రికలు పాటుపడ గలవు. ఇక మీద మన పత్రికలకు అనేక కష్టములు గలవు. నూతన సమస్యలు పరిష్కరించవలసి యున్నది. నూతన పరిస్థితు లుదయించును. ఈనూతన శకములో మన మందరమును వికసిత్యముతో క్లిష్టసరస్సుల చెరువొన వలసియున్నది.

అఖిలభారత ప్రత్రికా నిర్వాహకసభయు పంగరాష్ట్ర ప్రత్రికా నిర్వాహకసభయు నెంతవఱకు ప్రత్రికాప్రచారమునకు ప్రత్రికావృద్ధికి లోడ్డుచున్నవో తమకు తెలియని విషయము గాదు. కనుక మన ఆంధ్రదేశములో గూడ నట్టి సంస్థ యవసరమని వేరే మనవి చేయ నవసరము లేదు.

బందరులో నాంధ్రసభలు జరుగునప్పుడు మన మెల్లరమును గూడి యిట్టి సంస్థ ను స్థాపించుట గూర్చియు తదితరవిషయముల గూర్చియు ముచ్చటించుటకు వీలునట్లుగా బందరులో సభ యేర్పాటుచేయ యత్నించుచున్నాను. తమరెల్లరునుగూడ నాటిసభకు స్వయముగా వచ్చి ఏవిధముగా సంస్థను స్థాపింపవలయునో మొదలగు విషయములను సభలో చర్చించిన సంస్థను స్థాపింపగలము. 80 మంది గలిగియున్న మనము పాటుపడి కలిసిపనిచేసిన, దేశములో ననేకసమస్యలు పరిష్కరింపబడును. దేశోన్నతికి తమరెల్లరును లోడ్డుచు నట్లుగనే, యీసంస్థద్వారాగూడ పాటుపడ గోరుచున్నాను.

ఆంధ్రసభలు నిర్ణయింపబడగనే స్థలము, తేది, యితర వివరములు తమకు మనవి చేయుదురును. తమరెల్లరును ఇతర వివరములను గురించి సలహాలు, ఆలోచనలును, నాకువ్రాసిన యావత్తు సభలో నాలోచనకు తయారుచేయుదును.

విశాఖపట్టణము } కత్తా సీతారామయ్య, 'స్వతంత్ర' సంపాదకుడు.

క్రాన్ థియేటరులో

25-9-25 శనివారం నుండి, 2-10-25 శుక్రవారము వరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం- 30 శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాటిని 8 గ. 15 ని. గలదు.

మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్

హిందూదేశమందు అంతటను పురాణముగానుండునట్టి మంచి ఉత్సాహమును గలిగించునట్టి. కడపటిభాగము "రామాయణము" 10 క్రొత్త భాగములు

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

29-9-25 మంగళవారమునుండి, 2-10-25 శుక్రవారము వరకు ప్రపంచమునందు జరిగిన విషయములన్నిటికంటెను గొప్పది మరియు గొప్పయోధుడు. ఎప్పుడు ఓడిపోనట్టి వీరుడు

జాక్ డెమ్ ప్సీ

6 వ వారము రెండుభాగములు యాధమునందు యెప్పుడును ఓడక, జయముపొందునట్టి వీరుడు రి డి ల్ రై డ రు కూడ చూపబడును.

విల్లియం డెస్సాండు, ఎలెక్ సెడ్డావిక్ సాహసకార్యములు చూడతినవి. కడపటివారము 4 భాగములు

బైందుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆట్రు సంచికల కొకసంపుటమువంతున మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టిబైందు- సగముతోలు, సగము త్యాలి కోగిల్లుపేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రు 4-8-0.

పాల్వయ్యయ్య ప్రత్యేకము.

భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

వెలవల్లము! వేలకు వేలు యోగ్యతాసత్రములు పొందినది వలమధికము!!

అమృతాంజనము

వాయునొప్పలకు వజ్రాయుధము

పంచభాష చీటిచూచి కొనిన మోనము గలుగదు

చక్కని సీసా 1-కి, 0-10-0 అణాలుమాత్రమే

అమృతాంజనము గాయపు పుండ్రుకు ఘనమయినమందు

తలనెప్పుల మాన్పును, బెణుకుల భేదించును
వాయుపుటల్ల బాపును, వాపుల రూపుమాపును
పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును, దగ్గుకు లిగించును
పోట్ల పోగొట్టును, దురదను తొలగించును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు
సువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనము పక్షవాతములకు పరమహంసక్రియ

నెత్తుకునందు మూత్రాప్లుజము మేర్పడు చున్నది. కిళ్లువాచుట
మొదలగు చెడువదార్థములుచేరి జ్వరము, కిళ్లుపోట్లును మొదలగు
యవి సంది బంధనములందు నిలిచి నవి దీనికి లక్షణములు.
యుండుట వలన సంది వాత వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబయి లేక మదరాసు.

మేహారి

నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించు
చున్నటువంటి సవా మేహవ్యాధులను నిర్మూలించుటలో
అమోఘమైనది నెల బుడ్డి 1-కి రు 2-8-0

(3347)1 ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

మూత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను బోషధమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మువలు 12 కాపీలయ్య తిప్పయిగింది చాలును

అన్ని చుండుల హెతులందు, యితర చుకాణములందు విక్రయమునకు కొరకును

ప్రాప్తికై కావలసినవాడు ఈ దిగువ విభాగమునకు వ్రాయవలెను.

C. I. Hart & Co., 46, Singaperumal Street, Triplicane, Madras.

శ్రీమద్వాత్సకిరామాయణము

ఓంకారము వేదములకు మూలమైనట్లును గాయత్రీమంత్రము మంత్రములకెల్ల ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాత్సకి విరచిత రామాయణము కావ్యములకెల్ల నాద్యయై యలరారుచున్నది. సర్వోత్కృష్టతగల యీ రామాయణమహర్షవమనకు మహా నీయు లనేకు లనేక సంస్కృతవ్యాఖ్యానతీర్థముల సేర్పరచియుండిరి. అందు గొన్ని ముద్రింపబడి దర్శనీయములగును గొన్ని ముద్రింపబడని దర్శనసౌలభ్యము లేకయుండుటయు గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భమిడిపాడి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రితాముద్రిత వ్యాఖ్యానముల జాలనజుకు సంతరించి పండితులు పామరులు త్రిమతములు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీర్థముల సుగమముగాఁ బ్రవేశించి చూచి యంద లీవి శేషములగావించి సంతరించునట్లు సౌకవాఙ్మయ సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమును; ప్రతిష్ఠాకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము సమగరించి చిత్రపటములను గలిగి యలరారునట్లు రచించి 50 పానుల డబుల్ రాయల్ సైజు గ్లాజాకాగితములమీఁద రెండుమాసముల కొక్కొక్కసంపుటముగాఁ బ్రకటించుచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి బైండు చేయబడియుండును. జీవితవేదము నిందుగఁదూర బృహదంకములై శ్రీ శాస్త్రులవారు దీనంగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతధర్మములను, బహిర్యామిక మార్గములను గరతలామకముగాఁజేసి ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయాంగ్రుడు బలించదగిన గ్రంథము ఇంతవఱకు బాలకాండము ఆరు సంపుటములు; ముద్రింపబడినది. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియుఁ బెప్పించుకొనువారు కాశ్యప చందాదారులుగా నెన్నబడుదురు. కాశ్యపచందాదారులు మొదలు రు 0-8-0 లు ప్రవేశరుసుము చెల్లింపవలెను. సంపుటము 1 కి పోస్టుఖర్చులుగాక చందాదారులకు రు 1-2-0 ఇతరులకు రు 1-8-0 వివరములు మాకువ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

వలయువారు:— శ్రీమద్వాత్సకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము, ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీ వెంకటాచలపతి స్వామివారి (పటము పెద్దతిరుపతి)

శ్రీలలుమేలు మంగతామూర్తి, (పద్మావతి అమ్మవారు) చిరతానూరు, శ్రీరాములు, శ్రీగో నిందరాజస్వామి, భద్రాచల క్షేత్రపటములు, శివ క్షేత్రపటములు.

శ్రీ చందనముకొయ్యలో విగ్రహములు బొమ్మలు, తెల్ల, నల్లకొయ్యబొమ్మలు చందనపు (సాన) రాళ్లు, తులసిపూసల హారములు, తామ్రవిగ్రహములు, కంచుకూజాలు, వర్ష రాలు స్కూళ్లకు కావలసిన జిల్లా, రాజధాని హిందూదేశము, ఇండములు, ప్రపంచమాపులు, జంతువులు వర్ష రాపటములు వి.పి. మూలముగా పంపబడును.

యం. యస్. చారి అందు కంపెనీ, బుక్సెల్లర్లు, కమిషన్ షిప్టు, తిరుపతి.

గురునహాయము లేక యే హిందీ నేర్చుకొనుడు

ఇంట్లో కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రింది చిరు నామాకు వ్రాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుడు. కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

హిందీ స్వబోధిని
పల్లె హృషీకేశర్యగారిచే వ్రాయబడినది.
హిందీక పహలీ పుస్తకం 0-2-0 హిందీక మాసరీపుస్త 0-4-0
,, తీసరీ ,, 0-6-0 ,, చాధి ,, 0-8-0
హిందీ పాతమాలా ,, 0-2-0 హిందీ అనువాదమాలా 0-6-0
ఇందు తెలుగు హిందీపాతములు అనువాదము చేయుట కనుకూలమునవి కలవు.
హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు. 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు. 1
ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ జంద్యాల శివస్వామిశాస్త్రి గారిచే రచింపబడినవి. (2805)

హిందీ ప్రచారకార్యాలయం, రియల్ ఎస్టేట్, మదరాసు.

చుండుకునూనె సీసా 1-కి 0-6-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పొట్టారాలుట, జిల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకుహాని గలుగక చక్కగ తెరుగ గవు.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

వస్తుగుణదీపిక

అయిదవకూర్పు- నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి. ఈగ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకును దెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలికలు, ఆహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణద్వయములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము 2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్లు, రాజమండ్రి.

కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు- డజను కి రూపాయలు
గ్రంథకర్త:— బి. ఎ. బి. ఎల్, హైకోర్టు నకిలు రెంటాల. వెంకట సుబ్బారావు సుంతులు గారు
ఉద్యోగకారణమున విదేశగతుడైన భర్తకు కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివలపు జాబులుగాక ప్రేమామృతము తోడ నిండి లోకాచార వ్యసహారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే స్త్రీపురుషులకెల్ల పఠనీయములు. ఆన 1902 నల్ల జూను మాసములోనివి యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు (Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ మెల్లెడల వ్యాపించియున్నవి. చక్రవర్తి మొదలగు లక్షలకొలది జనులు జదివి శ్లాఘించియున్నారు. లేఖరూపకమయ్యను చదువ కట్కుధగాఁగనట్టి తుట్టుదకు కమలామణికి సంప్రాప్తమగు దుర్బర అత్యంతవ్యసన కరముగా నుండును. విశేషప్రతులు లేవు. విక్రొరియా డిపో, మైలాపూరు, మదరాసు